

บทที่ ๑

ข้อมูลสภาพทั่วไปของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๒

๑. สภาพทางกายภาพ

๑.๑ ที่ตั้งและอาณาเขต

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๒ ประกอบด้วย จังหวัดสกลนคร จังหวัดนครพนม และจังหวัดมุกดาหาร มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีแม่น้ำโขงเป็นเส้นกั้นพรมแดน ที่จังหวัดนครพนมและมุกดาหาร มีสะพานมิตรภาพเชื่อมประเทศไทยกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่จังหวัดมุกดาหารและนครพนม โดยมีเส้นกั้นพรมแดนระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวตามแนวลำน้ำโขง ระยะทาง ๒๔๖ กิโลเมตร (จังหวัดมุกดาหาร ระยะทาง ๗๒ กิโลเมตร และจังหวัดนครพนม ระยะทาง ๑๗๔ กิโลเมตร) ซึ่งสามารถเชื่อมต่อไปยังประเทศในกลุ่มอินโดจีนได้ ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบสูงบนเทือกเขาภูพาน และมีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การทำเกษตรกรรม

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๒ ตั้งอยู่ประมาณ เส้นรุ้งที่ ๑๖ องศา ๒๕' ลิปดา ถึง ๑๗ องศา ๒๕' ลิปดา เหนือ และเส้นแวงที่ ๑๐๔ องศา ๐๘' ลิปดา ถึง ๑๐๔ องศา ๔๗' ลิปดา ตะวันออก มีพื้นที่รวมประมาณ ๑๙,๔๗๔.๔๗ ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ ๑๒,๑๙๐,๔๓๓ ไร่ ประกอบด้วย

จังหวัดสกลนคร มีพื้นที่ประมาณ ๙,๖๐๕.๗๖ ตารางกิโลเมตร

หรือประมาณ ๖,๐๐๓,๖๐๒ ไร่

จังหวัดนครพนม มีพื้นที่ประมาณ ๕,๕๒๘.๘๘ ตารางกิโลเมตร

หรือประมาณ ๓,๔๗๔,๔๓๗ ไร่

จังหวัดมุกดาหาร มีพื้นที่ประมาณ ๔,๓๓๙.๘๓ ตารางกิโลเมตร

หรือประมาณ ๒,๗๑๒,๓๙๔ ไร่

โดยมีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว อำเภอเซกาและอำเภอบึงโขงหลง จังหวัดบึงกาฬ
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	แม่น้ำโขงตรงข้ามแขวงคำม่วน, บอริคำไซ และสะหวันนะเขต ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
ทิศใต้	ติดต่อกับ	อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร อำเภอขามุนี จังหวัดอำนาจเจริญ และอำเภอหนองพอก อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดร้อยเอ็ด
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	จังหวัดอุดรธานี และจังหวัดกาฬสินธุ์

รูปภาพที่ ๑ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๒

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๒ มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบสูง มีระดับความสูงเฉลี่ยของพื้นที่สูงกว่าระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ ๑๐๐ - ๒๐๐ เมตร ที่ราบสำคัญคือ แอ่งสกลนคร มีพื้นที่ครอบคลุมจังหวัดสกลนคร จังหวัดนครพนม และจังหวัดมุกดาหาร มีลักษณะเป็นที่ราบกว้างใหญ่ มีหนองน้ำขนาดใหญ่บ้างเล็กบ้าง ที่สำคัญคือ หนองหารในจังหวัดสกลนคร โดยแต่ละจังหวัดมีลักษณะภูมิประเทศดังนี้

จังหวัดสกลนคร มีลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปทางด้านทิศใต้เป็นเทือกเขาสูง จากนั้นจะค่อยๆ เอียงลาดลงมาทางทิศเหนือและทิศตะวันออก พื้นที่อยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเลประมาณ ๑๗๒ เมตร ลักษณะภูมิประเทศของพื้นที่ตอนใต้เป็นที่ราบสูงบนเทือกเขาภูพานและที่ราบระหว่างหุบเขามีสภาพพื้นที่แบบลูกคลื่นลอนลาดอยู่บริเวณอำเภอกุดบาก มีลำธารและลำห้วยอันเกิดจากเทือกเขาหลายแห่ง มีป่าไม้และทุ่งหญ้าเหมาะสำหรับการเลี้ยงสัตว์ พื้นที่ด้านตะวันออกของจังหวัด ซึ่งมีเขตติดกับจังหวัดนครพนมมีสภาพพื้นที่แบบลูกคลื่นลอนลาด รวมถึงบริเวณที่ติดกับอำเภอนาแก จังหวัดนครพนม สำหรับทางด้านตะวันตกติด

กับจังหวัดอุดรธานีส่วนใหญ่เป็นที่ราบสลับกับพื้นที่แบบลูกคลื่นลอนลาดเช่นกันเหมาะสมสำหรับการทำไร่ พื้นที่ตอนกลางสภาพพื้นที่เป็นที่ราบต่ำเหมาะแก่การทำนา โดยเฉพาะท้องที่อำเภอเมืองมีหนองหารที่กว้างใหญ่มิ้น้ำตลอดปี กว้างประมาณ ๗ กิโลเมตร ยาวประมาณ ๑๘ กิโลเมตร ระดับน้ำลึกประมาณ ๓ - ๖ เมตร หนองหารเป็นที่รองรับน้ำจากลำน้ำต่างๆ หลายสาย พื้นที่ตอนเหนือประกอบด้วยพื้นที่ในเขตอำเภอบ้านม่วง อำเภอวานรนิวาส อำเภอคำตากล้า และอำเภออากาศอำนวย สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาด มีสภาพเป็นป่าปนไร่ ป่าส่วนใหญ่เป็นพื้กป่าแดงโปรง มีไม้เต็ง ไม้รัง ไม้พลวง เหนือที่ตั้งอำเภออากาศอำนวยและริมน้ำสงคราม บางส่วนเป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วมซึ่งใช้ทำนาได้บางส่วนเท่านั้น ส่วนใหญ่จะทิ้งให้กร้างว่างเปล่า มีพื้กไม้พุ่มเตี้ย และหญ้าขึ้นปกคลุมทั่วไป

จังหวัดนครพนม มีลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่ม สูงกว่าระดับน้ำทะเลประมาณ ๑๔๐ เมตร สภาพภูมิประเทศ พอจะแบ่งออกได้เป็น ๒ เขต คือ เขตตอนเหนือ สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเนินสูง และที่ดอน มีป่าไม้สลับกับพื้นที่ราบที่ใช้ทำนา ทางเหนือสุดของจังหวัดในเขตอำเภอบ้านแพงมีเทือกเขาภูถ้ำกาทอดผ่าน นอกจากนี้ยังมีแม่น้ำสำคัญไหลผ่าน คือ แม่น้ำสงครามและแม่น้ำอูน สำหรับอำเภอในเขตนี้คือ อำเภอบ้านแพง อำเภอศรีสงคราม อำเภอท่าอุเทน อำเภอนาหว้า อำเภอโพนสวรรค์ และอำเภอนาทม เขตตอนใต้พื้นที่บริเวณใกล้แม่น้ำโขงทางทิศตะวันออกเป็นที่ราบลุ่มส่วนทางทิศตะวันตก ซึ่งอยู่ห่างจากแม่น้ำโขงออกไปเป็นพื้นที่ตอนมีสภาพเป็นป่าเต็งรัง พื้นดินส่วนมากมีลักษณะเป็นดินลูกรังบางแห่งมีลักษณะเป็นที่เนิน พื้นที่ทางใต้สุดของจังหวัดนครพนมในเขตอำเภอนาแกมีเทือกเขาภูพานทอดเป็นแนวกั้นเขตระหว่างจังหวัดนครพนม และจังหวัดมุกดาหาร สำหรับอำเภอที่อยู่ในเขตนี้ ได้แก่อำเภอเมืองนครพนม อำเภอเรณูนคร อำเภอธาตุพนม อำเภอปลาปาก อำเภอนาแก และอำเภอวังยาง

จังหวัดมุกดาหาร มีลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ภูเขาอยู่ทางด้านตะวันตกของจังหวัด ประกอบด้วยภูเขาสูงชันหลายเทือกเขาติดต่อกัน คือ ภูนางหงส์ ภูถ้ำพระ ภูหลังเส ภูหินเทิบ ภูหมากยาง ภูโป่ง ภูโน (มียอดเขาภูผาขาน เป็นยอดเขาที่สูงที่สุดประมาณ ๖๑๗ เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง) มีสภาพเป็นภูเขาหิน มีหน้าผาสูงชัน มีหินกว้างยาวและหินทับซ้อนกันในรูปแบบต่างๆ ดินส่วนใหญ่เป็นดินปนทราย เป็นแหล่งกำเนิดของลำน้ำหลายสาย เช่น ห้วยบางทราย ห้วยบางอี เป็นต้น ส่วนที่ราบจะอยู่ระหว่างพื้นที่ภูเขาต่อเนื่องมาจนถึงแม่น้ำโขง โดยเป็นที่ราบลุ่มที่กว้างใหญ่ เป็นที่ตั้งของอำเภอเมืองมุกดาหาร อำเภอดงหลวง อำเภอหว้านใหญ่ อำเภอคำชะอี อำเภอดอนตาล และอำเภอนิคมน้ำคำสร้อย มีระดับความสูงเฉลี่ย ๑๐๐ - ๒๐๐ เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง ตัวเมืองมุกดาหารมีระดับความสูง ๑๔๒ เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง พื้นที่ค่อยๆลาดสูงขึ้นจากริมแม่น้ำโขงมาจนถึงเขตภูเขาในทิศตะวันตกและตะวันออกเฉียงใต้ตั้งแต่อำเภอหว้านใหญ่ อำเภอดงหลวง อำเภอเมืองมุกดาหาร อำเภอดอนตาล ส่วนบริเวณชายแดนติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ลักษณะภูมิประเทศจะเป็นที่ราบลุ่ม ขนานไปตามแม่น้ำโขงครอบคลุมพื้นที่ในเขตอำเภอดอนตาล อำเภอเมืองมุกดาหาร และอำเภอหว้านใหญ่

ที่มา : โครงการศึกษาเพื่อจัดทำกรอบการพัฒนาและแผนปฏิบัติการพัฒนาเมืองชายแดนมุกดาหาร สกลนคร นครพนม และสระแก้ว รายงานฉบับสมบูรณ์ (FINAL REPORT) ฉบับปรับปรุง เมษายน ๒๕๕๓ โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๑.๓ ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดสกลนคร นครพนม และมุกดาหาร มีลักษณะภูมิอากาศ ดังนี้

(๑)ฤดูกาล แบ่งได้เป็น ๓ ฤดู ประกอบด้วย ฤดูร้อน เริ่มต้นตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - เดือนเมษายน ฤดูฝน ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม-เดือนตุลาคม และฤดูหนาว ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน - เดือนมกราคม อากาศเย็น และมีหมอกในตอนเช้า

(๒) **อุณภูมิ** พื้นที่ ๓ จังหวัด มีอุณภูมิเฉลี่ยอยู่ที่ ๒๖.๒ องศาเซลเซียส โดยในฤดูร้อนอุณภูมิสูงที่สุดอยู่ในเดือนเมษายน อุณภูมิสูงที่สุดคือ ๔๒.๑ องศาเซลเซียส ส่วนฤดูหนาวจะมีอุณภูมิต่ำจนถึง ๓.๕ องศาเซลเซียส ในบางวันของเดือนธันวาคมหรือมกราคม พิสัยของอุณภูมิระหว่างสูงที่สุดกับต่ำที่สุดในรอบปีต่างกัน ๓๘.๖ องศาเซลเซียส

(๓) **ลมประจำ** ลมที่พัดเข้าสู่พื้นที่จังหวัดสกลนคร นครพนม และมุกดาหาร มีความเร็วลมเฉลี่ยเท่ากับ ๕๙ น็อต (Knots) กระแสลมที่พัดผ่านจะมาจากหลายทิศทาง คือ ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ลมตะวันออกเฉียงและลมตะวันออกเฉียงใต้ โดยลมมาสู่ตะวันออกเฉียงใต้พัดเข้าสู่พื้นที่ตั้งแต่เดือนมิถุนายนถึงเดือนสิงหาคมเป็นกระแสลมที่พัดอ่อน ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดเข้าสู่พื้นที่ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมกราคม ลมตะวันออกเฉียงและลมตะวันออกเฉียงใต้พัดเข้าสู่พื้นที่ตั้งแต่ เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนพฤษภาคม เป็นลมที่มีความเร็วลมมากกว่าลมอื่นๆ กระแสลมนี้พัดมาจากทะเลจีนใต้ เป็นลมอุ่นชื้นที่นำความชื้นมาสู่พื้นที่ในช่วงฤดูร้อน

ที่มา : โครงการศึกษาเพื่อจัดทำกรอบการพัฒนาและแผนปฏิบัติการพัฒนาเมืองชายแดนมุกดาหาร สกลนคร นครพนม และสระแก้ว รายงานฉบับสมบูรณ์ (FINAL REPORT) ฉบับปรับปรุง เมษายน ๒๕๕๓ โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๑.๔ ลักษณะทางธรณีวิทยาและธรณีสัณฐาน

๑) ลักษณะทางธรณีวิทยา

ลักษณะทางธรณีวิทยาของพื้นที่จังหวัดสกลนคร นครพนม และมุกดาหาร ส่วนใหญ่รองรับด้วยหินยุคต่างๆ มีรายละเอียดดังนี้

(๑) หินยุคควอเทอร์นารี (Quaternary deposits : Qs) เป็นหินที่เกิดในช่วงปัจจุบัน - ๑.๘ ล้านปี มีลักษณะเป็นตะกอนที่เกิดจากกระแสน้ำพัดพาเอกรวด หิน ดิน หินทราย และโคลนตม ซากพืชและซากสัตว์มาสะสมตัวอยู่ตามพื้นที่ราบลุ่ม พบบริเวณริมฝั่งแม่น้ำสงคราม ช่วงอำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร อำเภอนาทม อำเภอนาหว้า อำเภอศรีสงคราม อำเภอท่าอุเทน บริเวณฝั่งแม่น้ำโขงช่วงอำเภอเมืองนครพนม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

(๒) หินยุคเทอร์เชียรี (Tertiary : Qt) เป็นหินที่เกิดในช่วง ๑.๘ - ๖๕ ล้านปี เป็นหมู่หินที่เกิดจากตะกอนกรวด หินทราย และดินเหนียวที่ถูกกระแสน้ำพัดพามาสะสมตัวตามหนอง บึง บริเวณที่ราบลุ่มหรือ แอ่งแผ่นดินระหว่างภูเขา ประกอบขึ้นเป็นชั้นดินดาน หินทราย ชั้นดินมาร์ล ชั้นหิน น้ำมัน ชั้นหินปูน และชั้นถ่านหินลิกไนต์ ชั้นหินเหล่านี้ มีซากดึกดำบรรพ์ ได้แก่ ใบไม้ ต้นไม้ ปลา หอย ครอบคลุมพื้นที่แอ่งสกลในส่วนของจังหวัดสกลนคร และนครพนม

(๓) หินยุคจูแรสซิก - ครีเทเชียส (Jurassic, Cretaceous) เป็นหินที่เกิดในช่วง ๑๙๕ - ๖๕ ล้านปี จัดอยู่ในหมู่หินโคราช ซึ่งมีองค์ประกอบของชั้นหินประกอบด้วยหินกรวดมน หินดินดานสีแดง หินทราย หินโคลน ซึ่งมีสีน้ำตาลแดงและสีแดงเกือบตลอดทั้งหมู่หิน ความหนาของหมู่หินโคราชประมาณ ๔,๐๐๐ เมตร หรือมากกว่า วางตัวตามเนินเขาเป็นแนวยาวต่อเนื่องกันจากทิศตะวันออก - ตะวันตก ตั้งแต่จังหวัดมุกดาหาร นครพนม จนถึงจังหวัดสกลนคร ซึ่งมีรายละเอียดหน่วยหินย่อยดังนี้

- **หน่วยภูกระตัง (Jpk)** พบในอำเภอมุกดาหาร อำเภอคำชะอี อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร และอำเภวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร

- **หน่วยหินพระวิหาร (Jpw)** พบบริเวณเชิงเขาภูพานในแนวตะวันออก - ตะวันตก

- **หน่วยหินเสาขัว (Jsk)** พบบริเวณเชิงเขาภูพานในแนวตะวันออก - ตะวันตก

- **หน่วยหินโคกกรวด (Ktms)** เป็นโครงสร้างรากฐานของแอ่งสกลนคร ครอบคลุมจังหวัดสกลนคร และนครพนม

● **หน่วยหินมหาสารคาม (Kkk)** เป็นทรายแป้ง หินโคลน และหินดินดาน มีชั้นเกลือหิน (rock salt) จำนวนมากสะสมอยู่ในหน่วยหินนี้ เป็นหน่วยหินชั้นบนสุดที่มีความหนาแน่นประมาณ ๖๐๐ เมตร วางตัว ตามเชิงเขา ภูพานในแนวตะวันออก – ตะวันตก

● **หน่วยหินภูโตะ (Kpp)** วางตัวตามเชิงเขาภูพานในแนวตะวันออก - ตะวันตก

ที่มา : โครงการศึกษาเพื่อจัดทำกรอบการพัฒนาและแผนปฏิบัติการพัฒนาเมืองชายแดนมุกดาหาร สกลนคร นครพนม และสระแก้ว รายงานฉบับสมบูรณ์ (FINAL REPORT) ฉบับปรับปรุง เมษายน ๒๕๕๓ โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๒) ลักษณะทางธรณีสัณฐาน

สภาพของพื้นที่ตั้งอยู่ในบริเวณที่ราบสูงโคราช หมายถึง บริเวณที่ราบสูงของภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งหมด มีเนื้อที่ประมาณ ๑๕๐,๐๐๐ ตร.กม. หรือประมาณหนึ่งในสามของพื้นที่ทั้งหมดของประเทศไทย ลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ราบเรียบ มีความสูงประมาณ ๑๓๐-๒๕๐ เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง เทือกเขาเพชรบูรณ์ และดงพญาเย็นเป็นของที่ราบสูงโคราชทางทิศตะวันตกโดยเริ่มจากจุดเหนือสุดที่ผามองยาวต่อลงมาทางทิศใต้ตามแนวของภูยาอู ภูพานคำ ภูแล่นคาและภูพังเหยจนถึงเขื่อนลำตะคอง ซึ่งบริเวณนี้พื้นที่มีความลาดเทไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ขอบที่ราบสูงโคราชทางด้านทิศใต้ ประกอบด้วยทิวเขาสันกำแพงและพนมดงรัก ซึ่งเป็นขอบเขาสูงชันและเอียงเทไปหาแอ่งทางทิศเหนือ ส่วนขอบแอ่งทางด้านทิศเหนือและตะวันออกเป็นแนวเทือกเขาในประเทศลาว ที่ราบสูงโคราชถูกแบ่งออกด้วยเทือกเขาภูพาน ส่วนทางด้านเหนือ เกิดแอ่งย่อยอุดร - สกลนคร ครอบคลุมพื้นที่บริเวณจังหวัดหนองคาย อุดรธานี สกลนคร นครพนม มุกดาหาร และบางส่วนของประเทศลาว พื้นที่แอ่งเฉพาะในประเทศไทยมีประมาณ ๑๗,๐๐๐ ตร.กม. โดยในส่วนของพื้นที่จังหวัดสกลนคร นครพนม และมุกดาหาร มีลักษณะธรณีสัณฐานโดยสังเขปดังนี้

- **ที่ราบน้ำท่วมถึง** เกิดจากการทับถมของตะกอนลำน้ำใหม่ที่พัดพามาทับถมกันทุกปี สภาพภูมิประเทศไม่ราบเรียบ ความลาดเทน้อยกว่าร้อยละ ๑ ส่วนใหญ่ใช้เป็นพื้นที่ทำนาซึ่งให้ผลผลิตส่วนมากจะพบบริเวณสองฝั่งลำน้ำสายสำคัญ ได้แก่ แม่น้ำโขง และแม่น้ำสงคราม

- **ลานตะพักลำน้ำระดับต่ำ** เกิดจากการทับถมของตะกอนลำน้ำที่มาทับถมกันนานแล้ว มีอายุมากกว่าลานตะพักลำน้ำกลางเก่ากลางใหม่ สภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบเรียบ มีความลาดเท น้อยกว่าร้อยละ ๑ ส่วนใหญ่ใช้เป็นพื้นที่ทำนาซึ่งให้ผลผลิตค่อนข้างต่ำ

- **พื้นที่ที่ถูกกัดกร่อนและเนินเขา** เป็นสิ่งที่เหลือค้างจากการถูกกัดกร่อนและพังทลาย ภูมิประเทศไม่ราบเรียบแต่เป็นลอนลูกคลื่น ส่วนใหญ่มีความลาดเทประมาณร้อยละ ๒-๑๖ มักใช้เป็นพื้นที่เพาะปลูกพืชไร่

- **ภูเขา** เกิดจากการโค้งตัวและยุบตัวของผิวโลก ทำให้บริเวณนั้นมีความสูงต่ำแตกต่างกันมาก มีความลาดเทมากกว่าร้อยละ ๑๖ มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ ๑๐๐ ถึง ๗๕๐ เมตร ส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้ทำเกษตรกรรม

ที่มา : โครงการศึกษาเพื่อจัดทำกรอบการพัฒนาและแผนปฏิบัติการพัฒนาเมืองชายแดนมุกดาหาร สกลนคร นครพนม และสระแก้ว รายงานฉบับสมบูรณ์ (FINAL REPORT) ฉบับปรับปรุง เมษายน ๒๕๕๓ โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๒. การปกครอง

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๒ แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๓๗ อำเภอ ๒๗๗ ตำบล ๓,๑๖๙ หมู่บ้าน มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคือ ๓ องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ เทศบาลนคร ๒ เทศบาลเมือง ๑๑๒ เทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล ๑๘๔ แห่ง โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางแสดง : อาณาเขตการปกครองกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๒ ปี พ.ศ.๒๕๕๙

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	อบจ.	ทน./ทม.	ทต.	อบต.
สกลนคร	เมืองสกลนคร	๑๖	๑๗๓	๑	๑	๙	๘
	สว่างแดนดิน	๑๖	๑๘๙	-	-	๗	๑๑
	วานรนิวาส	๑๔	๑๘๒	-	-	๖	๙
	พรรณานิคม	๑๐	๑๓๕	-	-	๘	๓
	บ้านม่วง	๙	๙๘	-	-	๒	๘
	อากาศอำนวย	๘	๙๔	-	-	๖	๓
	วาริชภูมิ	๕	๗๑	-	-	๔	๒
	พังโคน	๕	๖๙	-	-	๔	๒
	กุสุมาลย์	๕	๗๑	-	-	๑	๕
	เจริญศิลป์	๕	๕๙	-	-	๑	๕
	โพนนาแก้ว	๕	๕๓	-	-	๓	๒
	ภูพาน	๔	๖๕	-	-	๒	๒
	คำตากล้า	๔	๖๑	-	-	๒	๓
	โคกศรีสุพรรณ	๔	๕๓	-	-	๑	๓
	ส่องดาว	๔	๔๖	-	-	๕	-
	เต่างอย	๔	๓๒	-	-	-	๔
	นิคมคำสร้อย	๔	๒๙	-	-	-	๔
	กุดบาก	๓	๔๐	-	-	๔	-
รวม	๑๘	๑๒๕	๑,๕๒๐	๑	๑	๖๕	๗๔
นครพนม	เมืองนครพนม	๑๕	๑๖๕	๑	๑	๒	๑๒
	ปลาปาก	๘	๘๕	-	-	๑	๘
	ท่าอุเทน	๙	๑๐๙	-	-	๒	๗
	บ้านแพง	๖	๖๖	-	-	๑	๕
	ธาตุพนม	๑๒	๑๓๖	-	-	๕	๗
	เรณูนคร	๘	๙๑	-	-	๑	๘
	นาแก	๑๒	๑๔๐	-	-	๒	๑๑
	ศรีสงคราม	๙	๑๐๙	-	-	๕	๕
	นาหว้า	๖	๖๘	-	-	๒	๕
	โพนสวรรค์	๗	๙๐	-	-	๑	๗
	นาทม	๓	๓๗	-	-	-	๓
	วังยาง	๔	๒๗	-	-	-	๓
รวม	๑๒	๙๙	๑,๑๒๓	๑	๑	๒๒	๘๑
มุกดาหาร	เมืองมุกดาหาร	๑๓	๑๔๙	๑	๑	๑๑	๒
	นิคมคำสร้อย	๗	๗๙	-	-	๒	๖
	ห้วยน้ำใหญ่	๕	๔๓	-	-	๒	๒
	ดอนตาล	๗	๖๓	-	-	๓	๕

	คำชะอี	๙	๘๘	-	-	๑	๙
	หนองสูง	๖	๔๔	-	-	๓	๒
	ดงหลวง	๖	๖๐	-	-	๓	๓
รวม	๗	๕๓	๕๒๖	๑	๑	๒๕	๒๙
รวมทั้งหมด	๓๗	๒๗๗	๓,๑๖๙	๓	๓	๑๑๒	๑๘๔

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดสกลนคร นครพนม มุกดาหาร

๓. การคมนาคมขนส่ง และโลจิสติกส์

๓.๑ คมนาคมทางบก

(๑) โครงข่ายถนนในจังหวัดสกลนคร

โครงข่ายเส้นทางคมนาคมสายหลักที่สำคัญ ได้แก่ เส้นทางหมายเลข ๒๒ เป็นเส้นทางเชื่อมโยงจังหวัดต่างๆ ได้แก่ อุดรธานี สกลนคร และนครพนม และสามารถใช้เป็นเส้นทางหลักติดต่อกรุงเทพมหานครโดยผ่านทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒ และเส้นทางหมายเลข ๒๑๓ เป็นเส้นทางเชื่อมโยงจังหวัดสกลนครกับจังหวัดกาฬสินธุ์ และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๒๓ สายสกลนคร-บ้านดุง ที่เชื่อมระหว่างจังหวัดสกลนครกับอำเภอทางตอนใต้ของจังหวัดนครพนม มีถนน รพช. เป็นทางเลี้ยวเมืองรอบนอก

(๒) โครงข่ายถนนในจังหวัดนครพนม

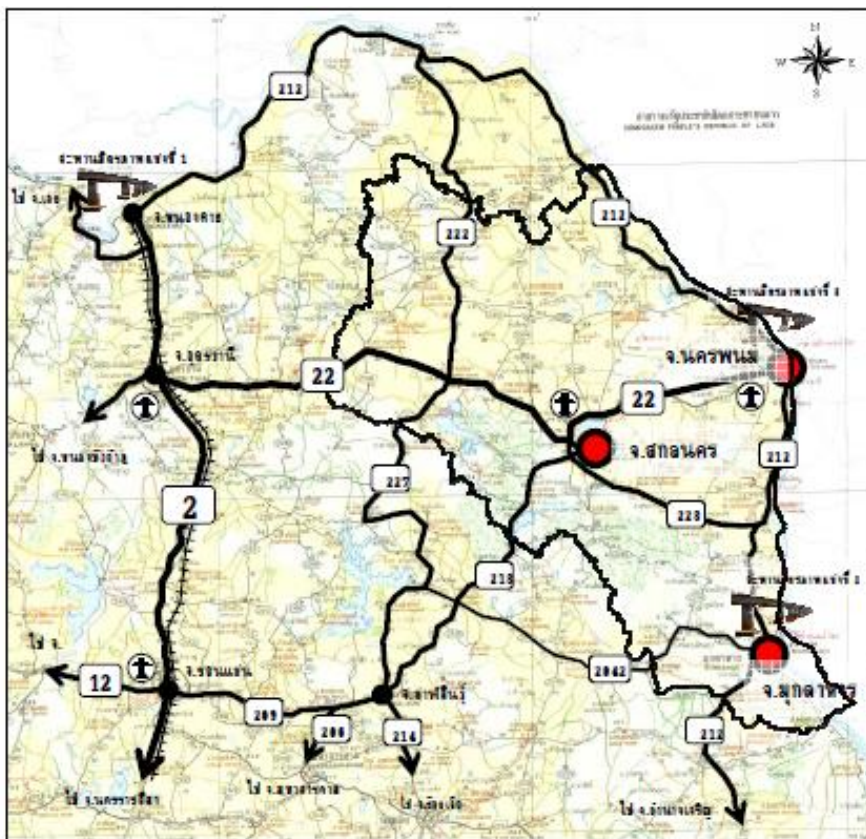
โครงข่ายเส้นทางคมนาคมสายหลักมีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๒ เป็นเส้นทางที่เชื่อมโยงจังหวัดนครพนม-อุดรธานี และเป็นเส้นทางหลักเข้าสู่กรุงเทพมหานคร สำหรับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๑๒ เป็นเส้นทางที่เชื่อมโยงจังหวัดนครพนม กับจังหวัดหนองคาย และมุกดาหาร โครงข่ายระบบถนนของเมืองนครพนมเป็นรูปแบบระบบตารางสี่เหลี่ยม (Grid Pattern) โดยเฉพาะในบริเวณศูนย์กลางธุรกิจการค้า (Central Business District, CBD) และมีเส้นทาง ๓ ทาง คือ ถนนนิตโย ซึ่งวางในแนวตะวันออก ตะวันตกและทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๑๒ นี้มีลักษณะเป็นโครงข่ายถนนแบบรัศมีออกจากจุดศูนย์กลาง (Radial Network)

(๓) โครงข่ายถนนในจังหวัดมุกดาหาร

โครงข่ายเส้นทางคมนาคมสายหลักที่สำคัญ ได้แก่ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๑๒ เชื่อมต่อระหว่างจังหวัดอุบลราชธานี มุกดาหาร นครพนม และหนองคาย มีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๐๓๔ เป็นถนนสายหลักที่เชื่อมโยงระหว่างเมืองมุกดาหารกับอำเภอข้างเคียง และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๐๔๒ (ถนนมุกดาหาร- คำชะอี) เป็นถนนสายหลักของอำเภอเมืองมุกดาหารที่เชื่อมต่อกับจังหวัดกาฬสินธุ์ แบ่งเป็นสายทางหน่วยรับผิดชอบแยกได้ ดังนี้

- เส้นทางที่อยู่ในเขตความรับผิดชอบของกรมทางหลวง ได้แก่ ทางหลวงหมายเลข ๒๑๒ ๒๐๓๔ ๒๐๔๒ ๒๑๐๔ ๒๒๗๗ ๒๒๘๗ ๒๒๙๒ ๒๓๓๙ และ ๒๓๗๐ ซึ่งรวมระยะทางทั้งสิ้น ๓๖๑.๓๑๖ กิโลเมตร
- เส้นทางที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานทางหลวงชนบท ฝ่ายโยธาธิการกิจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในปี พ.ศ. ๒๕๔๖ จำนวน ๗๐ สาย พ.ศ. ๒๕๔๗ จำนวน ๓๓ สาย รวมระยะทางทั้งสิ้น ๔๐๑.๗๖ กิโลเมตร และยังมีโครงข่ายทางหลวงชนบท กรมทางหลวง ที่อยู่ในความรับผิดชอบของทางหลวงชนบท จังหวัดมุกดาหาร จำนวน ๑๑ สาย ระยะทางรวมทั้งสิ้น ๒๔๔.๘๖ กิโลเมตร
- เส้นทางที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหารดำเนินการรับผิดชอบรวมทั้งสิ้น จำนวน ๑๕๘ สาย แยกเป็นถนนคอนกรีต ๔๘ สาย ลาดยาง ๕๘ สาย ลูกกรัง ๕๒ สาย รวมระยะทาง ทั้งสิ้น ๔๑๔.๒๘ กิโลเมตร

ที่มา : โครงการศึกษาเพื่อจัดทำกรอบการพัฒนาและแผนปฏิบัติการพัฒนาเมืองชายแดนมุกดาหาร สกลนคร นครพนม และสระแก้ว รายงานฉบับสมบูรณ์ (FINAL REPORT) ฉบับปรับปรุง เมษายน ๒๕๕๓ โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

รูปที่ ๒ ระบบการคมนาคมขนส่งของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๒

ที่มา : รายงานโครงการศึกษาจัดทำแผนบูรณาการเพื่อพัฒนาระบบโครงข่ายด้านการขนส่งและจราจรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (กลุ่มที่ ๒) จังหวัดมุกดาหาร นครพนม และสกลนคร สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.)

๓.๒ คมนาคมทางอากาศ

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๒ มีท่าอากาศยานที่ให้บริการอยู่ ๒ แห่ง ประกอบด้วย ท่าอากาศยานจังหวัดสกลนคร และท่าอากาศยานนครพนม ดังนี้

(๑) ท่าอากาศยานสกลนคร ตั้งอยู่ที่พิกัด ละติจูด ๑๗ ๑๑ ๔๒.๕๐๕๘๐ ลองจิจูด ๑๐๔ ๐๗ ๐๗.๐๕๕๔๗ ระดับความสูง ๑๖๐.๔๔๖๗ เมตร บนพื้นที่ ๑,๐๐๐ ไร่ มีขนาดทางวิ่ง ๔๕ x ๒,๖๐๐ เมตร มีพื้นที่อาคารผู้โดยสาร ๕,๔๕๕ ตร.ม. การรองรับผู้โดยสาร ขาออก/ขาเข้า ๒๕๐/๒๕๐ คนต่อชม. พื้นที่ลาดจอดเครื่องบิน ๙,๐๐๐ ตร.ม. มีเที่ยวบินให้บริการเส้นทางกรุงเทพฯ - สกลนคร - กรุงเทพฯ ทุกวัน วันละ ๔ เที่ยวบิน (ไป-กลับ)

(๒) ท่าอากาศยานนครพนม ตั้งอยู่ที่พิกัด ละติจูด ๑๗ ๒๓ ๐๗.๒๒๑๓๓ ลองจิจูด ๑๐๔ ๓๘ ๓๐.๗๙๖๑๑ ระดับความสูง ๑๓๒.๘๕๘๐ เมตร บนพื้นที่ ๔,๕๐๐ ไร่ อาคารผู้โดยสาร ขาเข้า/ขาออก (คน/เที่ยว) : ๒๒๔/๑๔๙ มีขนาดทางวิ่ง ๔๕ x ๒,๕๐๐ เมตร มีพื้นที่อาคารผู้โดยสาร ๙,๓๐๐ ตร.ม. การรองรับผู้โดยสาร ขาออก/ขาเข้า ๔๐/๔๐ คนต่อชม. พื้นที่ลาดจอดเครื่องบิน ๗๒,๐๐๐ ตร.ม. มีเที่ยวบินให้บริการเส้นทางกรุงเทพฯ - นครพนม - กรุงเทพฯ ในทุกวัน วันละ ๔ เที่ยวบิน (ไป-กลับ)

ทั้งสองท่าอากาศยานมีสายการบินให้บริการทั้งหมด ๒ สายการบิน คือ สายการบินนกแอร์ และสายการบินไทยแอร์เอเชีย โดยมีเส้นทางการบินมีเพียงเส้นทางเดียวคือ กรุงเทพมหานคร(ดอนเมือง)

ตารางแสดง : สถิติการขนส่งทางอากาศภายในประเทศ ปี ๒๕๕๖ - ๒๕๕๘

เส้นทาง	ไทยแอร์เอเชีย			นกแอร์		
	เที่ยวบิน	ออกเดินทาง	ถึงที่หมาย	เที่ยวบิน	ออกเดินทาง	ถึงที่หมาย
กรุงเทพฯ - สกลนคร	FD๓๕๑๐	๐๖:๕๕	๐๘:๐๕	DD๙๔๐๒	๐๘:๐๕	๐๙:๑๕
				DD๙๔๐๖	๑๒:๔๕	๑๓:๕๕
				DD๙๔๑๐	๑๘:๓๐	๑๙:๓๕
สกลนคร - กรุงเทพฯ	FD๓๕๑๑	๐๘:๓๐	๐๙:๒๕	DD๙๔๐๓	๐๙:๔๕	๑๐:๕๕
				DD๙๔๐๗	๑๔:๒๕	๑๕:๔๐
				DD๙๔๑๑	๒๐:๐๕	๒๑:๑๐
กรุงเทพ - นครพนม	FD๓๓๙๘	๐๘:๓๐	๐๙:๔๕	DD๙๕๑๔	๑๐:๒๐	๑๑:๓๐
	FD๓๓๙๖	๑๕:๑๐	๑๖:๒๐	DD๙๕๒๐	๑๗:๔๐	๑๙:๐๕
นครพนม - กรุงเทพ	FD๓๓๙๙	๑๐:๑๐	๑๑:๒๕	DD๙๕๑๕	๑๒:๐๐	๑๓:๑๐
	FD๓๓๙๗	๑๖:๔๕	๑๗:๕๐	DD๙๕๒๑	๑๙:๓๕	๒๑:๐๐

จำนวนเที่ยวบินตั้งแต่เดือนมกราคม - ธันวาคม ๒๕๕๘ ทั้งสองท่าอากาศยานมีจำนวนเที่ยวบินขาเข้ารวม ๒,๘๐๔ เที่ยวบิน จำนวนเที่ยวบินขาออกรวม ๒,๘๐๓ เที่ยวบิน จำนวนผู้โดยสารขาเข้า จำนวน ๓๖๑, ๙๗๖ คน จำนวนผู้โดยสารขาออกจำนวน ๓๖๑, ๔๙๐ คน

ข้อมูลท่าอากาศยานนครพนม

เดือน	จำนวนเที่ยวบิน		ผู้โดยสาร		ระวางสินค้า		จดหมาย/พัสดุ	
	ขาเข้า	ขาออก	ขาเข้า	ขาออก	นำออก	นำเข้า	นำออก	นำเข้า
มกราคม	๖๘	๖๘	๙,๓๕๕	๙,๘๖๑	๐	๐	๐	๐
กุมภาพันธ์	๘๔	๘๔	๑๐,๒๖๕	๑๐,๔๑๔	๐	๐	๐	๐
มีนาคม	๙๓	๙๓	๑๒,๑๔๖	๑๒,๙๓๘	๐	๐	๐	๐
เมษายน	๙๑	๙๑	๑๒,๒๒๕	๑๒,๖๕๔	๐	๐	๐	๐
พฤษภาคม	๙๓	๙๓	๑๒,๕๖๒	๑๒,๑๖๗	๐	๐	๐	๐
มิถุนายน	๙๑	๙๑	๑๑,๑๑๓	๑๑,๖๒๗	๐	๐	๐	๐
กรกฎาคม	๙๑	๙๑	๑๒,๖๑๐	๑๒,๑๙๖	๐	๐	๐	๐
สิงหาคม	๙๓	๙๓	๑๑,๔๐๖	๑๒,๔๔๑	๐	๐	๐	๐
กันยายน	๙๐	๙๐	๑๑,๐๒๗	๑๑,๓๔๙	๐	๐	๐	๐
ตุลาคม	๑๐๐	๑๐๐	๑๔,๕๕๑	๑๔,๕๖๖	๐	๐	๐	๐
พฤศจิกายน	๑๑๙	๑๑๙	๑๕,๐๔๑	๑๕,๓๑๘	๐	๐	๐	๐
ธันวาคม	๑๒๔	๑๒๔	๑๕,๕๕๗	๑๓,๙๑๔	๐	๐	๐	๐
รวม ๑๒ เดือน	๑,๑๓๗	๑,๑๓๗	๑๔๘,๕๖๘	๑๔๙,๔๔๕	๐	๐	๐	๐

ข้อมูลท่าอากาศยานสกลนคร

เดือน	จำนวนเที่ยวบิน		ผู้โดยสาร		ระวางสินค้า		จดหมาย/พัสดุ	
	ขาเข้า	ขาออก	ขาเข้า	ขาออก	นำออก	นำเข้า	นำออก	นำเข้า
มกราคม	๑๕๕	๑๕๕	๑๗,๒๔๖	๑๙,๓๖๖	๕,๒๒๔	๕๑๔	๐	๐
กุมภาพันธ์	๑๔๐	๑๔๐	๑๗,๖๕๔	๑๖,๙๙๒	๓,๘๗๖	๑,๓๕๐	๐	๐
มีนาคม	๑๕๕	๑๕๕	๒๐,๔๒๕	๒๑,๑๖๕	๗,๒๕๗	๙๔๗	๐	๐
เมษายน	๑๔๙	๑๔๘	๒๐,๑๔๘	๑๙,๕๗๓	๕,๓๒๗	๗๖๘	๐	๐
พฤษภาคม	๑๔๗	๑๔๗	๑๘,๕๙๖	๑๘,๑๓๕	๔,๙๓๒	๒,๓๐๔	๐	๐
มิถุนายน	๑๓๐	๑๓๐	๑๗,๐๙๐	๑๖,๖๒๖	๖,๖๙๘	๑,๑๘๔	๐	๐
กรกฎาคม	๑๒๖	๑๒๖	๑๗,๖๔๐	๑๖,๙๗๔	๕,๑๐๐	๙๕๖	๐	๐
สิงหาคม	๑๕๒	๑๕๒	๑๗,๐๙๔	๑๗,๕๗๒	๕,๖๖๑	๑,๔๖๕	๐	๐
กันยายน	๑๕๐	๑๕๐	๑๖,๕๖๖	๑๕,๙๒๖	๔,๙๓๙	๑,๒๗๓	๐	๐
ตุลาคม	๑๓๖	๑๓๖	๒๐,๓๒๒	๒๐,๓๐๓	๑๔,๓๔๖	๑,๕๓๗	๐	๐
พฤศจิกายน	๑๐๒	๑๐๒	๑๕,๓๗๗	๑๕,๓๑๖	๑๓,๕๙๒	๑,๒๐๓	๐	๐
ธันวาคม	๑๒๕	๑๒๕	๑๕,๒๕๐	๑๔,๐๙๗	๑๕,๐๙๙	๒,๗๕๖	๐	๐
รวม ๑๒ เดือน	๑,๖๖๗	๑,๖๖๖	๒๑๓,๔๐๘	๒๑๒,๐๔๕	๙๒,๑๐๑	๑๖,๒๒๗	๐	๐

สถิติเที่ยวบินของท่าอากาศยานนครพนม แยกตามสายการบิน

สายการบิน	จำนวนเที่ยวบิน		ผู้โดยสาร		ระวางสินค้า		จดหมาย/พัสดุ	
	ขาเข้า	ขาออก	ขาเข้า	ขาออก	ขาเข้า	ขาออก	นำออก	นำเข้า
NOK AIR (NOK)	๔๓๑	๔๓๑	๕๕,๕๕๖	๕๕,๕๕๘	๐	๐	๐	๐
THAI AIR ASIA (AIQ)	๗๐๖	๔๗๐๖	๙๒,๙๐๓	๙๔,๙๘๗	๐	๐	๐	๐
รวม	๑,๑๓๗	๑,๑๓๗	๑๔๘,๕๖๘	๑๕๐,๕๔๕	๐	๐	๐	๐

สถิติเที่ยวบินของท่าอากาศยานสกลนคร แยกตามสายการบิน

สายการบิน	จำนวนเที่ยวบิน		ผู้โดยสาร		ระวางสินค้า		จดหมาย/พัสดุ	
	ขาเข้า	ขาออก	ขาเข้า	ขาออก	นำออก	นำเข้า	นำออก	นำเข้า
ASIAN AEROSPACE SERVICE (SPY)	๑	๑	๐	๐	๐	๐	๐	๐
MJETS LIMITED (MIN)	๑	๑	๐	๐	๐	๐	๐	๐
NOK AIR (NOK)	๙๘๓	๙๘๒	๑๓๑,๘๔๔	๑๒๗,๒๒๓	๙๒,๑๐๑	๑๖,๒๒๗	๐	๐
THAI AIR ASIA (AIQ)	๖๘๒	๖๘๒	๘๑,๕๖๔	๘๔,๘๓๒	๐	๐	๐	๐
รวม	๑,๖๖๗	๑,๖๖๖	๒๑๓,๔๐๘	๒๑๒,๐๔๕	๙๒,๑๐๑	๑๖,๒๒๗	๐	๐

ที่มา : สถิติข้อมูลการขนส่งทางอากาศภายในประเทศ ประจำปี ๒๕๕๘ ท่าอากาศยานสังกัดกรมการบินพลเรือนกรมการบินพลเรือน (<https://www.aviation.go.th/th/content/๓๔๙.html>)

การคมนาคมทางน้ำส่วนใหญ่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการใช้แม่น้ำโขงในการสัญจร และค้าขายขนส่งสินค้า โดยมีเรือยนต์ข้ามฟากระหว่างประเทศไทยกับประเทศลาวที่ด่านศุลกากรอำเภอเมืองนครพนม เมืองมุกดาหาร จุดผ่อนปรนที่อำเภอธาตุพนม และอำเภออื่นๆ ที่มีเขตติดต่อกับแม่น้ำโขง (รูปที่ ๓ ท่าเรือที่สำคัญในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

ที่มา : รายงานโครงการศึกษาจัดทำแผนบูรณาการเพื่อพัฒนาระบบโครงข่ายด้านการขนส่งและจราจรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (กลุ่มที่ ๒) จังหวัดมุกดาหาร นครพนม และสกลนคร สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.)

๓.๔ คมนาคมทางราง

ในปัจจุบันจังหวัดสกลนคร จังหวัดนครพนม และจังหวัดมุกดาหารยังไม่มีโครงการคมนาคม ระบบราง ซึ่งหากต้องการเดินทางมายังจังหวัดสกลนคร จังหวัดนครพนม และจังหวัดมุกดาหาร โดยระบบรางจะต้องไปใช้บริการที่จังหวัดอุดรธานี หรือที่จังหวัดขอนแก่น

๓.๕ โครงข่ายคมนาคมเชื่อมโยงระหว่างประเทศ

(๑) การคมนาคมขนส่งและเส้นทางเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านที่ผ่านกลุ่มจังหวัด มีการพัฒนาเส้นทางคมนาคมขนส่งตามแนวตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor) หรือเส้น R๙ สายเมะละแหม่ง-เมียวดี-แม่สอด-พิษณุโลก-ขอนแก่น-กาฬสินธุ์-มุกดาหาร-สะหวันนะเขต-ดองฮา-เว้-ดานัง ที่เชื่อมต่อเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงให้เป็นหนึ่งเดียวทั้งด้านการค้าและการลงทุน และทำให้โครงข่ายคมนาคมของพื้นที่สมบูรณ์มากขึ้น ซึ่งระยะทางของถนนตามแนว East-West Economic Corridor ดังแสดงในตารางที่ ๙ และลักษณะหน้าตัดของถนนส่วนที่อยู่ในประเทศไทย ดังแสดงในรูปที่ ๔

ตารางแสดง ระยะทางของถนนตามแนว East-West Economic Corridor

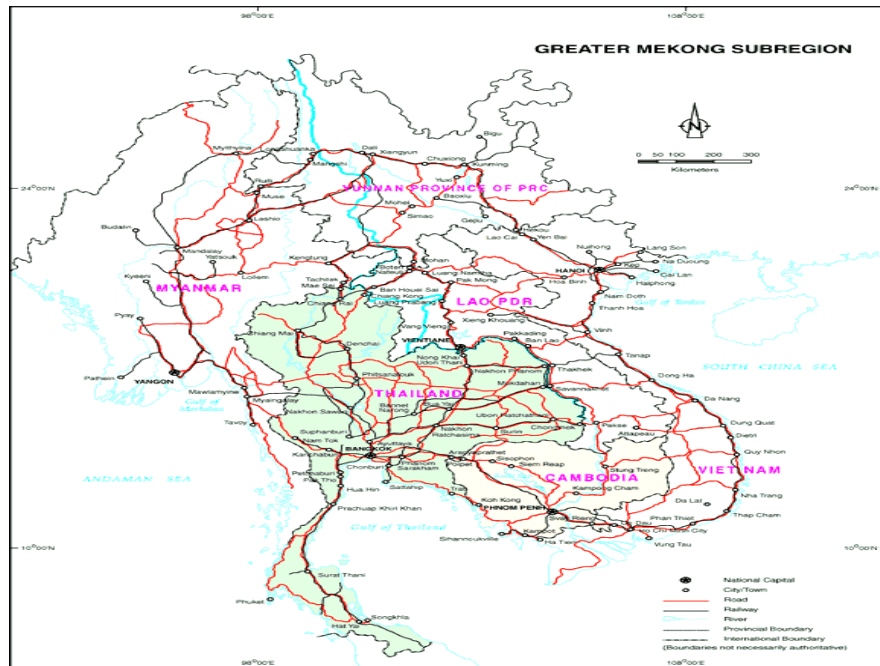
ประเทศ	ระยะทาง (ก.ม.)	สัดส่วน (%)
เมียนมาร์	๑๗๐	๑๑
ไทย	๘๐๗	๕๔
สปป.ลาว	๒๓๙	๑๖
เวียดนาม	๒๗๖	๑๙
รวม	๑,๔๙๒	๑๐๐

รูปที่ ๔ แนว East-West Economic Corridor ในประเทศไทย

โดยเส้นทางนี้เชื่อมโยงประเทศไทยกับสปป.ลาว ที่จังหวัดมุกดาหารโดยผ่านสะพานมิตรภาพ ๒ เป็นเส้นทางเศรษฐกิจสายใหม่ (ไทย-ลาว-เวียดนาม) ทำให้การค้าระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการค้าโดยการขนส่งทางบก ช่วยลดต้นทุนการขนส่งสินค้าให้สามารถแข่งขันได้และจะขยายผลไปสู่ประเทศจีนและญี่ปุ่น ซึ่งจะได้รับผลประโยชน์สูงมาก เนื่องจากสามารถขนส่งสินค้าจากประเทศไทยผ่านประเทศลาวไปสู่ท่าเรือน้ำลึกที่เมืองดานัง ออกทางทะเลจีนใต้สู่ประเทศไต้หวัน ญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ได้ โดยมีระยะทางสั้นกว่าและใช้เวลาน้อยกว่าการส่งออกทางชายฝั่งทะเลตะวันออก (Eastern Seaboard) อันจะส่งเสริมให้มีการขยายปริมาณและประสิทธิภาพของการค้าชายแดนและการค้าผ่านแดนเพิ่มมากขึ้น

โดยเฉพาะจังหวัดมุกดาหารจะมีบทบาทเป็นประตูสู่อินโดจีน นอกจากนั้นในกลุ่มจังหวัดยังมีการขนส่งรูปแบบต่างๆ เพื่อเชื่อมโยงกับภูมิภาคอื่นๆ ซึ่งมีรายละเอียดแสดงไว้ในข้อต่อไป และรูปที่ ๕ แสดงโครงข่ายเชื่อมโยงการคมนาคมขนส่งระหว่างประเทศ

รูปที่ ๕ โครงข่ายเชื่อมโยงการคมนาคมขนส่งระหว่างประเทศ

(๒) สะพานมิตรภาพ ๒ (มุกดาหาร – สะหวันนะเขต) เป็นสะพานข้ามแม่น้ำโขง เชื่อมต่อจังหวัดมุกดาหารของประเทศไทย เข้ากับแขวงสะหวันนะเขตของประเทศลาว เป็นส่วนหนึ่งของเส้นทางเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก ซึ่งเริ่มจากพม่า ผ่าน ไทย ลาวและสิ้นสุดที่เวียดนาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาลุ่มแม่น้ำโขงของธนาคารการพัฒนาแห่งเอเชีย ซึ่งมีความยาวทั้งหมด ๑,๖๐๐ เมตร มีความกว้าง ๑๒ เมตร และมีช่องจราจร ๒ ช่อง มูลค่าการก่อสร้างประมาณ ๗๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยแหล่งทุนในการก่อสร้างเป็นเงินกู้ยืมดอกเบี้ยต่ำจากรัฐบาลญี่ปุ่นให้กับรัฐบาลลาว ๔๐๑๑ ล้านบาท และให้กับรัฐบาลไทย ๔๐๗๙ ล้านบาท ใช้เวลาก่อสร้างตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๙

(๓) สะพานมิตรภาพ ๓ (นครพนม – คำม่วน) เป็นสะพานที่เชื่อมต่อระหว่างประเทศไทย (นครพนม) กับประเทศลาว (คำม่วน) พื้นที่ฝั่งไทย ที่บ้านห้อม ตำบลอาจสามารถ อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ฝั่งลาวอยู่ที่บ้านเวินใต้ เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน ใช้งบประมาณก่อสร้างจากรัฐบาลไทยทั้งสิ้น ๑,๗๒๓ ล้านบาท มีระยะเวลาการก่อสร้างรวม ๙๐๐ วัน แล้วเสร็จในวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นเส้นทางคมนาคมขนส่งด้านการค้า และการท่องเที่ยวเชื่อมโยงจากประเทศไทย ประเทศลาว ประเทศเวียดนาม และภาคใต้ของประเทศจีน ซึ่งมีความยาวรวม ๗๘๐ เมตร ความกว้างสะพาน ๑๓ เมตร และมีช่องจราจร ๒ เพื่อเป็นการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในปี ๒๐๑๕

๔. การค้าชายแดนและการค้าผ่านแดน

๔.๑ การค้าชายแดนไทยกับสปป.ลาว

๑) ช่องทางการค้าและด่านชายแดน

ไทยและสปป.ลาว มีแนวพรมแดนต่อเนื่องกันถึง ๑,๗๖๐ กิโลเมตร จังหวัดชายแดนไทยที่มีพรมแดนติดกับสปป.ลาว มี ๑๒ จังหวัด ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ น่าน พะเยา อุตรดิตถ์ เลย หนองคาย อุดรธานี นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี มีด่านการค้าทั้งด่านระดับสากล ๑๔ แห่ง ด่านผ่อนปรน ๓๐ แห่ง

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๒ มีพรมแดนติดต่อกับประเทศลาวที่จังหวัดนครพนมและจังหวัดมุกดาหาร โดยมีช่องทางการค้า รวม ๘ แห่ง คือ จุดผ่านแดนถาวร ๔ แห่ง และ จุดผ่อนปรน ๔ แห่ง รายละเอียดดังนี้

ตารางแสดง : ประเภทด้านชายแดนบริเวณจังหวัดนครพนมและมุกดาหาร

จังหวัด	ประเภทด้านชายแดน		
	ถาวร	ผ่อนปรน	ชั่วคราว
นครพนม	ด้าน อ.เมืองนครพนม ต.ใน เมืองเทศบาล เมืองนครพนม - เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน (ด้านสากล)	บ.ดอนแพง ต.บ้านแพง อ.บ้านแพง - บ.บึงกวาง เมืองปากกระดิ่ง แขวงบอลิคำไซ	-
		ด้านศุลกากร อ.ท่าอุเทน - บ. หินบูน เมืองหินบูน แขวงคำม่วน	
		บ.ธาตุพนมสามัคคี ต.ธาตุพนม อ.ธาตุพนม - บ.ปากเซบั้งไฟ บ.ด่านเมืองหนองบก แขวงคำม่วน	
	จุดผ่านแดนสะพานมิตรภาพ ๓ (นครพนม-คำม่วน) บ.ห้อม ต.อาจสามารถ อ.เมือง จ.นครพนม -บ.เวินใต้ เมืองท่าแขก	บ.หนาดท่า ม.๒ ต.บ้านกลาง อ.เมืองนครพนม - บ.ปากเป้ง เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน	
มุกดาหาร	ด้าน อ.เมืองมุกดาหาร - เมืองคันทะบูลี แขวงสะหวันนะ เขต (ด้านสากล)		-
	ด้าน บ.สงเปือย ต.บางทรายใหญ่ อ.เมืองมุกดาหาร (สะพาน มิตรภาพ ๒) - บ.นาแก เมืองโกลสอนพมวิหาน แขวงสะหวันนะเขต		

ที่มา : กรมการค้าต่างประเทศ

๒) มูลค่าสินค้าส่งออกและนำเข้าผ่านด่านศุลกากรไทย-ลาว(รายจังหวัด) ปี ๒๕๕๖ – ๒๕๕๘

มูลค่าสินค้าส่งออกและนำเข้าผ่านด่านศุลกากรไทย-ลาว ที่จังหวัดนครพนมและมุกดาหาร พบว่า มีมูลค่าการนำเข้าและส่งออกเพิ่มสูงขึ้นทุกปี

ตารางแสดง : มูลค่าการค้าชายแดนไทย - สปป.ลาว ปี ๒๕๕๖ – ๒๕๕๘

หน่วย : ล้านบาท

ด้าน จังหวัด	๒๕๕๖			๒๕๕๗			๒๕๕๘		
	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า
นครพนม	๒,๔๑๓.๗๑	๔๘๖.๘๕	๑,๙๒๖.๘๖	๔,๒๐๕.๙๒	๒๑๙.๖๔	๓,๙๘๖.๒๘	๔,๘๗๑.๕๐	๓,๑๒๖.๘๕	๑,๗๔๔.๖๕
มุกดาหาร	๑๑,๙๗๘.๗๕	๑๘,๔๖๒.๗๕	-๖,๔๘๔.๐๐	๑๖,๗๗๑.๔๗	๒๒,๕๕๓.๗๐	-๕,๗๘๒.๒๔	๒๕,๖๒๗.๗๑	๒๘,๓๐๙.๐๖	-๒๖๘๑.๓๕
รวม	๑๔,๓๙๒.๔๖	๑๘,๙๔๙.๖	-๔,๕๕๗.๑๔	๒๐,๙๗๗.๓๙	๒๒,๗๗๓.๓๔	-๑,๗๙๕.๙๖	๓๐,๔๙๙.๒๑	๓๑,๔๓๕.๙๑	-๙๓๖.๗

ที่มา : กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

๔.๒ การค้าผ่านแดนไทยกับสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

๑) ภาวะการค้าผ่านแดนไทยกับสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ปี ๒๕๕๖ – ๒๕๕๘

ตารางแสดง : มูลค่าการค้าผ่านแดนไทย – เวียดนาม ปี ๒๕๕๖ – ๒๕๕๘

หน่วย : ล้านบาท

จังหวัด	๒๕๕๖			๒๕๕๗			๒๕๕๘		
	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า
มุกดาหาร	๓,๙๒๘.๒๔	๑,๓๓๑.๑๓	๒,๕๙๗.๑๑	๔,๔๖๗.๗๐	๑,๖๙๘.๖๐	๒,๗๖๙.๑๐	๒,๖๙๐.๑๗	๒,๑๒๔.๔๐	๕๖๕.๗๘
นครพนม	๗,๕๗๖.๔๔	๙๒๔.๒๗	๖,๖๕๒.๑๘	๑๖,๓๙๑.๖๓	๒๓,๔๙๗.๖๕	-๗,๑๐๖.๐๒	๒๒,๗๓๐.๗๑	๒๑,๔๑๙.๘๕	๑,๓๑๐.๘๖
รวม	๑๑,๕๐๔.๖๘	๒,๒๕๕.๔๐	๙,๒๔๙.๒๘	๒๐,๘๕๙.๓๓	๒๕,๑๙๖.๒๕	-๔,๓๓๖.๙๒	๒๕,๔๒๐.๘๘	๒๓,๕๔๔.๒๕	๑,๘๗๖.๖๓

ที่มา : กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

๒) ปัญหา/อุปสรรคการค้าผ่านแดนไทย – เวียดนาม (จากจังหวัดมุกดาหารและนครพนม)

- เส้นทางการค้า R๙ (เริ่มจากจังหวัดมุกดาหารผ่านแขวงสะหวันนะเขต จนถึงชายแดนบริเวณบ้านสะหวันนะเขตใน สปป.ลาว เข้าสู่เมือง Quag Tri ในเวียดนาม มี ๒ ช่องจราจร ถนนค่อนข้างแคบ ระยะทางไกลกว่าเส้น R๑๒ และค่าขนส่งค่อนข้างสูง เนื่องจากการขนส่งส่วนใหญ่ในเส้นทางช่วง สปป.ลาว และเวียดนามยังเป็นของผู้ให้บริการขนส่งเวียดนาม

- ปัญหาการจำกัดความเร็วของรถยนต์ในเวียดนามอันเป็นผลจากการที่ถนนสายหลักของเวียดนาม R๓A มี ๒ ช่องจราจร เป็นเส้นทางผ่านชุมชน และมีระบบการจราจรต่างจากไทยคือใช้รถพวงมาลัยขวาทำให้ต้องเปลี่ยนถ่ายรถบรรทุกสินค้าหรือเปลี่ยนหัวลากตู้คอนเทนเนอร์ ณ จุดพรมแดน และระบบโลจิสติกส์ของแต่ละประเทศมีความแตกต่างกัน

๔.๓ การค้าผ่านแดนไทยกับจีนตอนใต้

๑) ภาวะการค้าผ่านแดนไทยกับจีนตอนใต้ (รายจังหวัด) ปี ๒๕๕๖ – ๒๕๕๘

ตารางแสดง : มูลค่าการค้าผ่านแดนไทย – จีนตอนใต้ ปี ๒๕๕๖ – ๒๕๕๘

หน่วย : ล้านบาท

จังหวัด	๒๕๕๖			๒๕๕๗			๒๕๕๘		
	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า
มุกดาหาร	๑๐,๕๐๖.๕๘	๑,๑๖๗.๗๔	๙,๓๓๘.๘๔	๖,๒๗๑.๖๒	๘๔๔.๔๘	๕,๔๒๗.๑๔	๒,๗๙๔.๗๕	๓,๘๙๖.๒๓	-๑,๐๗๑.๔๘
นครพนม	๓,๑๑๓.๗๓	๑๐,๒๖๙.๙๗	-๗,๑๕๖.๒๔	๕,๐๑๐.๐๙	๑๙,๓๑๙.๑๒	-๑๔,๓๐๙.๐๓	๑๒,๘๓๓.๖๐	๒๑,๑๑๗.๒๕	-๘,๒๘๓.๖๕
รวม	๑๓,๖๒๐.๓๑	๑๑,๔๓๗.๗๑	๒,๑๘๒.๖๐	๑๑,๒๘๑.๗๑	๒๐,๑๖๓.๖	-๘,๘๘๑.๘๙	๑๕,๖๒๘.๓๕	๒๕,๐๑๓.๔๘	-๙,๓๘๕.๑๓

ที่มา : กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

๒) ปัญหา/อุปสรรคการค้าผ่านแดนไทยกับจีนตอนใต้

ประเทศไทยยังไม่สามารถให้สัตยาบรรณความตกลงขนส่งสินค้าข้ามแดนภายใต้กรอบความร่วมมือ GMS กับประเทศคู่ภาคี ได้แก่ ประเทศจีนตอนใต้ เวียดนาม กัมพูชา และพม่า ได้โดยในส่วน of สปป.ลาว ประเทศไทยมีความตกลงว่าด้วยการขนส่งทางถนนระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย และรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และในส่วนของลาวและเวียดนามมีบันทึกความเข้าใจระหว่างไทย – ลาว – เวียดนาม ในการเริ่มใช้ความตกลงในการขนส่งข้ามแดนของสินค้าและผู้โดยสารที่จุดผ่านแดนลาวบาว แดนสะหวัน (เวียดนาม – ลาว) และ จุดผ่านแดนมุกดาหาร – สะหวันนะเขต (ไทย – ลาว)

ที่มา : กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

๕. ด้านเศรษฐกิจ

๕.๑ เศรษฐกิจภาพรวม

ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด (GPCP) มีมูลค่าเพิ่มขึ้นในปี ๒๕๕๖ จากปี ๒๕๕๕ เป็นมูลค่า ๑๑,๕๐๔ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๙๓ แต่ในปี ๒๕๕๗ ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดกลับมีมูลค่าลดลงจากปี ๒๕๕๖ เป็นมูลค่า ๕,๙๕๑ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๕.๐๙

ในส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดต่อคน (GPCP per Capita) มีมูลค่าเพิ่มขึ้น ในปี ๒๕๕๖ จากปี ๒๕๕๕ เป็นมูลค่า ๖,๘๐๙ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๓๔ แต่ในปี ๒๕๕๗ ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดต่อคนมีมูลค่าที่ลดลงจากปี ๒๕๕๖ เป็นมูลค่า ๓,๑๓๗ บาท คิดเป็นร้อยละ ๔.๖๙

มูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดรายสาขา ณ ราคาประจำปี (ล้านบาท)

สาขาการผลิต	๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗
ภาคเกษตร	๓๑,๔๒๙	๓๙,๒๙๙	๓๒,๘๑๕
เกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้	๓๐,๙๖๘	๓๘,๗๔๐	๓๒,๑๙๑
การประมง	๔๖๑	๕๕๙	๖๒๔
ภาคนอกเกษตร	๗๓,๗๙๙	๗๗,๔๓๓	๗๗,๙๖๕
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	๓๘๒	๓๗๗	๔๖๔
อุตสาหกรรม	๗,๙๒๑	๘,๕๕๒	๙,๐๖๓
การไฟฟ้า แก๊ส และการประปา	๑,๓๔๖	๑,๗๓๘	๑,๗๔๖
การก่อสร้าง	๕,๓๖๔	๕,๙๕๔	๕,๙๒๒
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	๑๐,๕๐๖	๑๑,๖๕๓	๑๑,๗๓๗
โรงแรมและภัตตาคาร	๔๓๗	๕๐๓	๔๖๑
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	๔,๐๒๕	๔,๐๒๐	๔,๔๕๐
ตัวกลางทางการเงิน	๕,๘๕๔	๖,๓๑๘	๗,๐๗๙
บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ	๔,๖๒๓	๕,๐๒๕	๔,๓๐๐
การบริหารราชการและการป้องกันประเทศรวมทั้งการประกันสังคม ภาคบังคับ	๙,๑๑๓	๗,๔๘๐	๕,๒๘๗
การศึกษา	๑๙,๗๕๐	๒๐,๙๕๘	๒๒,๕๖๕
การบริการด้านสุขภาพและสังคม	๒,๕๒๘	๒,๖๒๔	๒,๗๖๓
การให้บริการด้านชุมชน สังคมและบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	๑,๗๔๗	๑,๘๗๗	๑,๘๖๘
ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	๒๐๔	๓๕๔	๒๕๙
ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด	๑๐๕,๒๒๘	๑๑๖,๗๓๒	๑๑๐,๗๘๑
ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดต่อคน (บาท)	๖๐,๐๑๗	๖๖,๘๒๖	๖๓,๖๘๙
ประชากร (๑,๐๐๐ คน)	๑,๗๕๓	๑,๗๔๗	๑,๗๓๙

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๑) ภาคการเกษตร

มูลค่าเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดเป็นมูลค่าจากภาคการเกษตรคิดเป็นร้อยละ ๓๑.๑๑ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด (เฉลี่ย ๓ ปี) โดยมีมูลค่าเพิ่มขึ้นในปี ๒๕๕๖ จากปี ๒๕๕๕ เป็นมูลค่า ๗,๘๗๐ ล้านบาทแต่มีมูลค่าลดลงในปี ๒๕๕๗ จากปี ๒๕๕๖ เป็นมูลค่า ๖,๔๘๔ ล้านบาท

มูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดสาขาภาคเกษตร ณ ราคาประจำปี (ล้านบาท)

สาขาการผลิต	๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗
ภาคเกษตร	๓๑,๔๒๙	๓๙,๒๙๙	๓๒,๘๑๕

ซึ่งกลุ่มจังหวัดมีเนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ผลผลิตทางการเกษตร และปศุสัตว์ ดังนี้ จังหวัดสกลนคร มีเนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรมากที่สุด โดยมีเนื้อที่ ๓,๐๙๙,๑๑๙ ไร่ รองลงมาคือ จังหวัดมุกดาหารและจังหวัด นครพนม โดยมีเนื้อที่ ๒,๗๑๒,๓๙๔ และ ๑,๙๐๐,๔๐๘ ไร่ ตามลำดับ

เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๒ ปี พ.ศ. ๒๕๕๘

จังหวัด	เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร (ไร่)
สกลนคร	๓,๐๙๙,๑๑๙
นครพนม	๑,๙๐๐,๔๐๘
มุกดาหาร	๒,๗๑๒,๓๙๔
รวม	๗,๗๑๑,๙๒๑

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดสกลนคร นครพนม มุกดาหาร

ในด้านของผลผลิตทางการเกษตรของกลุ่มจังหวัดนั้น ส่วนของพืชเศรษฐกิจ จังหวัดสกลนครมีผลผลิตของ ข้าวเหนียวและปาล์มน้ำมันมากที่สุดในกลุ่มจังหวัด จังหวัดนครพนมมีผลผลิตของข้าวเจ้าและยางพารามากที่สุดในกลุ่ม จังหวัด และจังหวัดมุกดาหารมีผลผลิตของอ้อยโรงงานและมันสำปะหลังมากที่สุดในกลุ่มจังหวัด

ผลผลิตทางการเกษตรของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๒ ปี พ.ศ. ๒๕๕๘

จังหวัด	ผลผลิตทางการเกษตร (ตัน)					
	ข้าวเจ้า	ข้าวเหนียว	อ้อย	มันสำปะหลัง	ปาล์มน้ำมัน	ยางพารา
สกลนคร	๒๙๗,๗๗๙	๕๗๔,๓๙๓	๑๖๘,๒๐๙	๔๑๒,๒๖๙	๘,๙๗๕	๔๐,๙๗๙
นครพนม	๓๓๐,๓๓๑.๘	๒๖๕,๖๙๖.๘	๔,๙๓๙.๕	๑๐๖,๔๘๘.๗	๑,๘๔๔.๗	๖๖,๗๑๐.๘
มุกดาหาร	๖๙,๓๑๔	๑๙๕,๒๙๗	๙๗๕,๓๗๑	๔๑๙,๑๑๐	๓,๐๒๘	๓๓,๒๔๙
รวม	๖๙๗,๔๒๔.๘	๑,๐๐๙,๓๘๖.๓	๑,๑๔๘,๕๑๙.๕	๕๑๘,๗๕๗.๗	๑๓,๘๔๗.๗	๑๔๐,๙๓๘.๘

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดสกลนคร นครพนม มุกดาหาร

ในด้านของปศุสัตว์นั้น จังหวัดสกลนครมีจำนวนปศุสัตว์แต่ละชนิดมากที่สุดในกลุ่มจังหวัด โดยมีโคจำนวน ๑๓๘,๑๓๐ ตัว กระบือจำนวน ๕๔,๖๕๐ ตัว สุกรจำนวน ๖๙,๐๔๗ ตัว ไก่จำนวน ๒,๐๐๐,๔๗๓ ตัว และเป็ดจำนวน ๒๔๖,๙๖๐ ตัว

ปศุสัตว์ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๒ ปี พ.ศ. ๒๕๕๘

จังหวัด	ปศุสัตว์ (ตัว)				
	โค	กระบือ	สุกร	ไก่	เป็ด
สกลนคร	๑๓๘,๑๓๐	๕๕,๖๕๐	๖๙,๐๔๗	๒,๐๐๐,๔๗๓	๒๔๖,๙๖๐
นครพนม	๘๐,๔๘๓	๔๗,๔๘๖	๗๘,๖๕๓	๙๖๖,๖๓๕	๑๐๘,๖๑๐
มุกดาหาร	๔๓,๓๓๗	๑๒,๙๑๖	๒๔,๐๔๐	๕๖๐,๙๘๐	๔๘,๕๓๖
รวม	๒๖๑,๙๕๐	๑๑๕,๐๕๒	๑๗๑,๗๔๐	๓,๕๒๘,๐๘๘	๔๐๔,๑๐๖

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดสกลนคร นครพนม มุกดาหาร

๒) ภาคอุตสาหกรรม

มูลค่าเศรษฐกิจสาขาอุตสาหกรรมคิดเป็นร้อยละ ๗.๘๘ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด (เฉลี่ย ๓ ปี) โดยมีมูลค่าเพิ่มขึ้นในทุก ๆ ปี โดยเพิ่มจากปี ๒๕๕๕ เป็นมูลค่า ๖๓๑ ล้านบาท และเพิ่มจากปี ๒๕๕๖ เป็นมูลค่า ๕๑๑ ล้านบาท

มูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดสาขาภาคอุตสาหกรรม ณ ราคาประจำปี (ล้านบาท)

สาขาการผลิต	๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗
อุตสาหกรรม	๗,๙๒๑	๘,๕๕๒	๙,๐๖๓

กลุ่มจังหวัดฯ มีจำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรมที่จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม ได้ดังนี้ โดยในปี ๒๕๕๗ สถานประกอบการอุตสาหกรรมภายในกลุ่มจังหวัดเรียงลำดับตามจำนวนมากไปหาน้อย คือ การเกษตร ๒๘๒ แห่ง ขนส่ง ๑๕๓ แห่ง อโลหะ ๑๐๘ แห่ง อื่น ๆ ๙๒ แห่ง ผลิตภัณฑ์โลหะ ๗๖ แห่ง ไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ ๖๖ แห่ง อาหาร ๔๗ แห่ง ยางและเครื่องจักรกล ๒๒ แห่ง เพอร์นิเจอร์และเครื่องเรือน ๑๑ แห่ง พลาสติก ๙ แห่ง เคมี ๘ แห่ง เครื่องแต่งกาย เครื่องหนังและกระดาดและผลิตภัณฑ์จากกระดาด ๖ แห่ง เครื่องดื่มและปิโตรเคมี และผลิตภัณฑ์ ๕ แห่ง สิ่งทอ ๔ แห่ง สิ่งพิมพ์และไฟฟ้า ๒ แห่ง และโลหะ ๑ แห่ง

สถานประกอบการอุตสาหกรรม จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๗

ประเภทอุตสาหกรรม	พ.ศ. ๒๕๕๕	พ.ศ. ๒๕๕๖	พ.ศ. ๒๕๕๗
การเกษตร	๑,๒๑๘	๑,๒๒๓	๒๘๒
อาหาร	๙๙	๑๐๔	๔๗
เครื่องดื่ม	๕	๕	๕
สิ่งทอ	๗	๗	๔
เครื่องแต่งกาย	๑๓	๑๓	๖
เครื่องหนัง	๙	๘	๖
ไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้	๑๐๑	๑๐๕	๖๖
เฟอร์นิเจอร์และเครื่องเรือน	๓๒	๓๑	๑๑
กระดาดและผลิตภัณฑ์จากกระดาด	๗	๙	๖

สิ่งพิมพ์	๓	๓	๒
เคมี	๑๑	๑๓	๘
ปิโตรเคมีและผลิตภัณฑ์	๑๒	๑๒	๕
ยาง	๒๙	๓๐	๒๒
พลาสติก	๘	๘	๙
อโลหะ	๑๔๔	๑๖๗	๑๐๘
โลหะ	๑	๑	๑
ผลิตภัณฑ์โลหะ	๑๓๖	๑๔๓	๗๖
เครื่องจักรกล	๖๙	๖๘	๒๒
ไฟฟ้า	๖	๖	๒
ขนส่ง	๒๒๙	๒๒๔	๑๕๓
อื่น ๆ	๑๔๘	๑๕๕	๙๒
รวม	๒,๒๘๗	๒,๓๓๕	๙๓๓

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดสกลนคร นครพนม มุกดาหาร

๓) ภาคการท่องเที่ยว

มูลค่าเศรษฐกิจสาขาโรงแรมและภัตตาคารคิดเป็นร้อยละ ๐.๔๒ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์ มวลรวมกลุ่มจังหวัด (เฉลี่ย ๓ ปี) โดยมีมูลค่าเพิ่มขึ้นในปี ๒๕๕๖ จากปี ๒๕๕๕ เป็นมูลค่า ๖๖ ล้านบาท แต่มีมูลค่าลดลงในปี ๒๕๕๗ จากปี ๒๕๕๖ เป็นมูลค่า ๔๒ ล้านบาท

มูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดสาขาภาคการท่องเที่ยว ณ ราคาประจำปี (ล้านบาท)

สาขาการผลิต	๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗
โรงแรมและภัตตาคาร	๔๓๗	๕๐๓	๔๖๑

ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ จังหวัดสกลนครมีจำนวนของห้องพักและนักท่องเที่ยวสูงที่สุดในกลุ่มจังหวัด โดยมีจำนวนห้องพัก ๓,๑๐๒ ห้อง และนักท่องเที่ยวจำนวน ๖๒๑,๘๘๔ คน ส่วนจังหวัดมุกดาหารมีจำนวนของนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวมากที่สุดในกลุ่มจังหวัด โดยมีจำนวนนักท่องเที่ยว ๙๘๕,๙๗๖ คน และรายได้จากการท่องเที่ยว ๑,๙๙๕.๐๗ ล้านบาท

จำนวนของห้องพัก ผู้เยี่ยมเยือน และรายได้จากการท่องเที่ยว พ.ศ. ๒๕๕๗ ของกลุ่มจังหวัด

จังหวัด	ห้องพัก (ห้อง)	ผู้เยี่ยมเยือน (คน)		รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)
		นักท่องเที่ยว	นักทัศนาจร	
สกลนคร	๓,๑๐๒	๖๒๑,๘๘๔	๔๕๙,๓๑๐	๑,๖๖๑.๑๙
นครพนม	๒,๓๔๔	๔๑๕,๒๕๕	๔๙๗,๘๘๓	๑,๔๐๗.๒๔
มุกดาหาร	๒,๐๓๒	๔๘๙,๑๖๓	๙๘๕,๙๗๖	๑,๙๙๕.๐๗
รวม	๗,๔๗๘	๑,๕๒๖,๓๐๒	๑,๙๔๓,๑๖๙	๕,๐๖๓.๕๐

๔) ภาคการค้า

มูลค่าเศรษฐกิจสาขาการการขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ ๑๐.๑๘ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด (เฉลี่ย ๓ ปี) โดยมีมูลค่าเพิ่มขึ้นในทุก ๆ ปี โดยปี ๒๕๕๖ เพิ่มจากปี ๒๕๕๕ เป็นมูลค่า ๑,๑๔๗ ล้านบาท และปี ๒๕๕๗ เพิ่มจากปี ๒๕๕๖ เป็นมูลค่า ๘๔ ล้านบาท

มูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดสาขาภาคการค้า ณ ราคาประจำปี (ล้านบาท)

ส	สาขาการผลิต	๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗
	การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์	๑๐,๕๐๖	๑๑,๖๕๓	๑๑,๗๓๗
	ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน			

ก

ภาวะเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงตอนบน ๒ (สกลนคร นครพนม มุกดาหาร) ในห้วงปี พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๗ นั้นยังคงมีความไม่คงที่ กล่าวคือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด (GCP) ทั้งหมดของปี ๒๕๕๖ นั้น มีมูลค่าเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๕ แต่กลับมีมูลค่าลดลงในปี ๒๕๕๗

๕.๒ เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

ภายหลังการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่มีกำหนดเสร็จสมบูรณ์ภายในปี ๒๕๕๘ นี้ ทุกภาคส่วนย่อมได้รับผลกระทบอันเนื่องมาจากการขยายตัวและการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจภายในภูมิภาค อีกทั้งผลกระทบของความร่วมมือระดับอนุภูมิภาคอื่น ๆ อาทิ กรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS) และข้อตกลงความร่วมมือระหว่างประเทศลุ่มแม่น้ำอิระวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (ACMECS) ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ประเทศไทยจำเป็นต้องมีการพัฒนาพื้นที่เขตการค้าและการลงทุนเพื่อเป็นประตูรองรับการเชื่อมโยงต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น ซึ่งอยู่ในรูปแบบการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษนั่นเอง

เขตเศรษฐกิจพิเศษ คือเขตพื้นที่ที่จัดตั้งขึ้นเป็นการเฉพาะตามกฎหมายเพื่อประโยชน์ต่อการส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวก รวมทั้งให้สิทธิพิเศษบางประการในการดำเนินกิจการต่าง ๆ เช่น การอุตสาหกรรม การพาณิชย์กรรม การบริการ หรือกิจการอื่นใดที่เป็นประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศ รูปแบบของเขตเศรษฐกิจพิเศษมีหลายประเภท เช่น เขตการค้าเสรี เขตอุตสาหกรรมเสรี เขตปลอดภาษี เขตการค้าชายแดนเสรี และเขตพัฒนาการส่งออก (แปรรูป)

ซึ่งในปี ๒๕๕๘ คณะกรรมการนโยบายพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ (กพน.) ได้กำหนดเขตเศรษฐกิจพิเศษเป็น ๒ ระยะ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) เพิ่มขีดความสามารถของประเทศ กระจายความเจริญสู่ภูมิภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน และแก้ปัญหาความมั่นคง โดยใช้กลยุทธ์สำคัญ ๔ ประการ ได้แก่

๑. สนับสนุนพื้นที่เศรษฐกิจใหม่
๒. สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐาน
๓. สนับสนุน SMEs และการลงทุนต่อเนื่อง
๔. จัดระเบียบพื้นที่เศรษฐกิจชายแดน

ประโยชน์ที่ประเทศไทยในฐานะประเทศที่ถือเป็นศูนย์กลางทางภูมิศาสตร์ของภูมิภาคจะได้รับจากการตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษก็คือ เป็นการส่งเสริมการลงทุนในประเทศ เป็นการส่งเสริมการส่งออก เป็นการส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีใหม่ในการผลิตสินค้า เป็นศูนย์กลางในการกระจายสินค้าในภูมิภาค เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้น

ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันของสินค้าไทยในตลาดภายในภูมิภาค

การสนับสนุนการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษจากภาครัฐของไทย ในรูปแบบสิทธิประโยชน์ด้านการลงทุน และการเงิน สามารถแบ่งได้เป็น ๒ กรณี คือ

(๑) สิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน กรณีเป็นกิจการเป้าหมายและตั้งในเขตเศรษฐกิจพิเศษ ได้แก่ ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล ๘ ปี โดยไม่เกินร้อยละ ๑๐๐ ของเงินลงทุน ไม่รวมค่าที่ดิน และทุนหมุนเวียน ลดหย่อนกำไรสุทธิที่ได้จากการลงทุนในอัตราร้อยละ ๕๐ เป็นเวลา ๕ ปี นับจากวันสิ้นสุดการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล หักค่าขนส่ง ค่าไฟฟ้า ค่าประปา ๒ เท่าของค่าใช้จ่ายดังกล่าว เป็นเวลา ๓๐ ปี หักเงินลงทุนในการติดตั้งหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกร้อยละ ๒๕ ของเงินลงทุนนอกเหนือจากค่าเสื่อมราคา ยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรและวัตถุดิบ/วัสดุจำเป็นสำหรับการผลิตเพื่อส่งออก ๕ ปี รวมถึงอนุญาตให้ใช้แรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือในโครงการที่ได้รับการส่งเสริมตามแนวทางที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนกำหนด

(๒) สิทธิประโยชน์กรณีกิจการไม่ได้รับการส่งเสริมจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ได้แก่ การลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลจากร้อยละ ๒๐ เหลือร้อยละ ๑๐ เป็นเวลา ๑๐ รอบระยะเวลาบัญชี และการผ่อนปรนดอกเบี้ยเงินกู้ ร้อยละ ๑-๒๐ ล้านบาท นอกจากนี้ ยังมีสิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากกรมศุลกากรกรณีตั้งเขตปลอดอากรและคลังสินค้าทัณฑ์บนอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม เขตเศรษฐกิจพิเศษจะประสบความสำเร็จได้จำเป็นต้องมีการพัฒนาด้านอื่น ๆ ควบคู่กันไป อาทิ การพัฒนาโครงข่ายพื้นฐานทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ และทางราง มีการปรับปรุงระบบศุลกากร มีการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณูปโภค อีกทั้งการบริหารจัดการภายในเขตเศรษฐกิจพิเศษด้วย

จากนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งมั่นพัฒนาพื้นที่บริเวณชายแดนที่เชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคอาเซียน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ส่งเสริมการค้าและการลงทุน และที่สำคัญเพื่อการเตรียมพร้อมรองรับการเปิด ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community) จึงได้กำหนดให้ตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษขึ้นรวม ๑๐ พื้นที่ ได้แก่ ตาก สระแก้ว ตราด มุกดาหาร สงขลา เชียงราย หนองคาย นครพนม กาญจนบุรี นราธิวาส โดยรัฐบาลมีมาตรการสนับสนุนและส่งเสริมต่างๆ ทำการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การให้สิทธิและประโยชน์ ทั้งที่เป็นภาษีและไม่ใช่ภาษี ตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service: OSS) และมาตรการอำนวยความสะดวกอื่นๆ

เขตพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนเป็นพื้นที่ติดต่อกับชายแดนประเทศเพื่อนบ้านของไทย ได้แก่ ประเทศเมียนมาร์ที่จังหวัดตากและกาญจนบุรี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่จังหวัดเชียงราย มุกดาหาร หนองคาย และนครพนม ประเทศกัมพูชาที่จังหวัดสระแก้วและตราด และประเทศมาเลเซียที่จังหวัดสงขลาและนราธิวาส

ในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา(๒๕๕๓-๒๕๕๗) มูลค่าการค้าชายแดนของไทยกับประเทศเพื่อนบ้านข้างต้นทั้ง ๔ ประเทศมีการ เติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยมีมูลค่าเฉลี่ยต่อปีประมาณ ๙๐๐,๐๐๐ ล้านบาท และน่าจะมีแนวโน้มขยายตัวมากขึ้น โดยเฉพาะภายหลังการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในสิ้นปี ๒๕๕๘ นี้ ปัจจุบันธุรกิจประเภท ศูนย์กระจายสินค้า และ อุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานจำนวนมากเริ่มสนใจไปลงทุนในพื้นที่ดังกล่าว เนื่องจากสามารถเข้าถึงแรงงานจำนวนมาก และสะดวกในการกระจายสินค้าไปยังประเทศเพื่อนบ้านรวมทั้งนำเข้าสินค้าต่างๆ รวมทั้งวัตถุดิบ หรือชิ้นส่วนต่างจาก ประเทศเพื่อนบ้านเข้ามายังประเทศไทย

ในอนาคตเมื่อมีการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนย่อมจะมีการติดต่อทางธุรกิจ และเชื่อมโยงในด้าน วัตถุดิบ และ ห่วงโซ่อุปทานทางการผลิต (Supply Chain) รวมถึงตลาดผู้บริโภคในประเทศที่เชื่อมต่อกับชายแดนของไทยมากขึ้น

นักลงทุนที่เข้าไปลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ นอกจากจะได้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีอากรที่มากกว่าการประกอบ ธุรกิจหรือการลงทุนในพื้นที่ทั่วไปแล้ว ยังจะได้รับประโยชน์จากการใช้แรงงานต่างด้าวที่จะสามารถเข้ามาทำงานใน โครงการได้

นอกจากนี้ รัฐบาลยังมีนโยบายและมาตรการสนับสนุนอื่นๆ เช่น การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน การสร้างระบบ สาธารณูปโภคที่จำเป็นเพื่อรองรับการลงทุน การจัดหาพื้นที่ให้เช่า รวมถึงการตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จแบบครบ วงจร เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักลงทุนในทีเดียวกันที่เรียกว่า “One Stop Service หรือ OSS”

ธุรกิจหรืออุตสาหกรรมที่เหมาะสมจะลงทุนในเขตเศรษฐกิจ ได้แก่ อุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานจำนวนมาก (Labor Intensive) อุตสาหกรรมที่ต้องพึ่งพาวัตถุดิบจากประเทศเพื่อนบ้าน ธุรกิจการค้าชายแดนที่ต้องมีการตั้ง คลัง สินค้าและศูนย์กระจายสินค้าส่งไปจำหน่ายยังประเทศเพื่อนบ้าน ธุรกิจสนับสนุนการท่องเที่ยว รวมถึงธุรกิจ บริการที่ หลากหลายเพื่อรองรับการขยายตัวชุมชนในบริเวณเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

ปัจจุบันเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ประกอบด้วยพื้นที่ใน ๑๐ จังหวัด ตามประกาศ กนพ. ที่ ๑/๒๕๕๘ และ ๒/๒๕๕๘ ดังนี้

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ระยะที่ ๑ ตามประกาศ กนพ. ที่ ๑/๒๕๕๘

๑. เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดตาก ประกอบด้วย ๑๔ ตำบล ใน ๓ อำเภอในจังหวัดตาก ได้แก่

- อำเภอแม่สอด ๘ ตำบล ได้แก่ ตำบลแม่สอด ตำบลแม่ตาว ตำบลท่าสายลวด ตำบลพระธาตุผาแดง ตำบลแม่ ภาษา ตำบลแม่ปะ ตำบลแม่กุ และตำบลมะหาวุ่น
- อำเภอพบพระ ๓ ตำบล ได้แก่ ตำบลพบพระ ตำบลช่องแคบ และ ตำบลวาลย์
- อำเภอแม่ระมาด ๓ ตำบล ได้แก่ ตำบลแม่จะเรอ ตำบลแม่ระมาด และ ตำบลชะเนือ

๒. เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดมุกดาหาร ประกอบด้วย ๑๑ ตำบล ใน ๓ อำเภอ ในจังหวัดมุกดาหาร ได้แก่

- อำเภอเมืองมุกดาหาร ๕ ตำบล ได้แก่ ตำบลศรีบุญเรือง ตำบลมุกดาหาร ตำบลบางทรายใหญ่ ตำบลคำอาฮวน และตำบลนาสีนวน
- อำเภอหว้านใหญ่ ๔ ตำบล ได้แก่ ตำบลบางทรายน้อย ตำบลชะโนด ตำบลหว้านใหญ่ และตำบลบ่งขาม
- อำเภอดอนตาล ๒ ตำบล ได้แก่ ตำบลโพธิ์ไทร และตำบลดอนตาล

๓. เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว ประกอบด้วย ๔ ตำบล ใน ๒ อำเภอ ในจังหวัดสระแก้ว ได้แก่

- อำเภออรัญประเทศ ๓ ตำบล ได้แก่ ตำบลบ้านด่าน ตำบลป่าไร่ และตำบลท่าข้าม
- อำเภอวัฒนานคร ๑ ตำบล ได้แก่ ตำบลฝักขะ

๔. เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดตราด ประกอบด้วย ๓ ตำบล ของอำเภอคลองใหญ่ ในจังหวัดตราด ได้แก่ ตำบลคลองใหญ่ ตำบลหาดเล็ก และตำบลไม้รูด

๕. เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสงขลา ประกอบด้วย ๔ ตำบล ของอำเภอสะเดา ในจังหวัดสงขลา ได้แก่ ตำบลสะเดา ตำบลสำนักขาม ตำบลสำนักแก้ว และตำบลปาดังเบซาร์

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ระยะที่ ๒ ตามประกาศ กนพ. ที่ ๒/๒๕๕๘

๑. เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย ๒๑ ตำบล ใน ๓ อำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ได้แก่

- อำเภอเชียงของ ๗ ตำบล ได้แก่ ตำบลศรีเมือง ตำบลบุญเรือง ตำบลริมโขง ตำบลเวียง ตำบลศรีดอนชัย ตำบลสถาน และตำบลห้วยซ้อ

- อำเภอยะโฮร์ ๖ ตำบล ได้แก่ ตำบลบ้านแซว ตำบลป่าสัก ตำบลแม่เงิน ตำบลโยนก ตำบลเวียง และตำบลศรีดอนมูล

- อำเภอมะนัง ๘ ตำบล ได้แก่ ตำบลเกาะช้าง ตำบลบ้านด้าย ตำบลโป่งงาม ตำบลโป่งผา ตำบลแม่สาย ตำบลเวียงพางคำ ตำบลศรีเมืองชุม และตำบลห้วยไคร้

๒. เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดหนองคาย ประกอบด้วย ๑๓ ตำบล ใน ๒ อำเภอ ในจังหวัดหนองคาย ได้แก่

- อำเภอเมืองหนองคาย ๑๒ ตำบล ได้แก่ ตำบลค่ายบกหวาน ตำบลในเมือง ตำบลบ้านเตื่อ ตำบลพระธาตุบังพวน ตำบลโพธิ์ชัย ตำบลโพธิ์สว่าง ตำบลมีชัย ตำบลเวียงคุก ตำบลสีกาย ตำบลหนองกอมเกาะ ตำบลหาดคำ และตำบลหินโงม

- อำเภอศรีบุญเรือง ๑ ตำบล ได้แก่ ตำบลสระใคร

๓. เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดนครพนม ประกอบด้วย ๑๓ ตำบล ใน ๒ อำเภอ ในจังหวัดนครพนม ได้แก่

- อำเภอเมืองนครพนม ๑๐ ตำบล ได้แก่ ตำบลกุดชุม ตำบลท่าค้อ ตำบลนาทราย ตำบลนาราชควาย ตำบลในเมือง ตำบลบ้านผึ้ง ตำบลโพธิ์ตาก ตำบลหนองญาติ ตำบลหนองแสง และตำบลอาจสามารถ

- อำเภอท่าอุเทน ๓ ตำบล ได้แก่ ตำบลโนนตาล ตำบลรามราช และตำบลเวินพระบาท

๔. เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดกาญจนบุรีประกอบด้วย ๒ ตำบล ของอำเภอเมืองกาญจนบุรี ในจังหวัด กาญจนบุรี ได้แก่ ตำบลแก่งเสี้ยน และตำบลบ้านเก่า

๕. เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดนราธิวาส ประกอบด้วย ๕ ตำบล ใน ๕ อำเภอ ในจังหวัดนราธิวาส ได้แก่

- อำเภอเมืองนราธิวาส ๑ ตำบล ได้แก่ ตำบลโคกเคียน

- อำเภอตากใบ ๑ ตำบล ได้แก่ ตำบลเจ๊ะเห

- อำเภอยี่งอ ๑ ตำบล ได้แก่ ตำบลละหาร

- อำเภอแว้ง ๑ ตำบล ได้แก่ ตำบลไล่จูด

- อำเภอสุไหงโก-ลก ๑ ตำบล ได้แก่ ตำบลสุไหงโก-ลก

๑) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ระยะที่ ๑ เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดมุกดาหาร “ศูนย์ค้าส่งและขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ”

- พื้นที่ ๑๑ ตำบลที่ติดชายแดนใน ๓ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองมุกดาหาร อำเภอหว้านใหญ่ อำเภอดอนตาล รวม ๕๗๘.๕ ตารางกิโลเมตร (๓๖๑,๕๔๒ ไร่)

- ห่างจากกรุงเทพมหานคร ๖๔๒ กิโลเมตร เดินทางโดยทางหลวงหมายเลข ๒ หมายเลข ๒๐๗ หมายเลข ๒๐๒ หมายเลข ๒๑๖๙ และ หมายเลข ๒๑๒

- ด้านชายแดนมุกดาหารเป็นจุดผ่านแดนถาวรเชื่อมต่อกับแขวงสะหวันเขต สปป.ลาว มีมูลค่าการค้าระหว่างไทย-สปป.ลาวเป็นอันดับสอง

ศักยภาพและโอกาส

- ตั้งอยู่บนแนวระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก สามารถเชื่อมโยงเข้าสู่ลาวและเวียดนาม และต่อเนื่องไปยังประเทศในแถบตะวันออกไกล (ญี่ปุ่น เกาหลี ไต้หวัน)

- เป็นช่องทางที่สำคัญในการขนส่งสินค้า เช่น เครื่องดื่ม ผลไม้ ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ไปยังเวียดนามและจีนตอนใต้

- สามารถร่วมดำเนินกิจการในลักษณะอุตสาหกรรมการผลิตร่วม (co-production) กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจ พิเศษ สะหวัน-เซโน (สปป.ลาว) ซึ่งมีการลงทุนที่หลากหลายจากต่างประเทศ เช่น โรงงานผลิตชิ้นส่วนกล้อง ถ่ายรูปจาก ญี่ปุ่น (Nikon) และโรงงานผลิตเบาะและอุปกรณ์บนเครื่องบินจากเนเธอร์แลนด์ (Aero works)

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของจังหวัดมุกดาหารแบ่งออกเป็น ๓ ระยะ ดังนี้

อยู่ระหว่างการก่อสร้าง / ศึกษา

- ทางหลวงหมายเลข ๑๒ กาฬสินธุ์-บรรจบ
- ทางหลวงหมายเลข ๑๒ กาฬสินธุ์-อ.สมเด็จ
- ศึกษาออกแบบเส้นทางรถไฟบ้านไผ่-มหาสารคาม-ร้อยเอ็ด- มุกดาหาร-นครพนม

ระยะเร่งด่วน

- ทางหลวงหมายเลข ๑๒ กาฬสินธุ์-นาไคร้-อ.คำชะอี ตอนที่ ๑
- ทางหลวงหมายเลข ๑๒ กาฬสินธุ์-นาไคร้-อ.คำชะอี ตอนที่ ๒

ระยะยาว

- ทางหลวงหมายเลข ๑๒๑ ห้วยใหญ่-ธาตุพนม
- ถนนฝั่งเมืองรวมมุกดาหาร สาย ง๒ และ ง๓
- สถานีขนส่งมุกดาหาร

๒) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ระยะที่ ๒ เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดนครพนม “ธุรกิจการค้าชายแดนและพื้นที่บริการโลจิสติกส์”

ประกอบด้วย ๑๓ ตำบล ใน ๒ อำเภอของจังหวัดนครพนม ได้แก่ อำเภอเมืองนครพนมและอำเภอกำแพงแสน ศักยภาพและโอกาส

- เป็นช่องทางการค้าผ่านแดนไปยังเวียดนามและ จีนตอนใต้ (มณฑลกว่างสี) ที่มีมูลค่าสูงสุดของ ประเทศ และมี ศักยภาพที่จะเป็นช่องทางการขนส่ง ไปยังประเทศแถบตะวันออกไกล (ญี่ปุ่น เกาหลี ไต้หวัน) โดยผ่านท่าเรือหัว จ้างในเวียดนาม
- สนามบินนครพนม และเส้นทางรถไฟสายบ้านไผ่ (ขอนแก่น)-มหาสารคาม-มุกดาหาร-นครพนม ซึ่งมีแผนในการ พัฒนาจะทำให้นครพนมมีเส้น ทางรถไฟเชื่อมโยงกับเส้นทางรถไฟสายหลักของ ประเทศ โดยจะเป็นโอกาสในการ ขยายกิจกรรม ด้านโลจิสติกส์ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ
- เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ อาทิ ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ซึ่งสามารถสนับสนุน การพัฒนา อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป และมี ทิวทัศน์บริเวณริมแม่น้ำโขงที่สวยงามเหมาะแก่ การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว และที่อยู่อาศัยของ นักลงทุนไทยและต่างประเทศ

กิจกรรมที่มีศักยภาพ

- ธุรกิจการค้าชายแดนและพื้นที่บริการโลจิสติกส์ ขนส่งสินค้า
- การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเป็นเขตพาณิชย์กรรม และการค้าชายแดน อาทิ ร้านค้าปลอดภาษี คลัง สินค้า ศูนย์ ประชุม โรงแรม และศูนย์ข้อมูลการ ท่องเที่ยว

๕.๓ สินค้า OTOP ที่สำคัญของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๒

(๑) ผ้าทอย้อมคราม

สถานการณ์ การผลิตและการจำหน่ายผ้าทอย้อมคราม ซึ่งเป็นผ้าพื้นเมืองของจังหวัดสกลนคร มีมากกว่า ๒๐๐ ปี ปัจจุบันเป็นที่นิยมของชาวไทยและต่างประเทศ จากปี ๒๕๕๓ มียอดจำหน่าย ๒๔๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปี ๒๕๕๔ ยอดการจำหน่าย ๒๔๗,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปี ๒๕๕๕ ยอดจำหน่าย ๒๕๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท จำหน่ายภายในประเทศ คิดเป็น ๔๐ % จำหน่ายในต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา, ญี่ปุ่น, เยอรมัน คิดเป็น ๖๐% จากการวิเคราะห์ พบว่าความต้องการของตลาดผ้าทอย้อมครามเพิ่มขึ้น และเป็นที่ต้องการของชาวต่างประเทศ จึงเห็นควรได้รับการพัฒนาและยกระดับให้เป็นสินค้าส่งออกได้

ปัญหา/อุปสรรค กลุ่มผู้ผลิตส่วนมากเป็นผู้สูงอายุ ควรสนับสนุนให้เยาวชนรุ่นใหม่สืบทอดภูมิปัญญา

(๒) ผ้าไหม

การผลิตผ้าไหมของจังหวัดสกลนคร เป็นอาชีพที่สามารถทำรายได้ และยกระดับความเป็นอยู่ของสมาชิกผู้ผลิตผ้าไหม และมีตลาดการจำหน่ายที่ถาวร โดยเฉพาะกลุ่มผู้ผลิตผ้าไหม เป็นสมาชิกของศูนย์ศิลปาชีพ กุดนาขาม เป็นผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ในปี ๒๕๕๕ สามารถผลิตได้ ๕๒,๔๑ ชิ้น มียอดจำหน่ายรวมทั้งสิ้น ๒๐,๗๓๙,๕๕๐ บาท เป็นผลิตภัณฑ์ที่ทำรายได้ให้กับประชาชนในจังหวัดสกลนคร จึงเห็นควรได้รับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าไหมต่อไป

เช่นเดียวกันกับการผลิตผ้าไหมของจังหวัดมุกดาหาร เป็นอาชีพที่สามารถทำรายได้และยกระดับความเป็นอยู่ของสมาชิกผู้ผลิตผ้าไหม ซึ่งผ้าไหมลายที่เป็นเอกลักษณ์ประจำจังหวัดมุกดาหาร คือ ผ้าไหมลายแก้วมุกดา เป็นการนำเอาลวดลายผ้าโบราณที่มีเอกลักษณ์และมีความหมายของจังหวัดมุกดาหารเป็นลวดลายบนเส้นไหมและทอเป็นผืนผ้า แต่ละลายมีเอกลักษณ์และความหมายสำหรับจังหวัดมุกดาหาร ดังนี้

๑) ลายสายน้ำ (ลายจ็อกแจ็ก หรือลายซิกแซก) มีลักษณะเป็นเส้นโค้งสีขาว หมายถึง สัญลักษณ์แทนแม่น้ำโขงซึ่งเป็นสายน้ำคู่จังหวัดมุกดาหาร ซึ่งเป็นเส้นกั้นเขตแดนระหว่างประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

๒) ลายนาคน้อย (หรือลายพญานาค) แทนพญานาคที่คู่กันกับสายน้ำโขง

๓) ลายดอกข่านาว (ลายดอกกระบวนน้อย) เป็นลายสี่เหลี่ยม แทนดอกข่านาว ซึ่งเป็นไม้มงคลประจำจังหวัดมุกดาหาร

๔) ลายตุ้มเล็ก (ตุ้มลายไม้) แทนดวงแก้วเล็ก (ดวงดาวในท้องฟ้า)

๕) ลายตุ้มใหญ่ หรือลายมุก มีลักษณะเป็นดอกสีขาวหรือที่เรียกว่าลายตุ้ม หมายถึงแก้วมุกดา ซึ่งเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมืองของชาวเมืองมุกดาหาร

ลักษณะของผ้าไหมมัดหมี่ลายแก้วมุกดา เป็นผ้ามัดหมี่ มีสี ๕ สี คือ สีฟ้า สีเหลืองเข้ม สีนํ้าเงิน สีขาว และสีบานเย็น คั้นลายด้วยเส้นไหม ๔ สี ได้แก่ ไหมเข้ควบสีนํ้าเงินและสีขาว(ไหมหางกระรอก) เส้นไหมสีบานเย็น เส้นไหมสีเหลือง เส้นไหมสีฟ้าคราม เป็นผ้าทอด้วยกี่พื้นเมือง ทอด้วย ๕ กระสวย

สำหรับอำเภอที่ผลิตผ้าไหมลายแก้วมุกดา คือ อำเภอหนองสูง กลุ่มอาชีพทอผ้าไหมบ้านภู ซึ่งมีการผลิตหลายสี อาทิ เขียว ชมพู นํ้าเงิน ม่วง เป็นต้น โดยมีจำนวนการผลิตเฉลี่ย ๑๑๐,๐๐๐ ผืนต่อปี แยกออกเป็นผ้าพันคอ ๗๕,๐๐๐ ผืนต่อปี และผ้าคลุมไหล่ ๓๕,๐๐๐ ผืนต่อปี มียอดจำหน่าย ๓,๔๒๐,๐๐๐ บาท

ปัญหา/อุปสรรค กลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายส่วนมากเป็นผู้สูงอายุ ควรสนับสนุนให้กลุ่มเยาวชนมีส่วนร่วมในการสืบสานภูมิปัญญา

(๓) นํ้าเมา

เป็นน้ำผลไม้พร้อมดื่มที่ผลิตจากผลเม่า ซึ่งเป็นผลไม้ตามฤดูกาลในเขตภาคอีสาน ในแต่ละปีสามารถผลิตผลเม่าได้ จำนวน ๓๑๖ ตัน มีกลุ่มผู้ผลิตรับซื้อ จำนวน ๑๓ จุด (กลุ่ม) สามารถทำรายได้ให้จังหวัดสกลนคร ปีละประมาณ ๓๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เห็นควรได้รับการพัฒนายกระดับเป็นพืชเศรษฐกิจของจังหวัดสกลนคร

(๔) ข้าวฮาง (GI)

ข้าวฮางเป็นผลิตภัณฑ์ที่แปรรูปจากข้าว เพื่อเพิ่มมูลค่าของการผลิตปัจจุบันมีกลุ่มผู้ผลิตข้าวฮางกระจายไปทั้งจังหวัดสกลนคร โดยสามารถผลิตได้ ๖ - ๘ ตัน/สัปดาห์ ปัจจุบันได้รับการจดสิทธิบัตรทางการค้าและขึ้นทะเบียนสินค้าบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI : Geographical Indication) จากกรมทรัพย์สินทางปัญญา ในนาม “ข้าวหอมทองสกลทวาปี” มียอดจำหน่ายปี ๒๕๕๓ - ๒๕๕๔ จำนวน ๑๗,๙๘๑,๒๐๐ บาท

(๕) ปลาสาม

ปลาสาม เป็นภูมิปัญญาของชาวบ้านในแถบลุ่มน้ำต่าง ๆ ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร นครพนม และมุกดาหาร) อาทิ ลุ่มน้ำสงคราม ลำน้ำอูน ลำน้ำยาม ลำน้ำบัง ห้วยมุก ฯลฯ ซึ่งเดิมเคยเป็นแหล่งอาศัยของปลาชนิดต่าง ๆ อย่างชุกชุม เช่น ปลาชะโด ปลาตะเพียน ดังนั้น ชาวบ้านในแถบลุ่มน้ำต่าง ๆ เหล่านี้ จึงมีการพัฒนาภูมิปัญญาการถนอมอาหารจากปลา (การทำปลาสาม ปลาร้า ปลาแห้ง) เป็นผลิตภัณฑ์ OTOP เพื่อสร้างรายได้ด้วยการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น การพึ่งตนเองและคิดอย่างสร้างสรรค์ ภูมิปัญญาการทำ “ปลาสาม” มีชื่อเสียงโด่งดังและได้รับการยอมรับทั่วภาคอีสาน มีแหล่งผลิตสำคัญในพื้นที่ตำบลท่าบ่อสงครามอำเภอสรีสงครามและตำบลไชยบุรี อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครพนม นอกจากนั้น ยังมีการผลิตในพื้นที่อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหารและ อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร

ในปัจจุบัน มีกลุ่มผู้ผลิตปลาสาม รวมทั้ง ๓ จังหวัด จำนวน ๖๘ ราย สมาชิกกลุ่ม/ผู้ได้รับประโยชน์โดยตรง ๑,๗๕๐ คน สามารถผลิตสินค้าออกสู่ตลาดประมาณเดือนละ ๕๐ ตัน ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๑๐๐ - ๒๐๐ บาท ส่งจำหน่ายในจังหวัดต่าง ๆ ในพื้นที่ภาคอีสาน รวมถึงงานประเพณีสำคัญ ๆ ของแต่ละจังหวัด และงานที่หน่วยงานราชการ เช่น กรมการพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร ฯลฯ จัดขึ้นในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และในระดับภูมิภาค สร้างรายได้แก่ผู้ผลิต ผู้ประกอบการเฉลี่ยเดือนละ ๕,๐๐๐ ถึง ๒๐,๐๐๐ บาทต่อคน หมายถึง ผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาดังกล่าวได้สร้างรายได้แก่ประชาชนในกลุ่มจังหวัดสนุกราวเดือนละไม่น้อยกว่า ๗,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือเฉลี่ย ปีละไม่น้อยกว่า ๘๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (แปดสิบล้านบาทถ้วน)

ปัญหา/อุปสรรค เนื่องจากปริมาณความต้องการมีมากขึ้น ทำให้วัตถุดิบในท้องถิ่นมีจำนวนลดลง คือ ปลาชนิดต่าง ๆ เช่น ปลาตะเพียน ปลาชะโด ปลานวลจันทร์ ฯลฯ ต้องนำมาจากภาคกลาง (ตลาดปลาจังหวัดอ่างทอง พระนครศรีอยุธยา นครปฐม สุพรรณบุรี) ส่งผลให้มีต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น และในช่วงเวลาเทศกาลสำคัญๆ วัตถุดิบมักจะขาดตลาด ทำให้ไม่มีผลิตภัณฑ์ออกจำหน่ายได้เป็นการเสียโอกาสและรายได้จากสินค้ากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๒ จึงเล็งเห็นโอกาสในการพัฒนาส่งเสริมสนับสนุนให้เลี้ยงปลาตะเพียน ปลาสวาย ปลาอึ่งตื๊ด ปลานวลจันทร์น้ำจืด ปลาชะโด ในกลุ่มจังหวัด และทำการบริหารจัดการให้มีสินค้าพันธุ์ปลาส่งให้กลุ่มผู้ผลิตฯ ซึ่งมีความต้องการเดือนละ ๕๐ ตัน (๕๐,๐๐๐ กิโลกรัม) หรือปีละ ๖๐๐ ตัน (๖๐๐,๐๐๐ กิโลกรัม) เป็นเงิน ๓๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งจะเป็นการสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรและผู้ประกอบการ OTOP ในกลุ่มจังหวัด

(๖) เหล้าฮู (สุราพื้นเมือง)

เหล้าฮู หรือ เหล้าไห หรือ เหล้าช้าง ตามที่ปู่ย่า ตา ยาย เล่าขานกันมาพร้อมทั้งได้สืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นมาหลายชั่วอายุคน จนถึงรุ่นลูกหลานในปัจจุบัน ซึ่งอำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม เป็นชนเผ่าผู้ไทย ที่มีวัฒนธรรมหลากหลาย มีพระธาตุเรณู (พระธาตุประจำวันเกิดของผู้ที่เกิดวันจันทร์) เป็นศูนย์รวมใจ และขึ้นชื่อในความสวยงาม ความอ่อนโยนของสาวชาวเผ่าผู้ไทย จึงมีแขกบ้านแขกเมืองมาเยี่ยมเยือนอยู่เสมอ ชาวผู้ไทย จึงได้มีการผูกข้อต่อแขน พร้อมได้นำเหล้าฮูมาต้อนรับ เป็นที่สร้างความประทับใจกับแขกที่มาเยือนอย่างไม่มีวันลืม

เหล้าอุ หรือ เหล้าช้าง หรือ เหล้าไห หมายถึง เหล้าที่ทำแล้วบรรจุลงในไห (อุเป็นภาษาท้องถิ่นหมายถึง ไห) เหล้าช้าง หมายถึง เวลาดื่มจะเสียบหลอดสองอันลงในไห เรียกว่า งาช้าง ดื่มพร้อมกันสองคน ศีรษะชนกัน คล้ายลักษณะ ช้างชนกัน จึงเรียกว่า “ชนช้าง”

ปัจจุบันมีกลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ที่ยังรักษาภูมิปัญญาการทำ “เหล้าอุ” จำนวน ๑๘ ราย สมาชิกกลุ่ม/ผู้รับประโยชน์ ประมาณ ๓๔๐ คน ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่อำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม กำลังการผลิตประมาณ ๕,๐๐๐ ไห ต่อเดือน สร้างรายได้เข้ากลุ่มจังหวัดเฉลี่ยเดือนละ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยมีแหล่งจำหน่าย ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดสกลและตลาดต่างจังหวัด โดยเฉพาะในระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สร้างรายได้แก่คนในพื้นที่ เนื่องจากนักท่องเที่ยวหรือแขกผู้มาเยือนได้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัด มักซื้อกลับไปเป็นของฝากได้ แต่บรรจุภัณฑ์ (ไห) ของผลิตภัณฑ์ดังกล่าวยังมีรูปแบบดั้งเดิม ไม่ทันสมัย อีกทั้งยังไม่สามารถผลิตไหเองได้ต้องสั่งซื้อจากจังหวัดราชบุรีเป็นจำนวนมาก

(๗) ตะกร้าพลาสติก

ผลิตภัณฑ์จากพลาสติก ถือเป็นผลิตภัณฑ์ที่มียอดจำหน่ายสูงสุดของจังหวัดมุกดาหาร ซึ่งมียอดจำหน่ายปีละ ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท มียอดจำหน่ายต่างประเทศปีละ ๒,๒๓๐,๐๐๐ บาท โดยประเทศที่ส่งออก ได้แก่ มาเลเซีย ญี่ปุ่น เยอรมัน สิงคโปร์ เนเธอร์แลนด์ สเปน ฝรั่งเศส เวียดนาม สหรัฐอเมริกา และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ทุกพื้นที่ของจังหวัดมุกดาหารจะมีการกระจายแหล่งผลิตสินค้าทุกอำเภอ แต่ในส่วนของอำเภอนิคมน้ำอ้อยถือเป็นแหล่งผลิตที่ใหญ่ที่สุดของจังหวัดมุกดาหาร จากสถานการณ์ในปัจจุบันตะกร้าพลาสติกจังหวัดมุกดาหารมีหลายจังหวัดเลียนแบบผลิตภัณฑ์มากขึ้น เนื่องจากสามารถทำได้ง่ายมีขั้นตอนที่ไม่ยุ่งยาก แต่สิ่งหนึ่งที่ไม่สามารถเลียนแบบได้ คือ ความสวยงามในการสานตะกร้าที่เกิดจากประสบการณ์ที่ได้สะสมอย่างช้านาน

(๘) ผ้าหมักโคลน

ผ้าหมักโคลนเป็นกระบวนการผลิตที่เกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยโคลนที่ใช้เป็นโคลนที่มีอยู่ในท้องถิ่น การหมักโคลนผ้าก่อนย้อมสีจะทำให้สีผ้ามีความคงทน สีสันไม่ตกและไม่ซีดจางง่าย โคลนจะทำหน้าที่ปรับสภาพสีผ้าให้ดูเป็นธรรมชาติ มีความนุ่มนวล และเงางาม สีที่ใช้ย้อมเป็นสีธรรมชาติที่ได้จาก ผล เปลือก ดอก ใบ พันธุ์พืช นานาชนิดที่ให้หลากหลายสีสัน ผ้าหมักโคลนจึงเป็นผ้าที่มีทั้งกระบวนการผลิตและวัตถุดิบที่ได้จากธรรมชาติทั้งสิ้น ซึ่งพื้นที่ที่มีกลุ่มหมักโคลนมากที่สุด และมีชื่อเสียงของจังหวัดมุกดาหาร คือ อำเภอหนองสูง ที่ยังมีการหมักโคลนแบบเก่า มีเอกลักษณ์ สามารถส่งจำหน่ายในโรงแรมอิมพีเรียล กรุงเทพมหานคร และคิงเพาเวอร์ รวมถึงส่งออกต่างประเทศ อาทิ ประเทศสหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และ ราชอาณาจักรกัมพูชา ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ มียอดจำหน่าย ๒๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท จากการวิเคราะห์พบว่าความต้องการด้านการตลาดในด้านผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติยังได้รับความนิยมสูง ส่งผลให้ผ้าหมักโคลนมีกระแสตอบรับที่ดีในทุกช่วงเทศกาล

ปัญหา/อุปสรรค

- ๑) ผลิตภัณฑ์ยังไม่หลากหลาย ควรสนับสนุนการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายจากผ้าหมักโคลน
- ๒) กลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายส่วนมากเป็นผู้สูงอายุ ควรสนับสนุนให้กลุ่มเยาวชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านการตลาดเพิ่มขึ้น

(๙) เสื้อเย็บมือ

เสื้อเย็บมือเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีมาแต่โบราณ เพื่อตัดเย็บเสื้อผ้าสำหรับนุ่งห่มในครัวเรือน เนื่องจากในอดีตยังไม่มีการใช้จักรเย็บผ้า ต้องทำการตัดเย็บด้วยมือ ซึ่งเอกลักษณ์เด่นของเสื้อเย็บมือ คือ มีความสวยงาม การปักด้วยมือถือเป็นจุดเด่นของผลิตภัณฑ์ ซึ่งภาพที่ปักมากที่สุด ได้แก่ รูปพญานาค ดอกไม้ต่างๆ สัตว์ต่างๆ อาทิ

ตะขาบ ผีเสื้อ เป็นต้น โดยจะเลือกใช้สีให้มีความโดดเด่นเข้ากับตัวผ้า จึงทำให้ผลิตภัณฑ์มีความพิเศษ และ
 คู่มือระดับ เนื่องจากการตัดให้เข้ารูป มีรูปทรงให้เลือกซื้อหลากหลายชิ้น

(๑๐) ผ้าฝ้ายตะหลุง

ฝ้ายตะหลุง" หรือ ฝ้ายแม่ั่ว เป็นฝ้ายพื้นเมืองที่นำมาจากเผ่าแม่ั่ว ในสาธารณรัฐประชาธิปไตย
 ประชาชนลาว (สปป. ลาว) คำ ว่า "ตะหลุง" เป็นภาษาท้องถิ่นของเผ่าผู้ไท แปลว่า ค่าง เป็นสัตว์ตระกูลเดียวกับ
 ลิง แต่หางยาว สีลำตัวมีลักษณะสีน้ำตาลปนเทา สวยงาม ดังนั้น ฝ้ายตะหลุง จึงเป็นชื่อของฝ้ายที่มีสีคล้ายสีขน
 ของค่าง เผ่าผู้ไท จึงเรียกชื่อฝ้ายชนิดนี้ว่า ฝ้ายตะหลุง สืบต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน ผ้าฝ้ายชนิดนี้หากโดนแดด
 หรือใช้ขนไปนานๆ สีจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเข้มขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งในปัจจุบันมีการนำผ้าฝ้ายตะหลุงมาออกเป็น
 ผลิตภัณฑ์ต่างๆ อาทิ เสื้อตะหลุง กลองผ้า ชุดเดรส เป็นต้น จากสีของผ้าที่เป็นธรรมชาติไม่มีการย้อมสีส่งผล
 ให้ผ้าฝ้ายตะหลุงเริ่มเป็นที่รู้จัก และมีการสวมใส่เสื้อตะหลุงเพิ่มขึ้น ก่อเกิดรายได้ให้กับคนในชุมชน

๕.๔ บริการทางการเงิน

๑) ธนาคารพาณิชย์

จากข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทยพบว่า ณ สิ้นปี ๒๕๕๘ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 ตอนบน ๒ มีสาขานิติพาณิชย์เปิดดำเนินการทั้งสิ้น ๘๕ แห่ง โดยอยู่ในจังหวัดสกลนคร มีสำนักงานอยู่ใน
 จังหวัดสกลนครมากที่สุด ๔๐ แห่ง รองลงมาอยู่ในจังหวัดนครพนม ๒๖ แห่ง และอยู่ในจังหวัดมุกดาหาร ๑๙ แห่ง

๒) เงินรับฝากและเงินให้สินเชื่อ

เงินรับฝาก

ปริมาณเงินรับฝากธนาคารพาณิชย์ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๒ ปี ๒๕๕๘
 มีจำนวน ๔๙,๕๖๙ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๓๑ เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นการเพิ่มขึ้นจากเงินฝากประเภท
 ออมทรัพย์เป็นสำคัญ โดยเงินฝากออมทรัพย์ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐.๒๕ เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ขณะที่เงิน
 ฝากประเภทอื่น ๆ ปรับตัวลดลง ทั้งเงินฝากประจำ บัตรเงินฝาก และเงินฝากที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม (กระแ
 รายวัน) เนื่องจากนักลงทุนหันไปลงทุนในสินทรัพย์อื่นที่ให้ผลตอบแทนดีกว่า

สำหรับปริมาณเงินฝากของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๒ ปี ๒๕๕๘ แยกตาม
 จังหวัดประกอบด้วย จังหวัดสกลนครมีปริมาณเงินรับฝากสูงสุดจำนวน ๒๔,๕๑๑ ล้านบาท รองลงมาเป็นจังหวัด
 นครพนม จำนวน ๑๔,๙๔๒ ล้านบาท และจังหวัดมุกดาหาร จำนวน ๑๐,๑๑๖ ล้านบาท ตามลำดับ

เงินให้สินเชื่อ

ปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๒ ปี ๒๕๕๘ มีปริมาณเงินให้สินเชื่อ จำนวน ๕๘,๖๔๐ ล้านบาท ชะลอตัวร้อยละ ๔.๐๑ เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ซึ่งมาจากการ ชะลอตัวลงของเงินให้กู้และการปรับลดลงของเงินเบิกเกินบัญชี เป็นสำคัญ โดยเงินให้กู้ชะลอตัวร้อยละ ๗.๔๙ และสินเชื่อเงินเบิกเกินบัญชีลดลงร้อยละ ๑.๘๙ เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา สำหรับการชะลอตัวของการให้สินเชื่อธนาคารพาณิชย์ส่วนหนึ่งเนื่องจากธนาคารพาณิชย์ยังคงระมัดระวังในการให้สินเชื่อจากความกังวลภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว โดยยอดเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์แยกตามประเภทธุรกิจพบว่า เป็นสินเชื่อประเภทการขายส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์มากที่สุดซึ่งมีมูลค่า ๑๙,๔๖๗ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๓๓.๕๐ ของปริมาณการให้สินเชื่อทั้งหมดของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๒ รองลงมา เป็นสินเชื่อการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล มีมูลค่า ๑๙,๓๗๗ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๓๓.๐๔ และสินเชื่อสำหรับกิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย มีมูลค่า ๙,๐๕๓ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๑๕.๔๔ ตามลำดับ

สำหรับปริมาณเงินให้สินเชื่อของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๒ ปี ๒๕๕๘ แยกตามจังหวัดประกอบด้วย จังหวัดสกลนครมีปริมาณเงินให้สินเชื่อสูงสุดจำนวน ๓๑,๐๖๖ ล้านบาท รองลงมา เป็นจังหวัดนครพนม จำนวน ๑๕,๕๒๔ ล้านบาท และจังหวัดมุกดาหาร จำนวน ๑๕,๕๒๔ ล้านบาท ตามลำดับ

นอกจากนี้ในส่วนของสัดส่วนสินเชื่อต่อเงินฝากของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๒ ปี ๒๕๕๘ อยู่ที่ร้อยละ ๑๑๘.๓๐ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๒ มีปริมาณเงินให้สินเชื่อมากกว่าปริมาณเงินฝาก เมื่อพิจารณาแล้วจะเป็นว่าปริมาณเงินฝากภายในกลุ่มจังหวัดไม่เพียงพอสำหรับการให้สินเชื่อ แต่อย่างไรก็ตามก็ไม่ได้เป็นปัญหาสำหรับวงเงินที่จะนำมาให้สินเชื่อแต่อย่างใดเนื่องจากธนาคารพาณิชย์มีระบบการสำรองเงินที่สามารถให้สินเชื่อได้ภายในกรอบวงเงินตามอัตราที่ธนาคารแห่งประเทศไทย กำหนด

ตารางแสดงเงินรับฝากและเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๒

รายการ	พ.ศ. ๒๕๕๖	พ.ศ. ๒๕๕๗	พ.ศ. ๒๕๕๘	อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)		
				พ.ศ.๒๕๕๖	พ.ศ.๒๕๕๗	พ.ศ.๒๕๕๘
จำนวนสำนักงาน (แห่ง)	๗๕	๘๗	๘๕	๑๐.๒๙	๑๖.๐๐	-๒.๓๐
เงินรับฝาก (ล้านบาท)						
จ่ายเงินเมื่อทวงถาม	๒,๔๒๖	๑,๙๑๑	๑,๖๒๑	๔๒.๕๔	-๒๑.๒๓	-๑๕.๑๘
ออมทรัพย์	๓๐,๕๙๒	๓๑,๒๑๖	๓๔,๔๑๗	๘.๒๑	๒.๐๔	๑๐.๒๕
ประจำ	๑๔,๕๖๘	๑๔,๙๒๑	๑๓,๔๕๗	๖.๕๙	๒.๔๒	-๙.๘๑
บัตรเงินฝาก	๒	๔๐๑	๗๕		๑๙,๙๕๐.๐๐	-๘๑.๓๐
รวมเงินรับฝาก	๔๗,๕๘๙	๔๘,๕๕๐	๔๙,๕๖๙	๙.๐๕	๑.๘๑	๒.๓๑
เงินรับฝากของธนาคารพาณิชย์ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๖๑๔,๗๑๖	๖๓๒,๓๔๒	๖๔๗,๒๐๑	๗.๓๐	๒.๘๗	๒.๓๕
สินเชื่อ (ล้านบาท)						
เงินเบิกเกินบัญชี	๑๒,๔๒๒	๑๓,๔๒๐	๑๓,๑๖๗	๑๘.๐๓	๘.๐๓	-๑.๘๙
เงินให้กู้	๒๕,๒๕๓	๒๘,๘๗๙	๓๑,๐๔๓	๒๕.๓๐	๑๔.๓๖	๗.๔๙
ตั๋วเงิน	๑๓,๘๗๐	๑๔,๐๗๖.๐๐	๑๔,๔๒๕	๘.๖๓	๑.๔๙	๒.๔๘
อื่น ๆ	๕	๕	๔	๒๕.๐๐	๐.๐๐	-๒๐.๐๐
รวมเงินให้สินเชื่อ	๕๑,๕๕๘	๕๖,๓๘๐	๕๘,๖๔๐	๑๘.๖๔	๙.๓๗	๔.๐๑
เงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๗๗๗,๗๔๘	๘๓๖,๙๗๙	๘๑๕,๖๖๕	๑๙.๔๖	๗.๖๒	-๒.๕๕
สัดส่วนสินเชื่อต่อเงินฝาก (ร้อยละ)	๑๐๘.๓๒	๑๑๖.๓๗	๑๑๘.๓๐	๘.๘๐	๗.๔๓	๑.๖๖

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

๖. ด้านสังคม

๖.๑ โครงสร้างประชากร

ประชากรของกลุ่มจังหวัดฯ มีทั้งหมด ๒,๒๐๗,๓๒๗ คน แยกเป็นเพศชาย ๑,๑๐๒,๑๔๒ คน และเพศหญิง ๑,๑๐๕,๑๘๕ คน โดยสัดส่วนจำนวนประชากรของแต่ละจังหวัดในกลุ่มจังหวัดฯ นั้นสามารถแยกออกเป็น จังหวัดสกลนคร คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๗๙ ของจำนวนประชากรทั้งหมดของกลุ่มจังหวัด จังหวัดนครพนม คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๔๒ และจังหวัดมุกดาหาร คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๗๙

สถิติประชากรระดับจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๒ ณ วันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เพศ	จังหวัด			รวม
	สกลนคร	นครพนม	มุกดาหาร	
ชาย	๕๗๐,๕๐๙	๓๕๗,๐๗๘	๑๗๔,๕๕๕	๑,๑๐๒,๑๔๒
หญิง	๕๗๒,๖๓๗	๓๕๘,๕๐๒	๑๗๔,๐๔๖	๑,๑๐๕,๑๘๕
รวม	๑,๑๔๓,๑๔๖	๗๑๕,๕๘๐	๓๔๘,๖๐๑	๒,๒๐๗,๓๒๗

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดสกลนคร นครพนม มุกดาหาร

โดยในส่วนของจำนวนครัวเรือนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๒ ใน ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ เพิ่มขึ้นมาเป็น ๖๕๖,๙๕๓ ครัวเรือน จากปี ๒๕๕๖

จังหวัด	พ.ศ. ๒๕๕๕	พ.ศ. ๒๕๕๖	พ.ศ. ๒๕๕๗
สกลนคร	๓๓๐,๖๐๘	๓๓๗,๔๑๑	๓๔๔,๙๐๑
นครพนม	๒๐๒,๐๗๔	๒๐๖,๓๖๒	๒๐๗,๓๓๑
มุกดาหาร	๙๙,๗๙๗	๑๐๒,๔๐๙	๑๐๔,๗๒๑
รวม	๖๓๒,๔๗๙	๖๔๖,๑๘๒	๖๕๖,๙๕๓

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดสกลนคร นครพนม มุกดาหาร

๖.๒ การทำงาน

สถิติประชากรอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป จำแนกตามสภาพแรงงาน ไตรมาสที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๘

สถานภาพแรงงาน	จังหวัด			รวม
	สกลนคร	นครพนม	มุกดาหาร	
ผู้มีงานทำ	๓๙๑,๕๐๐	๒๙๓,๓๙๓	๑๘๙,๙๐๔	๘๗๔,๗๙๗
ผู้ว่างงาน	๒,๑๐๐	๒,๗๐๖	๗๙๖	๕,๖๐๒
กำลังแรงงานที่รอฤดูกาล	๒๐,๓๐๐	๕,๐๘๙	๑,๖๑๔	๒๗,๐๐๓
ทำงานบ้าน	๑๑๓,๒๐๐	๒๑,๘๙๐	๒๓,๓๒๑	๑๕๘,๔๑๑
เรียนหนังสือ	๗๖,๓๐๐	๓๔,๑๙๙	๒๑,๙๓๔	๑๓๒,๔๓๓
อื่น ๆ	๑๒๔,๙๐๐	๘๒,๙๕๑	๓๗,๑๑๙	๒๔๔,๙๗๐
รวม	๗๒๘,๓๐๐	๔๔๐,๒๒๘	๒๗๔,๖๘๘	๑,๔๔๓,๒๑๖

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดสกลนคร นครพนม มุกดาหาร

๖.๓ จำนวนนักเรียน ครู และห้องเรียน

ประเภท	ปี		
	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘
จำนวนห้องเรียน (ห้อง)	๑๒,๖๕๒	๑๒,๖๔๒	๑๒,๖๓๔
จำนวนครู (คน)	๑๓,๓๒๙	๑๓,๔๐๓	๑๓,๑๓๑
จำนวนนักเรียน (คน)	๒๑๙,๘๔๘	๒๑๖,๕๔๘	๒๑๒,๘๘๓
จำนวนนักเรียนเฉลี่ยต่อห้อง (คน/ห้อง)	๑๗.๓๘	๑๗.๑๓	๑๖.๘๕
อัตราส่วนครูต่อนักเรียน (คน/คน)	๑๖.๔๙	๑๖.๑๖	๑๖.๒๑

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สป. ศธ.

จำนวนนักเรียน นักศึกษา ในปีการศึกษา ๒๕๕๘

จำนวนนักเรียนก่อนระดับประถมศึกษาในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๒

จังหวัด	ก่อนประถมศึกษา (คน)									
	เตรียมอนุบาล		อนุบาล ๑		อนุบาล ๒		อนุบาล ๓		เด็กเล็ก	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
นครพนม	๗๗	๖๓	๖๙๙	๗๑๖	๔,๒๐๖	๓,๙๑๒	๔,๒๕๑	๔,๑๘๑	๙๓	๘๕
มุกดาหาร	๑๕	๑๑	๔๑๖	๓๗๖	๒,๐๙๕	๑,๙๑๕	๑,๙๔๐	๑,๙๔๑	๓๙	๔๑
สกลนคร	๔๑	๕๐	๑,๓๓๘	๑,๒๖๗	๖,๗๑๘	๖,๔๙๖	๖,๗๖๕	๖,๔๔๐	๓๐	๓๒
รวม	๑๓๓	๑๒๔	๒,๔๕๓	๒,๓๕๙	๑๓,๐๑๙	๑๒,๓๒๓	๑๒,๙๕๖	๑๒,๕๖๒	๑๖๒	๑๕๘

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สป. ศธ.

จำนวนนักเรียนระดับประถมศึกษาในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๒

จังหวัด	ประถมศึกษา (คน)											
	ประถมศึกษาปีที่ ๑		ประถมศึกษาปีที่ ๒		ประถมศึกษาปีที่ ๓		ประถมศึกษาปีที่ ๔		ประถมศึกษาปีที่ ๕		ประถมศึกษาปีที่ ๖	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
นครพนม	๔,๕๕๐	๔,๓๑๙	๔,๕๘๙	๔,๓๓๘	๔,๕๙๔	๔,๖๑๕	๔,๘๘๔	๔,๕๒๐	๔,๗๖๕	๔,๕๓๐	๔,๖๖๔	๔,๕๖๑
มุกดาหาร	๒,๒๐๘	๒,๐๑๐	๒,๒๔๒	๒,๐๗๖	๒,๓๐๘	๒,๑๓๗	๒,๑๖๑	๒,๑๕๑	๒,๒๑๖	๒,๑๘๓	๒,๒๓๕	๒,๑๔๐
สกลนคร	๗,๐๖๑	๖,๗๗๙	๗,๑๘๘	๖,๗๕๕	๗,๓๘๑	๖,๘๔๘	๗,๔๗๖	๗,๑๘๗	๗,๖๖๒	๗,๑๘๒	๗,๓๗๐	๖,๘๙๕
รวม	๑๓,๘๑๙	๑๓,๑๐๘	๑๔,๐๑๙	๑๓,๑๖๙	๑๔,๒๘๓	๑๓,๖๐๐	๑๔,๕๒๑	๑๓,๘๕๘	๑๔,๖๔๓	๑๓,๘๙๕	๑๔,๒๖๙	๑๓,๕๙๖

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สป. ศธ.

จำนวนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๒

จังหวัด	มัธยมศึกษาตอนต้น (คน)					
	มัธยมศึกษาปีที่ ๑		มัธยมศึกษาปีที่ ๒		มัธยมศึกษาปีที่ ๓	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
นครพนม	๔,๙๙๒	๔,๓๒๓	๔,๖๖๓	๔,๓๐๘	๔,๖๗๒	๔,๖๙๓
มุกดาหาร	๒,๑๗๒	๒,๐๗๗	๒,๑๐๕	๒,๐๖๐	๒,๑๐๓	๒,๑๘๗
สกลนคร	๗,๕๒๘	๗,๓๐๕	๗,๐๕๒	๗,๐๘๒	๗,๓๙๑	๗,๑๘๗
รวม	๑๔,๖๙๒	๑๓,๗๐๕	๑๓,๘๒๐	๑๓,๔๕๐	๑๔,๑๖๖	๑๔,๐๖๗

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สป. ศธ.

จำนวนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษาในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๒

จังหวัด	มัธยมศึกษาตอนปลายและประกาศนียบัตรวิชาชีพ (คน)											
	มัธยมศึกษาปีที่ ๔		มัธยมศึกษาปีที่ ๕		มัธยมศึกษาปีที่ ๖		ประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ ๑		ประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ ๒		ประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ ๓	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
นครพนม	๒,๑๖๗	๓,๐๘๘	๑,๙๑๔	๒,๘๖๔	๑,๘๖๔	๓,๐๒๙	๒,๐๕๔	๑,๕๕๓	๑,๓๕๓	๙๓๗	๑,๓๐๔	๗๙๗
มุกดาหาร	๑,๐๑๑	๑,๖๖๓	๙๓๙	๑,๔๘๖	๑,๐๔๙	๑,๖๓๓	๘๙๐	๓๓๘	๓๕๗	๒๖๑	๙๓๖	๑๙๓
สกลนคร	๓,๐๔๑	๔,๘๐๒	๒,๗๙๙	๔,๖๔๘	๓,๐๐๙	๔,๗๘๑	๓,๕๕๑	๒,๔๕๒	๒,๒๒๗	๑,๕๖๕	๒,๔๑๐	๑,๖๔๘
รวม	๖,๒๑๙	๙,๕๕๓	๕,๖๕๒	๘,๙๙๘	๕,๙๒๒	๙,๔๔๓	๖,๔๘๕	๔,๓๔๓	๓,๙๓๗	๒,๗๖๓	๔,๖๕๐	๒,๖๓๘

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สป. ศธ.

จำนวนนักศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๒

จังหวัด	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงและอนุปริญญา (คน)											
	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ ๑		ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ ๒		ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ ๓		อนุปริญญาปีที่ ๑		อนุปริญญาปีที่ ๒		อนุปริญญาปีที่ ๓	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
นครพนม	๙๕๑	๗๑๓	๘๖๑	๖๓๕	๓๕	๕	-	-	-	-	-	-
มุกดาหาร	๓๙๕	๓๒๙	๔๐๒	๓๑๘	-	-	๘๕	๒๑๗	๖๕	๑๒๐	๕๑	๘๘
สกลนคร	๒,๗๓๐	๒,๐๑๑	๑,๕๑๖	๑,๑๒๙	๕๖	๒๘	-	-	-	-	-	-
รวม	๔,๐๗๖	๓,๐๕๓	๒,๗๗๙	๒,๐๘๒	๙๑	๓๓	๘๕	๒๑๗	๖๕	๑๒๐	๕๑	๘๘

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สป. ศธ.

จำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรีในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๒

จังหวัด	ปริญญาตรี (คน)											
	ปริญญาตรีปีที่ ๑		ปริญญาตรีปีที่ ๒		ปริญญาตรีปีที่ ๓		ปริญญาตรีปีที่ ๔		ปริญญาตรีปีที่ ๕		ปริญญาตรีปีที่ ๖	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
นครพนม	๕๗๘	๑,๐๕๒	๕๐๗	๙๙๑	๓๓๔	๗๑๓	๓๒๗	๘๗๖	-	-	๒๒๖	๗๔๖
มุกดาหาร	๓๐	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สกลนคร	๒,๗๒๙	๓,๙๔๙	๒,๑๘๗	๓,๕๙๔	๑,๙๗๖	๓,๐๘๒	๑,๓๗๓	๒,๓๑๐	-	-	๕๙๐	๑,๐๑๑
รวม	๓,๓๓๗	๕,๐๐๑	๒,๖๙๔	๔,๕๘๕	๒,๓๑๐	๓,๗๙๕	๑,๗๐๐	๓,๑๘๖	-	-	๘๑๖	๑,๗๕๗

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สป. ศธ.

จำนวนนักศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๒

จังหวัด	สูงกว่าปริญญาตรี (คน)							
	ประกาศนียบัตรบัณฑิต		ปริญญาโท		ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง		ปริญญาเอก	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
นครพนม	-	-	๕๔	๑๒๓	-	-	-	-
มุกดาหาร	-	-	-	-	-	-	-	-
สกลนคร	๑๔๓	๒๕๑	๒๗๑	๔๔๗	-	-	๑๒๒	๙๐
รวม	๑๔๓	๒๕๑	๓๒๕	๕๗๐	-	-	๑๒๒	๙๐

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สป. ศธ.

สถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๒

๑) มหาวิทยาลัยนครพนม

มหาวิทยาลัยนครพนม เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐลำดับที่ ๗๘ ตั้งอยู่ที่ จังหวัดนครพนม ที่เกิดจากการหลอมรวมสถานศึกษาในจังหวัดนครพนมตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนครพนม พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๒ ตอนที่ ๗๕ ก เมื่อวันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๘ จึงมีผลให้มหาวิทยาลัยนครพนมได้รับการยกฐานะเป็น “มหาวิทยาลัยนครพนม” ตั้งแต่วันที่ ๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัตินั้นให้รวม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครพนม, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาเขตนครพนม, วิทยาลัยเทคนิคนครพนม, วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครพนม, วิทยาลัยการอาชีพธาตุพนม, วิทยาลัยการอาชีพนาหว้า และ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครพนม มาจัดตั้งเป็นมหาวิทยาลัยนครพนม และให้มหาวิทยาลัยนครพนม เป็นนิติบุคคลและเป็นส่วนราชการตามกฎหมาย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

มหาวิทยาลัยนครพนมดำเนินการกิจการภายใต้ภารกิจเดิมของสถานศึกษาที่นำมาหลอมรวม จัดการศึกษาทั้งในระดับหลักสูตรระยะสั้น หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส) หลักสูตรปริญญา ภายใต้การะกิจการหลอมรวมสถานศึกษาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ซึ่งแตกต่างจากสถาบันอุดมศึกษาเดิมที่จัดตั้งสถาบันขึ้นมาใหม่ โดยประกอบไปด้วย คณะ/วิทยาลัยดังนี้

- คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์
- คณะวิทยาการจัดการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
- คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
- คณะเกษตรและเทคโนโลยี
- คณะวิทยาศาสตร์
- คณะครุศาสตร์

- บัณฑิตวิทยาลัย
- วิทยาลัยการปิ่นนาชาติ
- วิทยาลัยการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมบริการ
- วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครพนม
- วิทยาลัยธาตุพนม
- วิทยาลัยนาหว้า
- วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมศรีสงคราม

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี วิทยาเขตมุกดาหาร

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี วิทยาเขตมุกดาหาร เป็นวิทยาเขตหนึ่งของมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี โดยตั้งอยู่ที่จังหวัดมุกดาหาร ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๐ เปิดรับนักศึกษาครั้งแรก พ.ศ. ๒๕๕๒ สืบเนื่องจากที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ครั้งที่ ๖/๒๕๕๐ วันเสาร์ที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๐ ได้เห็นชอบโครงการจัดตั้งวิทยาลัยนานาชาติลุ่มน้ำโขงจังหวัดมุกดาหาร โดยมีการเรียนการสอนให้สอดคล้องความต้องการของพื้นที่จังหวัดมุกดาหารด้านการส่งเสริมธุรกิจระหว่างประเทศ ด้านการท่องเที่ยว ภาษา วัฒนธรรม ทั้งนี้การจัดการเรียนการสอน ณ จังหวัดมุกดาหาร เป็นการขยายโอกาสทางการศึกษา ให้กับนักศึกษาไทยและต่างชาติ โดยเฉพาะจาก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว อีกทั้งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้จบอาชีวศึกษาได้ต่อในระดับอุดมศึกษา โดยมีการเรียนการสอน ๓ สาขาวิชา คือ

- หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตสาขาการจัดการธุรกิจ
- หลักสูตรบัญชีบัณฑิตสาขาการบัญชี
- หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิตสาขาเทคโนโลยีการสื่อสาร

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร เป็นวิทยาเขตที่ ๔ ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อเริ่มก่อตั้งวิทยาเขตในปี ๒๕๓๘ ได้ใช้ชื่อว่า “วิทยาเขตสกลนคร (ภูพานกาญจนาภิเษก)” ต่อมาในวันที่ ๑๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้รับพระราชทานนามใหม่จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็น “มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร” พร้อมทั้งได้รับพระบรมราชานุญาตให้ใช้ ตราสัญลักษณ์งานฉลองราชสมบัติครบ ๕๐ ปี ประดิษฐานที่อาคารบริหารของวิทยาเขตเพื่อเป็นสิริมงคลด้วย

การจัดตั้งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งเน้นการขยายโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาไปสู่ภูมิภาค เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับ อุดมศึกษาฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐-๒๕๔๔) ซึ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สามารถตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศซึ่งนโยบายดังกล่าวคณะรัฐมนตรี ได้มอบหมายทบวงมหาวิทยาลัยพิจารณา คัดเลือกจังหวัดที่เห็นสมควร จัดทำเป็นวิทยาเขตสารสนเทศ โดยมีมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์เป็นสถาบันแม่ และในปีงบประมาณ ๒๕๓๘ ได้เริ่มโครงการจัดตั้งวิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร ในปี พ.ศ. ๒๕๓๙ ดำเนินการเปิดรับนิสิตรุ่นที่ ๑ - ๔ โดยฝากนิสิตเรียนที่วิทยาเขตบางเขน และนิสิตรุ่นที่ ๕ เป็นนิสิตรุ่นแรกที่มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่วิทยาเขต เฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร

โดยจัดการเรียนการสอนทั้งหมด ๔ คณะ ได้แก่

- คณะทรัพยากรธรรมชาติและอุตสาหกรรมเกษตร
- คณะวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์

- คณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ
- คณะสาธารณสุขศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ตั้งอยู่ห่างจากตัวเมือง ไปทางจังหวัดอุดรธานี ระยะทาง ๖ กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งสิ้น ๖๓๖ ไร่ ๔ งาน ๒ ตารางวา เดิมเป็นที่ดินของกระทรวงกลาโหม และของกรมตำรวจ ซึ่งเคยเป็นที่ตั้งของโรงเรียนพลตำรวจภูธร ๔ จังหวัดสกลนคร แต่ได้ยุบเลิกไปรวมกับภาคอื่น ต่อมากระทรวงมหาดไทยได้ใช้สถานที่ก่อสร้างศาลากลางจังหวัดสกลนคร การก่อสร้างตัวอาคารได้เสร็จสิ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๖ แต่ยังไม่ได้กระทรวงมหาดไทย ได้เปลี่ยนโครงการไปสร้างศาลากลางจังหวัดใหม่ที่บริเวณศูนย์ราชการในปัจจุบัน จังหวัดสกลนคร กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ขอที่ดินและสิ่งก่อสร้างเพื่อตั้งเป็นโรงเรียนฝึกหัดครู ซึ่ง พณฯจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ อดีตนายกรัฐมนตรียได้มีบัญชาให้มอบที่ดิน และสิ่งก่อสร้างให้กระทรวงศึกษาธิการ จัดตั้งเป็นโรงเรียนฝึกหัดครู โรงเรียนฝึกหัดครูสกลนคร จึงได้ถือกำเนิดขึ้น เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๗

โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๐๗ รับนักศึกษารุ่นแรก จำนวน ๗๐ คน (ชาย ๔๘ หญิง ๒๒ คน) โดยฝากเรียนไว้กับวิทยาลัยครูอุบลราชธานี วิทยาลัยครูมหาสารคามและวิทยาลัยครูอุดรธานี มีนายจำนง ภวภูตานนท์ ณ มหาสารคาม เป็นอาจารย์ใหญ่ ปีการศึกษา ๒๕๐๘ รับนักศึกษาเพิ่ม ๑๕๒ คน มีครู – อาจารย์ ๑๘ คน ปีการศึกษา ๒๕๐๙ เริ่มเปิดสอนในระดับ ป.กศ.สูง เป็นปีแรก รับนักศึกษา รับนักศึกษา จำนวน ๑๔๖ คน มีครูอาจารย์ ๒๔ คน นายพจน์ ธีบุญจันทร์ ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ การดำเนินงานของโรงเรียนฝึกหัดครูสกลนครได้เจริญก้าวหน้ามาเป็นลำดับมีการรับนักศึกษาเพิ่มขึ้น มีครูอาจารย์เพิ่มมากขึ้น อาคารและสิ่งก่อสร้างก็เพิ่มมากขึ้น เช่นเดียวกัน กระทรวงศึกษาธิการจึงยกฐานะขึ้นเป็น “วิทยาลัยครูสกลนคร” เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๓ และได้ขยายการผลิตครูออกเป็น ๒ ภาค คือ ภาคปกติ และภาคค่ำ

- ในปีการศึกษา ๒๕๑๘ เปิดสอนในระดับปริญญาตรี (ค.บ.) เป็นปีแรก
- ปีการศึกษา ๒๕๑๙ สภาการฝึกหัดครูได้จัดให้มีการเรียนการสอนแบบทวีภาค ดังนั้น สถาบันจึงเปลี่ยนชื่อจาก “นักศึกษาภาคค่ำ” เป็น “นักศึกษาต่อเนื่อง” จนถึงปี ๒๕๒๑
- ปีการศึกษา ๒๕๒๑ ได้เปิดสอนในระดับปริญญาตรี ๒ ปีหลัง (หลังอนุปริญญา) เป็นปีแรกและเปิดอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ (อคป.)
- ปีการศึกษา ๒๕๒๘ เปิดสอนในสาขาวิชาที่หลากหลายนมากขึ้น คือ สาขาศิลปศาสตร์ สาขาวิทยาศาสตร์
- ปีการศึกษา ๒๕๒๙ เปิดสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) ในหลักสูตรปริญญาตรี ๔ ปี และปริญญาตรี ๒ ปีหลัง
- ปีการศึกษา ๒๕๓๐ เริ่มโครงการครุทายาท เป็นปีแรก

ต่อมา เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๕ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามให้แก่วิทยาลัยครูทั่วประเทศว่า “สถาบันราชภัฏ” ในปี พ.ศ. ๒๕๓๗ รัฐบาลได้เสนอร่างพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๓๘ ต่อรัฐสภา เมื่อผ่านการพิจารณาของรัฐสภาแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงลงพระปรมาภิไธย เมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๓๘ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๑๒ ตอนที่ ๔ ก ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๓๘ จากพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯแต่งตั้งให้ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประสิทธิ์ กองสาสนะ ดำรงตำแหน่งอธิการบดีคนแรกของสถาบันราชภัฏสกลนคร

ต่อมาเมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๔๗ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงลงพระปรมาภิไธยในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกาศในพระราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๑ ตอนพิเศษ ๒๓ ก ลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๔๗ มีผลให้สถาบันราชภัฏสกลนครได้รับยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัย

ราชภัฏสกลนคร ตั้งแต่วันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๗ และผู้ปฏิบัติหน้าที่อธิการบดีคนแรกของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครคือ ผศ.ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ และ อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครคนปัจจุบัน คือ รศ.ดร. ชรินทร์ วัฒนนทร์

โดยจัดการเรียนการสอนทั้งหมด ๖ คณะ

- คณะครุศาสตร์
- คณะเทคโนโลยีการเกษตร
- คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
- คณะวิทยาการจัดการ
- คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
- คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร ได้มีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย (Multi technology Campus) เพื่อตอบสนองความต้องการของนักเรียน นักศึกษา และชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน โดยมีประวัติการก่อตั้ง ดังนี้

พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้รับมอบที่ดินทำเลเลี้ยงสัตว์จากสภาตำบลพังโคน โดยอนุมัติของ กระทรวงมหาดไทย จำนวนเนื้อที่ ๒๙๓ ไร่

พ.ศ. ๒๕๓๖ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ เป็นค่าเชื้อเพลิงในการปรับปรุงพื้นที่จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาทจาก ส.ส.เอกพร รักความสุข

พ.ศ. ๒๕๓๗ ได้รับงบประมาณเพิ่มอีก ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท จาก ส.ส.เอกพร รักความสุข เพื่อสร้างรั้วล้อมรอบพื้นที่และสร้างถนนดินลูกรังถนนทางเข้าวิทยาเขตสกลนคร พร้อมทั้งยังได้รับความร่วมมือจากวิทยาเขตขอนแก่นและวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือในการวางแผนแม่บทออกแบบสิ่งก่อสร้างอาคารต่างๆ สำนักงานชั่วคราวตั้งอยู่ที่สถาบันวิจัยและฝึกอบรมการเกษตรสกลนคร

พ.ศ. ๒๕๓๘ ประกาศจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตสกลนครตามราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๓๘ ฝากนักศึกษาหลักสูตร วท.บ (สัตวศาสตร์) เรียนที่วิทยาเขตกาฬสินธุ์ หลักสูตร ปวส. (ช่างก่อสร้าง) เรียนที่วิทยาเขตขอนแก่น และหลักสูตร ปวส.(การตลาด) เรียนที่วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นครราชสีมา

พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้ย้ายสำนักงานชั่วคราวจากวิทยาเขตขอนแก่น มาดำเนินการที่ วิทยาเขตสกลนคร และทำพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารอำนวยการ โดย หลวงพ่อคุณ ปริสุทโธ (พระราชวิทยาคม) วัดบ้านไร่ ต. กุดพิมาน อ.ด่านขุนทด จ.นครราชสีมา และดำเนินการอย่างเป็นทางการ

เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๓๙ เปิดสอนหลักสูตร วท.บ. (สัตวศาสตร์) เรียนที่สถาบันวิจัยและฝึกอบรมการเกษตรสกลนคร

พ.ศ. ๒๕๔๐ ในปีการศึกษา ๒๕๔๐ รับนักศึกษาเข้าเรียนที่วิทยาเขตสกลนคร

พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้รับบริจาคที่ดินจาก นายมานะपालสิงห์ ดาสุจา และนางสาว ภาวีณา ดาสุจา จำนวน ๑๕ ไร่ ๓ งาน ๕๓ ๔/๑๐ ตารางวา และ ๘ ไร่ ๑ งาน ๖๖ ตารางวา เพื่อใช้ประโยชน์ทางการศึกษา

พ.ศ. ๒๕๔๘ ประกาศจัดตั้งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร ตามราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๘

ปัจจุบันเปิดสอน ๒ คณะ ได้แก่

- คณะอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
- คณะทรัพยากรธรรมชาติ

วิทยาลัยชุมชนมุกดาหาร

วิทยาลัยชุมชนมุกดาหาร ได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหารให้ใช้อาคาร ที่ว่าการอำเภอเมืองมุกดาหารหลังเก่า ซึ่งเป็นอาคารสำนักงานวิทยาลัยชุมชนมุกดาหาร จึงย้ายสำนักงานจากศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัดมุกดาหาร มาที่อาคารที่ว่าการอำเภอเมืองหลังเก่า ตั้งแต่วันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๔๗ เป็นต้นมา ขณะเดียวกันสำนักงานบริหารงานวิทยาลัยชุมชน ได้สนับสนุนงบประมาณเพื่อทำการซ่อมแซมอาคารดังกล่าว จำนวน ๑,๙๙๘,๐๐๐ บาท และทำการซ่อมแซมแล้วเสร็จเมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๔๗ โดยวิทยาลัยฯ ใช้ประโยชน์จากอาคารดังกล่าวเป็นสำนักงานวิทยาลัย ศูนย์วิทยบริการ ศูนย์ภาษาแบบพึ่งพาตนเอง บริการนักศึกษา และห้องเรียน โดยได้รับเกียรติจาก ฯพณฯ ศาสตราจารย์นายแพทย์เกษม วัฒนชัย องคมนตรี เดินทางมาเป็น ประธานพิธีเปิดอาคารสำนักงานอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๔๘

สภาวิทยาลัยชุมชนมุกดาหารและผู้อำนวยการได้ประสานงานกับภาคส่วนต่างๆ ของสังคมในการ จัดการเรียนการสอน โดยมีผู้เข้าร่วมงานในปัจจุบันครบทุกอำเภอ เพื่อจัดการเรียนการสอนในฐานะหน่วยจัดการศึกษา รวมทั้งสิ้น ๘ แห่ง ได้แก่

๑. หน่วยจัดการศึกษาเมืองมุกดาหาร จัดตั้งอาคารที่ว่าการอำเภอเมืองหลังเก่า ถ.พิทักษ์พนมเขต อ.เมืองมุกดาหาร จ.มุกดาหาร
๒. หน่วยจัดการศึกษาคำชะอี จัดตั้งที่วัดพุทธนคราภิบาล อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร
๓. หน่วยจัดการศึกษาดอนตาล จัดตั้งที่สำนักเนกขัมมนาริ ต.ดอนตาล อ.ดอนตาล จ.มุกดาหาร
๔. หน่วยจัดการศึกษาดงหลวง จัดตั้งที่สำนักงานการประถมศึกษา (เดิม) อ.ดงหลวง จ.มุกดาหาร
๕. หน่วยจัดการศึกษาโครงการส่งเสริมศิลปาชีพบ้านसानแว่น-นาโคกกุง อำเภอดงหลวง จ.มุกดาหาร
๖. หน่วยจัดการศึกษานิคมคำสร้อย จัดตั้งที่โรงเรียนคำสร้อยพิทยาสรรค์ อ.นิคมคำสร้อย จ.มุกดาหาร
๗. หน่วยจัดการศึกษาหนองสูง จัดตั้งที่โรงเรียนหนองสูงสามัคคี อ.หนองสูง จ.มุกดาหาร
๘. หน่วยจัดการศึกษาห้วยใหญ่ จัดตั้งที่โรงเรียนห้วยใหญ่วิทยา อ.ห้วยใหญ่ จ.มุกดาหาร

โดยจัดหลักสูตรการเรียนการสอนดังนี้

- อนุปริญาศึกษาศาสตร์ (อ.ศษ.) สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
- อนุปริญาศิลปศาสตร์ (อ.ศศ.) สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น
- อนุปริญาบริหารธุรกิจ (อ.บธ.)
 - สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
 - สาขาวิชาการจัดการทั่วไป
 - สาขาวิชาธุรกิจการค้าระหว่างประเทศในกลุ่มอินโดจีน
 - สาขาวิชาการบัญชี
 - สาขาวิชาโลจิสติกส์และการค้าชายแดน
- อนุปริญาวิทยาศาสตร์ (อ.วท.) สาขาวิชาเกษตรและอาหาร
- หลักสูตรประกาศนียบัตร พนักงานสุขภาพชุมชน

๖.๔ รายได้ - รายจ่ายภาคครัวเรือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนในกลุ่มจังหวัดฯ มีค่าเท่ากับ ๑๘,๐๑๑ บาท ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนในกลุ่มจังหวัดฯ มีค่าเท่ากับ ๑๔,๐๗๘ บาท หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนในกลุ่มจังหวัดฯ มีค่าเท่ากับ ๑๔๔,๑๑๑ บาท และร้อยละของค่าใช้จ่ายต่อรายได้ต่อเดือนของครัวเรือนในกลุ่มจังหวัดฯ มีค่าเท่ากับ ๗๘.๑๖

รายได้ ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน และหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน พ.ศ. ๒๕๕๖

ประเภท	จังหวัด			ค่าเฉลี่ย
	สกลนคร	นครพนม	มุกดาหาร	
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (บาท)	๑๖,๘๕๔	๑๔,๓๑๐	๒๒,๘๗๐	๑๘,๐๑๑
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (บาท)	๑๓,๐๒๑	๑๑,๔๔๗	๑๗,๗๖๗	๑๔,๐๗๘
หนี้สินเฉลี่ย (บาท)	๑๕๗,๘๕๕	๙๐,๔๑๑	๑๘๔,๐๖๗	๑๔๔,๑๑๑
ร้อยละของค่าใช้จ่ายต่อรายได้	๗๗.๓	๗๙.๙๙	๗๗.๗	๗๘.๑๖

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดสกลนคร นครพนม มุกดาหาร

๖.๕ การสาธารณสุข

จำนวนสถานพยาบาล

กลุ่มจังหวัดฯ มีจำนวนสถานพยาบาลรวมทั้งหมด ๗๙๗ แห่ง จำแนกเป็น โรงพยาบาลรัฐจำนวน ๔๐ แห่ง โรงพยาบาลเอกชนจำนวน ๒ แห่ง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจำนวน ๔๐๑ แห่ง และคลินิกจำนวน ๓๕๔ แห่ง

จำนวนสถานพยาบาล จำแนกตามประเภท รายจังหวัด ปีงบประมาณ ๒๕๕๗

ประเภท	จังหวัด			รวม (แห่ง)
	สกลนคร	นครพนม	มุกดาหาร	
โรงพยาบาลรัฐ	๑๙	๑๔	๗	๔๐
โรงพยาบาลเอกชน	๑	-	๑	๒
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล	๑๖๘	๑๕๕	๗๘	๔๐๑
คลินิก	๑๘๔	๑๑๓	๕๗	๓๕๔
รวม (แห่ง)	๓๗๒	๒๘๒	๑๔๓	๗๙๗

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดสกลนคร นครพนม มุกดาหาร

๖.๖ จำนวนบุคลากรทางการแพทย์

กลุ่มจังหวัดฯ มีจำนวนบุคลากรทางการแพทย์ทั้งหมด ๓,๓๐๖ คน สามารถจำแนกเป็นแพทย์จำนวน ๓๘๔ คน ทันตแพทย์จำนวน ๑๓๑ คน เภสัชกรจำนวน ๒๒๔ คน พยาบาลจำนวน ๒,๕๑๐ คน และผู้ช่วยพยาบาลจำนวน ๕๗ คน

จำนวนเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ จำแนกเป็นประเภท รายจังหวัด ปีงบประมาณ ๒๕๕๗

เจ้าหน้าที่ทางการแพทย์	จังหวัด			รวม (คน)
	สกลนคร	นครพนม	มุกดาหาร	
แพทย์	๒๒๐	๑๐๔	๖๐	๓๘๔
ทันตแพทย์	๖๒	๔๓	๒๖	๑๓๑
เภสัชกร	๙๖	๘๕	๔๓	๒๒๔
พยาบาล	๙๘๓	๘๙๔	๖๓๓	๒,๕๑๐
ผู้ช่วยพยาบาล	๒๖	-	๓๑	๕๗
รวม (คน)	๑,๓๘๗	๑,๑๒๖	๗๙๓	๓,๓๐๖

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดสกลนคร นครพนม มุกดาหาร

๖.๗ การเข้าถึงบริการสาธารณะ และข่าวสารเทคโนโลยี

ในส่วนของ จำนวนครัวเรือนที่เข้าถึงฟ้านั้น มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตั้งแต่ ปี ๒๕๕๕ – ๒๕๕๗ เช่นเดียวกันกับจำนวนครัวเรือนที่เข้าถึงประปาและอินเทอร์เน็ต ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตั้งแต่ ปี ๒๕๕๕ – ๒๕๕๗

ประเภทการเข้าถึงบริการสาธารณะ/ข่าวสารเทคโนโลยี	ปี		
	๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗
จำนวนครัวเรือนที่เข้าถึงไฟฟ้า (ครัวเรือน)	๕๒๗,๑๒๘	๕๔๑,๖๒๓	๕๖๕,๕๗๒
ร้อยละของครัวเรือนที่เข้าถึงไฟฟ้า	๘๓.๓๔	๘๓.๘๒	๘๔.๕๗
จำนวนครัวเรือนที่เข้าถึงประปา (ครัวเรือน)	๗๗,๖๔๔	๘๐,๕๘๙	๘๓,๔๑๙
ร้อยละของครัวเรือนที่เข้าถึงประปา	๑๒.๒๘	๑๒.๔๗	๑๒.๗
จำนวนประชากรที่เข้าถึงอินเทอร์เน็ต (คน)	๔๒๒,๖๙๔	๔๔๑,๘๗๙	๔๓๔,๒๖๑
ร้อยละของประชากรที่เข้าถึงอินเทอร์เน็ต	๒๐.๒๑	๒๐.๙๖	๒๕.๓๗

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดสกลนคร นครพนม มุกดาหาร

๖.๘ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

สถิติคดีอาญาที่น่าสนใจ จำแนกตามประเภทความผิด พื้นที่กลุ่มจังหวัด

ประเภทความผิด	ปี						รวม	
	๒๕๕๖		๒๕๕๗		๒๕๕๘			
	รับแจ้ง (ราย)	จับได้ (ราย)	รับแจ้ง (ราย)	จับได้ (ราย)	รับแจ้ง (ราย)	จับได้ (ราย)	รับแจ้ง (ราย)	จับได้ (ราย)
คดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ	๕๗	๔๔	๕๒	๔๓	๕๑	๔๘	๑๖๐	๑๓๕
คดีประทุษร้ายต่อชีวิตร่างกายและเพศ	๓๗๐	๒๔๙	๓๘๕	๒๗๘	๔๕๓	๓๘๒	๑,๒๐๘	๙๐๙
คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน	๕๗๖	๓๑๔	๕๗๔	๓๓๓	๖๘๘	๔๑๔	๑,๘๓๘	๑,๐๖๑
คดีที่น่าสนใจ	๔๕๗	๑๗๓	๕๓๕	๒๖๐	๖๔๖	๓๗๙	๑,๖๓๘	๘๑๒
คดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย	๑๓,๕๘๕	๑๕,๗๔๔	๑๓,๙๙๘	๑๖,๐๑๗	๙,๔๒๐	๑๑,๘๖๓	๓๗,๐๐๓	๔๓,๖๒๔
รวม	๑๕,๐๔๕	๑๖,๕๒๔	๑๕,๕๔๔	๑๖,๙๓๑	๑๑,๒๕๘	๑๓,๐๘๖	๔๑,๘๔๗	๔๖,๕๔๑

ที่มา : ระบบสารสนเทศสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๖.๙ เรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์

สรุปผลการดำเนินงานของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดสกลนคร นครพนม และมุกดาหาร ปีงบประมาณ ๒๕๕๘ - ๒๕๕๙

จังหวัด	เรื่องร้องเรียน / ร้องทุกข์ (จำนวน)				
	รับแจ้ง	ดำเนินการแล้วเสร็จ	ร้อยละ	อยู่ระหว่างดำเนินการ	ร้อยละ
สกลนคร	๒,๖๐๔	๒,๓๘๕	๙๑.๕๘	๒๑๙	๘.๔๒
นครพนม	๑,๒๐๕	๙๘๑	๘๑.๔๑	๒๒๔	๑๘.๕๙
มุกดาหาร	๗๘๔	๖๙๑	๘๘.๑๓	๙๓	๑๑.๘๗
รวม	๔,๕๙๓	๔,๐๕๗	๘๘.๓๓	๕๓๖	๑๑.๖๘

๖.๑๐ ศาสนา วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และแหล่งท่องเที่ยว

๑) ศาสนา

ในกลุ่มจังหวัดมีจำนวนศาสนสถานโดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ วัด ๑,๖๓๙ แห่ง สำนักสงฆ์ ๑,๓๙๕ แห่ง โบสถ์คริสต์ ๗๒ แห่ง และมัสยิด ๒ แห่ง

จำนวนวัด สำนักสงฆ์ โบสถ์คริสต์ และมัสยิด รายจังหวัด ปี พ.ศ. ๒๕๕๘

ประเภทศาสนสถาน	จังหวัด			รวม
	สกลนคร	นครพนม	มุกดาหาร	
วัด	๑,๑๕๑	๓๖๑	๑๒๗	๑,๖๓๙
สำนักสงฆ์	๗๙๗	๔๒๖	๑๗๒	๑,๓๙๕
โบสถ์คริสต์	๔๓	๒๑	๘	๗๒
มัสยิด	๑	-	๑	๒

ที่มา : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสกลนคร นครพนม มุกดาหาร

๒) วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี

- (๑) เทศกาลนมัสการองค์พระธาตุเชิงชุม จังหวัดสกลนคร
- (๒) งานประเพณีออกพรรษาแห่ปราสาทผึ้งและแข่งขันเรือยาวชิงถ้วยพระราชทานฯ
อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
- (๓) งานประเพณีแข่งเรือ อำเภอพังโคน จังหวัดสกลนคร
- (๔) งานประเพณีใส่รำลึก อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร
- (๕) งานกาชาดและงานรมน้ำใจไทยสกล อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
- (๖) ประเพณีลอยพระประทีป อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
- (๗) ประเพณีไหลเรือไฟ อำเภออากาศอำนวย และ อำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร
- (๘) ประเพณีบุญบั้งไฟ อำเภอพังโคน จังหวัดสกลนคร
- (๙) ประเพณีฮิตสิบสอง ครองสิบสี่ จังหวัดมุกดาหาร
- (๑๐) ประเพณีปิดบ้าน จังหวัดมุกดาหาร
- (๑๑) ประเพณีแห่กัณฑ์หลอน จังหวัดมุกดาหาร
- (๑๒) พิธีกรรมโซ่ถ้ำบั้ง จังหวัดมุกดาหาร
- (๑๓) พิธีเกยา พิธีบายศรีสู่ขวัญ การรำเต้นหัวดอนตาล การรำภูไท การลำพญาจังหวัดมุกดาหาร
- (๑๔) งานประเพณีไหลเรือไฟ ช่วงออกพรรษา ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ จังหวัดนครพนม
- (๑๕) งานนมัสการองค์พระธาตุพนม ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ จังหวัดนครพนม

- (๑๖) งานประเพณีแสงเต็นสาก ขึ้น ๒ ค่ำ เดือน ๓ บ้านอาจสามารถ ตำบลอาจสามารถ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม
- (๑๗) งานเทศกาลปลา อำเภอศรีสงคราม หลังงานไหลเรือไฟ จังหวัดนครพนม
- (๑๘) งานบุญเดือนสี่ของดินาหว่า ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๔ จังหวัดนครพนม
- (๑๙) การฟ้อนผู้ไทยเรณูนคร อำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม
- (๒๐) ประเพณีการบายศรีสู่ขวัญ อำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม
- (๒๑) ตักบาตรเทโว ณ วัดรอยพระพุทธรูปบาทภูมโนรมย์ ในวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ จังหวัดมุกดาหาร
- (๒๒) ประเพณีจุลลทิน จัดเป็นประจำทุกปี ภายใน ๑ เดือนหลังออกพรรษา จังหวัดมุกดาหาร
- (๒๓) ประเพณีไหลเรือไฟโบราณและบวงสรวงสิ่งศักดิ์สิทธิ์สองฝั่งโขง (มุกดาหาร – สะหวันนะเขต) จังหวัดมุกดาหาร
- (๒๔) ประเพณีไหลเรือไฟโบราณ ณ วัดเวินไชย อ.ดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร
- (๒๕) ประเพณีแข่งเรือออกพรรษา ระหว่างมุกดาหารกับแขวงสะหวันนะเขต จังหวัดมุกดาหาร
- (๒๖) งานตรุษจีน ๔ แผ่นดิน ๔ วัฒนธรรม และงานแสดงสินค้า EWEC - EXPO โดยมีนโยบายที่จะจัดเป็นงานประจำปีของจังหวัดมุกดาหาร
- (๒๗) งานปั่นฝ้ายสายบุญจุลลทิน เป็นงานบุญประเพณีของจังหวัดมุกดาหาร จัดขึ้นในช่วงหลังวันออกพรรษา (ช่วงเดือนตุลาคม – พฤศจิกายน ของทุกปี) สถานที่จัดงาน ได้แก่ อำเภอดอนตาล อำเภอหนองสูง อำเภอกำชะอี และอำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร
- (๒๘) เทศกาลสัปดาห์วิสาขบูชา จังหวัดสกลนคร
- (๒๙) เทศกาลเย็นทั่วหล้ามหาสงกรานต์ จังหวัดสกลนคร
- (๓๐) ประเพณีแห่ดาว เทศกาลคริสต์มาสจังหวัดสกลนคร
- (๓๑) งานตรุษไทยสกลนครจีนเวียดนาม
- (๓๒) เทศกาลบุญมหาชาติ ประเพณีของดีโพธิ์นาแก้ว
- (๓๓) ประเพณีรวมน้ำใจไทกะเลิง
- (๓๔) งานภูไทโลก (บ้านโนนหอม)

การแสดงและการละเล่นพื้นเมือง

- (๑) รำมวยโบราณ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
- (๒) รำภูไทย อำเภอวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร
- (๓) การเล่นกลองเส็ง อำเภอวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร
- (๔) การเล่นไล่ทั้งบั้ง อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร
- (๕) โย้ยกลองเลง อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร
- (๖) การรำเตี้ยหัวดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร
- (๗) การรำภูไท จังหวัดมุกดาหาร
- (๘) การรำพญา จังหวัดมุกดาหาร
- (๙) รำศรีโคตรบูรณ์ จังหวัดนครพนม
- (๑๐) รำหางนกยูง จังหวัดนครพนม
- (๑๑) ฟ้อนผู้ไทเรณูนคร จังหวัดนครพนม
- (๑๒) เซิ้งเมืองเว จังหวัดนครพนม
- (๑๓) รำเบิ่งโขง จังหวัดนครพนม
- (๑๔) รำบายศรี จังหวัดนครพนม

- (๑๕) แสกเต้นสาก จังหวัดนครพนม
- (๑๖) รำไถญ้อ จังหวัดนครพนม
- (๑๗) รำบูชาพระธาตุพนม จังหวัดนครพนม
- (๑๘) เชิงไหลเรือไฟ จังหวัดนครพนม

พิธีกรรมและความเชื่อ

- (๑) รำผีหม้อ หรือคล้องช้าง อำเภอกุตบาก จังหวัดสกลนคร
- (๒) รำหม้อเหยา บ้านโนนหอม อำเภอเมืองสกลนคร/กุสุมาลย์/อากาศอำนวย /วานรนิวาส จังหวัดสกลนคร

๓) แหล่งท่องเที่ยว

พิพิธภัณฑสถานพระเกจิอาจารย์

- (๑) พิพิธภัณฑสถานหลวงปู่่มั่น ภูริทัตโต วัดป่าสุทธาวาส อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
- (๒) พิพิธภัณฑสถานหลวงปู่ฝั้น อาจาโร วัดป่าอุดมสมพร อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร
- (๓) พิพิธภัณฑสถานหลวงปู่วัน อุตตโม วัดถ้ำอภัยดำรงธรรม อำเภอส่องดาว จังหวัดสกลนคร
- (๔) พิพิธภัณฑสถานหลวงปู่หลุย จันทสาโร วัดป่าสุทธาวาส อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
- (๕) เทสก์เจติย์ วัดถ้ำขาม อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

โบราณสถาน โบราณวัตถุและโบราณคดี

- (๑) พระธาตุภูเพ็ก ตำบลนาหว้า อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร
- (๒) พระธาตุคุด ตำบลจันทอน อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
- (๓) พระธาตุนารายณ์เจงเวง อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
- (๔) พระธาตุเชิงชุม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
- (๕) สะพานขอม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
- (๖) เจติย์หิน อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร
- (๗) ภูมิพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต วัดป่าภูริทัตตถิราวาส อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร
- (๘) กู่พันนา อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร
- (๙) แหล่งโบราณคดีบ้านดอนธงชัย อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร
- (๑๐) หอไตรวัดพระธาตุเชิงชุมวรวิหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
- (๑๑) พระธาตุอุบลุง วัดป่าธาตุศรีทอง อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดสกลนคร
- (๑๒) พระธาตุท่าอุเทน อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม
- (๑๓) พระธาตุเรณูนคร อำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม
- (๑๔) พระธาตุประสิทธิ์ อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม
- (๑๕) พระธาตุมหาชัย อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม
- (๑๖) พระธาตุศรีคุณ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม
- (๑๗) พระธาตุนคร จังหวัดนครพนม
- (๑๘) พระธาตุจำปา จังหวัดนครพนม
- (๑๙) วัดโสภาศรีบัวบาน อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม
- (๒๐) รอยพระบาทบ้านเวินพระบาท อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม
- (๒๑) วัดพระพุทธโพธิ์ศรี จังหวัดนครพนม
- (๒๒) วัดมรุกขนคร จังหวัดนครพนม

- (๒๓) พระบางวัดไตรภูมิ จังหวัดนครพนม
- (๒๔) วัดนักบุญอันนา จังหวัดนครพนม
- (๒๕) วัดพระธาตุพนมวรมหาวิหาร จังหวัดนครพนม
- (๒๖) วัดมโนภิรมย์ อำเภอหว้านใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร
- (๒๗) วัดพระศรีมหาโพธิ์ อำเภอหว้านใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร
- (๒๘) วัดลัทธิกวัน อำเภอหว้านใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร
- (๒๙) วัดศรีมณฑา อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร
- (๓๐) วัดนราราม อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร
- (๓๑) พระเจ้าองค์หลวง ประดิษฐานอยู่ที่วัดศรีมงคลใต้ อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร
- (๓๒) หลวงพ่อสิงห์สอง ประดิษฐานอยู่ที่วัดศรีบุญเรือง อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร
- (๓๓) กลองมโหระทึก อยู่ที่วัดมณีมาวาส (วัดกลาง) อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร
- (๓๔) วัดดำนม่วงคำ ตำบลดำนม่วงคำ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร
- (๓๕) วัดดอนหินหลัก ตำบลนาตาล อำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร
- (๓๖) วัดป่าอุดมพัฒนา ตำบลนาตาล อำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร
- (๓๗) วัดพุทธาวาส ตำบลสว่าง อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร
- (๓๘) วัดทุ่งป่าฝาง ตำบลนาดังหลวง ตำบลสว่างแดนดิน อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร
- (๓๙) วัดบ้านโคกคอน ตำบลโคกสี อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร
- (๔๐) วัดศรีธาตุการาม ตำบลธาตุทอง อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร
- (๔๑) วัดรอยพระพุทธบาทภูมโนรมย์ อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร

แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม

- (๑) เจดีย์ปทุมทองกิตติ วัดป่าวิเวกวัฒนาราม เป็นที่เก็บรักษาพระบรมสารีริกธาตุขององค์สัมมาสัมพุทธเจ้า และพระธาตุของพระอรหันต์สาวกของพระองค์ ตำบลคำบก อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร
- (๒) ปราสาทพระธาตุนารายณ์เจงเวง อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
- (๓) พระธาตุภูเพ็ก อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร
- (๔) เทสก์เจดีย์ เทสก์รังสีอนุสรณ์ อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร
- (๕) วัดถ้ำอภัยดำรงธรรม (พิพิธภัณฑสถานพระอาจารย์วัน อุตตโม) อำเภอส่องดาว จังหวัดสกลนคร
- (๖) พระธาตุวัดยอดแก้วศรีวิชัย ต.มุกดาหาร อ.เมือง จังหวัดมุกดาหาร
- (๗) องค์พระธาตุเชิงชุม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
- (๘) พิพิธภัณฑสถานพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
- (๙) พิพิธภัณฑสถานพระอาจารย์หลุย จันทสาโร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
- (๑๐) พิพิธภัณฑสถานพระอาจารย์ฝั้น อาจาโร อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร
- (๑๑) ชุมชนเผ่าผู้ไท อำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม
- (๑๒) พระธาตุศรีสุมงคล ประดิษฐานอยู่ใน วัดศรีสุมงคล (วัดช้าง) อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร
- (๑๓) หนองญาติ ตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม
- (๑๔) พิพิธภัณฑสถานผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม (หลังเก่า) จังหวัดนครพนม
- (๑๕) เขื่อนเสือไฟ ถนนสุนทรวิจิตร อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม
- (๑๖) หอแก้วมุกดาหารเฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก ตั้งอยู่ ถนนมุกดาหาร-ดอนตาล อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร

- (๑๗) วัดศรีมงคลใต้ พระอารามหลวง ตำบลมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร
- (๑๘) วัดบรรพตคีรี (วัดภูจ้อก้อ) ตั้งอยู่บนภูเขา ในเขตอำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร
- (๑๙) ประดิษฐานหุ่นขี้ผึ้งจำลองของหลวงปู่หล้า เขมปัตโต ให้พุทธศาสนิกชนได้มากราบไหว้สักการบูชา และได้มีการจัดสร้าง “เขมปัตตเจดีย์” บรรจุอัฐิ สร้างเสร็จเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นเจดีย์ทรงระฆังคว่ำ ชั้นบนเป็นพิพิธภัณฑ์แสดงประวัติ ผลงาน และเครื่องอัฐบริขารส่วนตัว อำเภอกำชะอี จังหวัดมุกดาหาร
- (๒๐) วัดถ้ำจำปา สถานที่ที่หลวงปู่เสาร์สำเร็จจอร์หันต์ อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร
- (๒๑) วัดศรีสมังควันาราม ต.ศรีบุญเรือง อ.เมือง จังหวัดมุกดาหาร
- (๒๒) ถ้ำฝ่ามือแดงและถ้ำดินแดง ต.นาสีนวล อ.เมือง จังหวัดมุกดาหาร
- (๒๓) อุทยานสมเด็จพระเจ้า (ฐานวรรณพัฒน์) เป็นอุทยานประวัติศาสตร์ ในท้องที่จังหวัดมุกดาหารแห่งเดียว อยู่ในอำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร
- (๒๔) หอกลองวัดมณีมาวาส จังหวัดมุกดาหาร
- (๒๕) หมู่บ้านโฮมสเตย์บ้านภูและบ้านเป่า ตำบลบ้านเป่า อำเภอหนองสูง และบ้านหนองหล่ม อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร
- (๒๖) แหล่งเรียนรู้รอยเท้าไดโนเสาร์ท่าอุเทน ตำบลพนอม อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม
- (๒๗) บ้านลุงโฮ (บ้านท่านโฮจิมินห์) บ้านนาจอก ตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม
- (๒๘) วัดพระบาทเวินปลา ตำบลเวินพระบาท อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม
- (๒๙) วัดป่าวิเวกวัฒนาราม บ้านห้วยทราย หมู่ที่ ๙ ตำบลคำชะอี อำเภอกำชะอี จังหวัดมุกดาหาร
- (๓๐) สักการสถาน พระมารดาแห่งมรณสักขี (วัดสองคอน) เป็นโบสถ์คริสต์นิกายโรมันคาทอลิก บ้านสองคอน ตำบลปทุม อำเภอน้ำโสม จังหวัดมุกดาหาร
- (๓๑) พิพิธภัณฑ์ภูพาน อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
- (๓๒) หมู่บ้านโฮมสเตย์บ้าน ตำบลบ้านเป่า อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและอื่นๆ

- (๑) หนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
- (๒) น้ำตกคำหอม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
- (๓) อุทยานแห่งชาติภูผายล (ห้วยหวด) อำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร
- (๔) สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์สกลนคร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
- (๕) อุทยานแห่งชาติภูพาน อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร
- (๖) ภูลิงกา อำเภอบ้านแพง จังหวัดนครพนม
- (๗) น้ำตกตาดขาว น้ำตกตาดโพธิ์ อำเภอบ้านแพง จังหวัดนครพนม
- (๘) หาดดอนแพง จังหวัดนครพนม
- (๙) หาดแห่ จังหวัดนครพนม
- (๑๐) ดานสาวคอย อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม
- (๑๑) หาดทรายทองศรีโคตรบูรณ์ จังหวัดนครพนม
- (๑๒) สนามกอล์ฟภูกระแต จังหวัดนครพนม
- (๑๓) ตลาดอินโดจีน จังหวัดนครพนม
- (๑๔) สวนหลวง ร.๙ จังหวัดนครพนม
- (๑๕) เขื่อนน้ำเมื่อนนครพนม สวนชมโขง ล่องเรือชมทิวทัศน์แม่น้ำโขง จังหวัดนครพนม
- (๑๖) ประติมากรรมหนองหารหลวง อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

- (๑๓) อุทยานแห่งชาติมุกดาหาร (ภูผาเทิบ) ต.นาสีนวน อ.เมือง จังหวัดมุกดาหาร
- (๑๔) ศูนย์ศิลปาชีพบ้านกุดนาขาม อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร
- (๑๕) ศูนย์ OTOP พืชไร่ภัณฑ์ปลาแม่น้ำโขง หมู่บ้านมิตรภาพไทย – เวียดนาม
- (๑๖) แก่งกะเบา อำเภอหว้านใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร
- (๑๗) อุทยานแห่งชาติภูสระดอกบัว จังหวัดมุกดาหาร
- (๑๘) น้ำตกตาดโตน อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร
- (๑๙) พระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
- (๒๐) น้ำตกตาดโพธิ์ อำเภอบ้านแพง จังหวัดนครพนม
- (๒๑) ตลาดอินโดจีน อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร
- (๒๒) อุทยานบัว มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จังหวัดสกลนคร

แหล่งเรียนรู้เชิงวัฒนธรรม

- (๑) พิพิธภัณฑ์ภูพานจังหวัดสกลนคร อำเภอเมืองสกลนคร
- (๒) ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสกลนคร อำเภอเมืองสกลนคร
- (๓) ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านหทัยภูพาน วัดภูดินแดง (หลวงปู่ภูพาน) อำเภอเมืองสกลนคร
- (๔) ศูนย์วัฒนธรรมบ้านโนนหอม อำเภอเมืองสกลนคร
- (๕) ศูนย์วัฒนธรรมเฉลิมราชเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย
- (๖) ศูนย์วัฒนธรรมไทโส อำเภอกุสุมาลย์
- (๗) หมู่บ้านท่าแร่(ชุมชนคาทอลิก)ตำบลท่าแร่ อำเภอเมืองสกลนคร

รายการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

ของธรรมชาติ

- (๑) สาขาศิลปะการแสดง
 - รำมวยโบราณ
- (๒) สาขางานช่างฝีมือดั้งเดิม ประเภทงานศิลปกรรมพื้นบ้าน
 - ปราสาทผึ้ง
- (๓) สาขาแนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรมและงานเทศกาล ประเภทขนบธรรมเนียมประเพณี
 - ปราสาทผึ้ง

ที่มา : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสกลนคร (ข้อมูลวันที่ ๒๑กรกฎาคม ๒๕๕๙)

๔) ขนเผ่าพื้นเมือง

ประกอบด้วยชนพื้นเมืองและชาวไทยเชื้อสายต่างๆ จำนวน ๑๑ เผ่า/เชื้อสาย ได้แก่

(๑) เผ่าไทลาว	ประกอบด้วย	จังหวัดสกลนคร/จังหวัดนครพนม/จังหวัดมุกดาหาร
(๒) เผ่าไทกะเลิง	ประกอบด้วย	จังหวัดสกลนคร/จังหวัดนครพนม/จังหวัดมุกดาหาร
(๓) เผ่าไทย้อ	ประกอบด้วย	จังหวัดสกลนคร/จังหวัดนครพนม/จังหวัดมุกดาหาร
(๔) เผ่าไทโส	ประกอบด้วย	จังหวัดสกลนคร/จังหวัดนครพนม/จังหวัดมุกดาหาร
(๕) เผ่าภูไท	ประกอบด้วย	จังหวัดสกลนคร/จังหวัดนครพนม/จังหวัดมุกดาหาร
(๖) เผ่าไทยัย	ประกอบด้วย	จังหวัดสกลนคร/จังหวัดนครพนม/จังหวัดมุกดาหาร
(๗) เผ่าแสก	ประกอบด้วย	จังหวัดนครพนม/จังหวัดมุกดาหาร
(๘) เผ่าไทยกุลา	ประกอบด้วย	จังหวัดมุกดาหาร
(๙) เผ่าไทยข่า	ประกอบด้วย	จังหวัดมุกดาหาร
(๑๐) ชาวไทยเชื้อสายจีน		

(๑๑) ชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม

๕) เอกลักษณ์ที่สำคัญของจังหวัด

(๑) จังหวัดสกลนคร

- ต้นไม้ เอกลักษณ์ ต้นอินทนิลน้ำ
- ดอกไม้ เอกลักษณ์ ดอกอินทนิลน้ำ
- อาหาร เอกลักษณ์ แกงหาวาย
- สินค้าที่สำคัญ เอกลักษณ์ ผ้าย้อมคราม / ผ้าไหม / ข้าวฮาง / เซรามิค / น้ำหมากเม่า / โคมุนโพนยางคำ

(๒) จังหวัดนครพนม

- ต้นไม้ เอกลักษณ์ ต้นกันเกรา
- ดอกไม้ เอกลักษณ์ ดอกกันเกรา
- อาหาร เอกลักษณ์ อาหารชนิดปลาน้ำโขง
- สินค้าที่สำคัญ เอกลักษณ์ ผ้าไหม / ผ้าฝ้าย / ผ้าเขียนลาย / สัมปลาโด / กาลาแม / เครื่องจักสาน / สุราพื้นเมือง / เครื่องดนตรีพื้นเมือง / โคมุนนครพนม

(๓) จังหวัดมุกดาหาร

- ต้นไม้ เอกลักษณ์ ต้นข่าน้ำว
- ดอกไม้ เอกลักษณ์ ดอกข่าน้ำว
- อาหาร เอกลักษณ์ เวียดนาม / ปลาน้ำโขง
- สินค้าที่สำคัญ เอกลักษณ์ ผ้าหมักโคลน / ผ้าย้อมคราม / ตะกร้าหวาย / ตะกร้าพลาสติก / ผลิตภัณฑ์จักสานไม้ไผ่ / โคมุนหนองสูง

๗. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๗.๑ ทรัพยากรป่าไม้และน้ำ

๑) พื้นที่ป่าไม้

พื้นที่ป่าไม้ของกลุ่มจังหวัดมีทั้งหมด ๒,๖๗๐,๕๖๖ ไร่ โดยแบ่งเป็นพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัดสกลนคร ๑,๑๙๓,๗๕๐ ไร่ จังหวัดนครพนม ๖๑๓,๕๓๕ ไร่ และจังหวัดมุกดาหาร ๘๖๓,๒๘๑ ไร่ โดยคิดเป็นร้อยละ ๒๑.๙ ของพื้นที่กลุ่มจังหวัดทั้งหมด โดยจังหวัดมุกดาหารมีสัดส่วนพื้นที่ป่าไม้เมื่อเทียบกับพื้นที่จังหวัดมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๘๒ ส่วนจังหวัดนครพนมมีสัดส่วนพื้นที่ป่าไม้เมื่อเทียบกับพื้นที่จังหวัดน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๖๕

ประเภทพื้นที่	สกลนคร	นครพนม	มุกดาหาร	รวม
พื้นที่จังหวัด (ไร่)	๖,๐๐๓,๖๐๒	๓,๔๗๔,๔๓๗	๒,๗๑๒,๓๙๔	๑๒,๑๙๐,๔๓๓
พื้นที่ป่าไม้ในจังหวัด (ไร่)	๑,๑๙๓,๗๕๐	๖๑๓,๕๓๕	๘๖๓,๒๘๑	๒,๖๗๐,๕๖๖
ร้อยละพื้นที่ป่าไม้ต่อพื้นที่ทั้งหมด	๑๙.๘๘	๑๗.๖๕	๓๑.๘๒	๒๑.๙

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสกลนคร นครพนม มุกดาหาร

๒) แหล่งน้ำ

๒.๑) สภาพแหล่งน้ำโดยทั่วไปในพื้นที่จังหวัดสกลนคร

หนองหาร เป็นแหล่งน้ำธรรมชาติขนาดใหญ่ มีน้ำตลอดปี บริเวณที่ตั้งหนองหารเป็นบริเวณที่ต่ำสุดของแอ่งสกลนคร มีพื้นที่ผิวน้ำประมาณ ๑๒๓ ตารางกิโลเมตร มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ประมาณ ๑๕๘ เมตร มีความลึกเฉลี่ย ประมาณ ๒.๐๐ เมตร มีลำน้ำพุเป็นลำน้ำสายหลักที่ไหลลงสู่หนองหาร มีน้ำไหลตลอดปี และยังมีลำน้ำที่เกิดจากเทือกเขาภูพานและเนินสูง รอบๆ หนองหาร อีก ๑๓ สาย ไหลลงสู่ หนองหาร แต่มีน้ำเฉพาะในฤดูน้ำหลาก มีเกาะแก่งมากมาย ปัจจุบันหนองหารเป็นแหล่งประมงน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดของจังหวัดและยังเป็นสถานที่เพาะพันธุ์ปลาน้ำจืดของกรมประมงด้วย

ลำน้ำสงคราม เป็นลำน้ำค่อนข้างใหญ่ มีปริมาณน้ำมาก ต้นกำเนิดจากเทือกเขาภูพาน ในเขตอำเภอส่องดาว ไหลผ่านอำเภอสว่างแดนดิน อำเภออากาศอำนวย ไปบรรจบลำน้ำโขง ที่อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม มีความยาวประมาณ ๑๘๐ กิโลเมตร

ลำน้ำพุ ต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาภูพาน ในเขตอำเภอกุดบาก ช่วงตอนต้นน้ำพื้นที่ค่อนข้างชัน ทำให้มีน้ำตกอยู่หลายแห่ง ลำน้ำพุไหลผ่าน ท้องที่อำเภอกุดบากลงสู่เขื่อนน้ำพุของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ความจุ ๑๖๕ ล้านลูกบาศก์เมตร ไหลผ่าน อำเภอภูพาน อำเภอเต่างอย อำเภอโคกศรีสุพรรณ แล้วไหลลงสู่หนองหานที่บ้านดอนยาง อำเภอเมืองฯ มีความยาว ประมาณ ๙๐ กิโลเมตร

ลำน้ำยาม เป็นลำน้ำขนาดเล็ก ต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาภูพานในเขตอำเภวาริชภูมิ ไหลผ่านอำเภอส่องดาว อำเภอสว่างแดนดิน อำเภอเจริญศิลป์ อำเภอวานรนิวาส อำเภอพรรณานิคม และอำเภออากาศอำนวย แล้วไหล ไปบรรจบลำน้ำสงคราม มีความยาว ประมาณ ๗๐ กิโลเมตร

ลำน้ำห้วยปลาหาง เป็นลำน้ำขนาดเล็ก ต้นน้ำอยู่ในเขตอำเภวาริชภูมิ ไหลผ่านอำเภอสว่างแดนดิน อำเภอพังโคน และไปบรรจบลำน้ำอูน ในเขตอำเภอพรรณานิคม มีความยาวประมาณ ๖๕ กิโลเมตร

ลำน้ำอูน เป็นลำน้ำขนาดกลาง ต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาภูพาน ในเขตอำเภอกุดบากและอำเภอพนมไพร ไหลลงสู่เขื่อนน้ำอูน ซึ่งเป็นเขื่อนขนาดใหญ่ที่สุดของจังหวัดสกลนคร สามารถเก็บกักน้ำได้ ๕๒๐ ล้านลูกบาศก์เมตร แล้วไหลผ่าน อำเภวาริชภูมิ อำเภอพังโคน อำเภอพรรณานิคม อำเภอเมือง ฯ ไปบรรจบลำน้ำสงครามในเขตอำเภอกุสุมาลย์ และมีบางส่วนที่เป็นสาขาไหลลงสู่หนองหาน เป็นลำน้ำที่ได้พัฒนาเพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการเกษตรมากที่สุด เนื่องจากมีปริมาณน้ำมากไหลผ่านพื้นที่ราบ ซึ่งเป็นแหล่งอุดมสมบูรณ์ของจังหวัดสกลนครได้มีการพัฒนาให้มีการกระจายน้ำชลประทานในระดับแปลงนา การจัดรูปที่ดิน พื้นที่ประมาณ ๑๖๔,๕๗๔ ไร่ เขตพื้นที่อำเภอพังโคน อำเภอพรรณานิคม และอำเภอเมืองสกลนคร นอกจากจะมีการส่งเสริม ให้เกษตรกรทำนาตามฤดูกาลแล้ว ยังมีการส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชในช่วงฤดูแล้ง ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจของจังหวัดสกลนคร ทำให้เศรษฐกิจของจังหวัดสกลนครมีมูลค่าสูงมาก

ลำน้ำก่ำ เป็นลำน้ำขนาดเล็ก ต้นน้ำเกิดจากหนองหาน ไหลไปทางด้านทิศตะวันออกของหนองหาน ผ่านอำเภอโพนนาแก้ว อำเภอเมืองฯ อำเภอโคกศรีสุพรรณ อำเภอนาแก แล้วไปบรรจบลำน้ำโขง ที่อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม มีความยาวประมาณ ๘๐ กิโลเมตร

๒.๒) สภาพแหล่งน้ำโดยทั่วไปในพื้นที่จังหวัดนครพนม

แม่น้ำโขง มีแหล่งกำเนิดจากประเทศจีนเป็นเส้นกั้นเขตแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยถือร่องน้ำลึกเป็นแนวเขตเป็นแม่น้ำขนาดใหญ่ที่มีความลึกและยาวมาก มีปริมาณน้ำไหลมากตลอดปีไหลผ่านอำเภอบ้านแพง อำเภอท่าอุเทน อำเภอเมืองนครพนม และอำเภอธาตุพนม เป็นระยะทางประมาณ ๑๕๓ กิโลเมตร แล้วไหลลงใต้ผ่านจังหวัดมุกดาหาร อุบลราชธานี เข้าสู่ประเทศสาธารณรัฐกัมพูชาและออกสู่ทะเลที่ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม จึงนับได้ว่าเป็นแม่น้ำสำคัญทั้งทางเกษตร เศรษฐกิจและการเมืองของจังหวัดนครพนม

แม่น้ำสงคราม มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาภูพาน เขตอำเภอวังสามหมอจังหวัดอุดรธานี มีความยาวทั้งสิ้นประมาณ ๔๒๐ กิโลเมตร ที่เกิดจากการรวมตัวของลำน้ำสาขาหลายสายจากป่าดงพญาไฟ- ป่าดงพระเจ้า อุทยานแห่งชาติภูผาเหล็ก อำเภอสองดาว จังหวัดสกลนคร รวมถึงฝั่งตะวันตกของตาด ภูวง บริเวณเขาลาดต่ำขอบภูพาน แม่น้ำสงครามจะไหลขึ้นทิศเหนือผ่านอำเภอนองหาน อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี และเฉียดเข้าไปในเขตอำเภอบ้านม่วง อำเภอคำตากล้า จังหวัดสกลนคร จากนั้นเปลี่ยนทิศทางไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ผ่านอำเภอพรเจริญ อำเภอเซกา จังหวัดหนองคายแล้ววกไปทางทิศตะวันออกเข้าเขตอำเภอศรีสงคราม ผ่านตำบลสามผง ท่าบ่อสงคราม นาเดื่อ ไปออกแม่น้ำโขงไหลตลอดปี จึงมีความสำคัญ ไม่น้อยในด้านการเพาะปลูกและน้ำกินน้ำใช้ของชาวนครพนม

นอกจากนี้ แม่น้ำสงครามยังมีลำน้ำสาขาสายหลักหลายสาย เช่น ลำน้ำหาม ลำน้ำอูน ลำน้ำเมาลำน้ำซาง โดยมีภูทอก ภูสิงห์ ภูลังกา และเทือกเขาภูพาน ด้านทิศเหนือเป็นแนวบังคับ

ลำน้ำก่ำ มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาภูพาน ในเขตจังหวัดสกลนคร ไหลไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ผ่านเข้าจังหวัดนครพนม ผ่านอำเภอนาแก อำเภอปลาปาก อำเภอเรณูนครเป็นระยะทางยาวประมาณ ๖๐ กิโลเมตร แล้วไหลลงสู่แม่น้ำโขงทางตอนใต้ที่บ้านน้ำก่ำ อำเภอธาตุพนม

ลำน้ำอูน มีต้นกำเนิดที่หนองหาร จังหวัดสกลนคร เป็นเส้นแบ่งเขตระหว่างอำเภอนาคูกับกับอำเภอศรีสงคราม ไหลทางทิศเหนือผ่านเข้าจังหวัดนครพนม ในท้องที่อำเภอนาหว้า และอำเภอศรีสงครามแล้วไหลลงสู่แม่น้ำสงครามที่อำเภอศรีสงคราม

ลำน้ำยาม มีต้นกำเนิดที่จังหวัดสกลนคร ไหลผ่านอำเภอศรีสงครามมาบรรจบกับลำน้ำสงครามที่บ้านปากยาม ตำบลสามผง อำเภอธาตุพนม และยังมีลำห้วย และหนองบึงต่างๆ ที่สำคัญ สามารถพัฒนาแหล่งน้ำเหล่านี้มาใช้ประโยชน์ได้ เช่น

- หนองญาติ เป็นหนองน้ำประวัตินาหรือหนองหาน ๒ เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจอยู่ริมถนนคนละฟากกับหนองญาติ บนถนนสายนครพนม - นาแก ห่างจากตัวจังหวัดเพียง ๖ กิโลเมตร
- ลำห้วยบังกอ มีต้นกำเนิดในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ท้องที่ตำบลภูกามยาว ไหลผ่านตำบลภูกามยาวบ้านฝางหนองญาติ แล้วไหลลงสู่แม่น้ำโขงที่ตำบลท่าค้อ มีความยาวประมาณ ๕๐ กิโลเมตร
- ลำห้วยบัวขาว มีต้นน้ำกำเนิดในเขตตำบลปลาปาก อำเภอปลาปาก ไหลผ่านตำบลคำเตย ตำบลบ้านกลาง มีความยาวประมาณ ๓๒ กิโลเมตร
- ลำห้วยบังขันธ์ ต้นกำเนิดจากห้วยหินชะแนน ในเขตอำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร ถึงฤดูแล้งน้ำจะลดลงมาก บางตอนจะแห้งเหือด ถึงฤดูฝนน้ำจะไหลเชี่ยวลงสู่ลำน้ำที่บ้านปากบัง ตำบลพิมาน อำเภอนาแกและยังมีลำน้ำยม ห้วยลังกา ห้วยทวย ห้วยบ่อ ห้วยหนองเขา ห้วยกระเบา หนองไชยวาน หนองสาหร่าย ลำน้ำเมาลำน้ำเซกาใหญ่ เป็นต้น แหล่งน้ำดังกล่าวนี้มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นเป็นอย่างมาก

๒.๓) สภาพแหล่งน้ำโดยทั่วไปในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร

แม่น้ำโขง ไหลผ่านเขตจังหวัดมุกดาหาร เป็นแหล่งน้ำที่ชาวบ้านได้อาศัยน้ำเพื่อการดำรงชีวิต ถือเป็นสายน้ำหลักของจังหวัด มีระบบการไหลของน้ำตามธรรมชาติ มีความกว้างของลำน้ำ มีเกาะแก่งเป็นภาพรวมที่สวยงามตามธรรมชาติ หากทลายริมฝั่งแม่น้ำโขงจะเป็นทรายทองที่สวยงาม มีเกร็ดสีทองระยิบระยับ มีลานทรายยื่นออกไปกลางแม่น้ำที่บ้านชะโนด และบ้านพาลูกา อำเภอหว้านใหญ่ สาขาของลำน้ำโขง ในเขตจังหวัดมุกดาหารมีอยู่สี่สายที่สำคัญคือ

ห้วยชะโนด อยู่ทางทิศเหนือของจังหวัด ต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาภูพาน ในเขตอำเภอดงหลวง ไหลผ่านอำเภอดงหลวงไปทางทิศตะวันออกไปบรรจบแม่น้ำโขง ทางตอนใต้ของกิ่งอำเภอหว้านใหญ่ มีความยาวประมาณ ๕๓ กิโลเมตร

ห้วยบางทราย อยู่ทางตอนเหนือของจังหวัด มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาภูพานในเขตอำเภอดงหลวง ไหลผ่านทางตอนใต้ของอำเภอดงหลวง ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ไปบรรจบแม่น้ำโขงทาง ตอนเหนือของอำเภอเมือง ฯ มีความยาวประมาณ ๑๗๐ กิโลเมตร

ห้วยมุก มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาภูพานทางทิศตะวันตกในเขตอำเภอคำชะอี แล้วไหลไปทางทิศตะวันออกผ่านอำเภอเมืองฯ ไปบรรจบแม่น้ำโขง มีความยาวประมาณ ๑๒๖ กิโลเมตร

ห้วยบังอี่ อยู่ทางตอนใต้ของพื้นที่จังหวัด มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาภูพานทางทิศตะวันตกในเขตอำเภอหนองสูง แล้วไหลไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ผ่านเขตอำเภอนิคมน้ำจืดไปทางทิศตะวันออก ไปบรรจบแม่น้ำโขงในเขตอำเภอดอนตาล มีความยาวประมาณ ๑๔๕ กิโลเมตร

๗.๒ ภัยธรรมชาติ

ประเภทภัยธรรมชาติ	จำนวนประชากรที่ประสบภัยธรรมชาติแยกตามปี (คน)			
	๒๕๕๔	๒๕๕๕	๒๕๕๖	รวม
ภัยแล้ง	๑๘๐,๓๕๓	๒๓๗,๑๕๒	๔๗,๗๓๐	๔๖๕,๒๓๕
ภัยหนาว	๕๖๗,๑๗๕	๑๒,๔๖๐	๕๐๓,๖๔๗	๑,๐๘๓,๒๘๒
อัคคีภัย	-	-	-	-
वादภัย	-	-	-	-
อุทกภัย	๒๐๙,๙๐๒	-	๑๒๖,๔๔๑	๓๓๖,๓๔๓

ที่มา : สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดสกลนคร นครพนม มุกดาหาร

๗.๓ ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นและปริมาณขยะมูลฝอยที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการของกลุ่มจังหวัดฯ รายปี

ปี	ปริมาณขยะมูลฝอย (ตัน)	ปริมาณขยะมูลฝอยที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ (ตัน)
๒๕๕๖	๗๑๓,๙๙๖	๓๒๖,๓๗๒
๒๕๕๗	๖๙๓,๑๒๗	๓๒๑,๓๒๘
๒๕๕๘	๗๐๙,๕๑๗	๓๓๙,๙๖๓

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสกลนคร นครพนม มุกดาหาร

๗.๔ ดัชนีคุณภาพน้ำทั่วไป (Water Quality Index: WQI) ในพื้นที่ของกลุ่มจังหวัดแยกเป็นรายปี

แหล่งน้ำ	WQI รายปี			WQI เฉลี่ย
	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	
ห้วยปลาหาง (สกลนคร)	๒	๒	๓	๒ (คุณภาพดี)
แม่น้ำยาม (สกลนคร)	๒	๒	๒	๒ (คุณภาพดี)
แม่น้ำอุบล (สกลนคร)	๓	๓	๓	๓ (พอใช้)
หนองหาร (สกลนคร)	๒	๒	-	๒ (คุณภาพดี)
แม่น้ำสงคราม (นครพนม)	-	๔	๔	๔ (เสื่อมโทรม)
แม่น้ำอุบล (นครพนม)	-	๔	๔	๔ (เสื่อมโทรม)
แม่น้ำยาม (นครพนม)	-	๔	๔	๔ (เสื่อมโทรม)
แม่น้ำโขง (มุกดาหาร)	๓	๓	๓	๓ (พอใช้)
ห้วยแซ่ (มุกดาหาร)	๓	๔	๔	๔ (เสื่อมโทรม)
ห้วยมุก (มุกดาหาร)	๔	๔	๔	๔ (เสื่อมโทรม)
ห้วยชะโนด (มุกดาหาร)	๓	๓	๓	๓ (พอใช้)
ห้วยบังอี (มุกดาหาร)	๓	๓	๓	๓ (พอใช้)
ห้วยบางทราย (มุกดาหาร)	๓	๓	๓	๓ (พอใช้)
ดัชนีคุณภาพน้ำทั่วไป (Water Quality Index: WQI) โดยเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัด				๓ (พอใช้)

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสกลนคร นครพนม มุกดาหาร

๗.๕ การใช้พลังงานไฟฟ้า และเชื้อเพลิง

๑) การใช้พลังงานไฟฟ้า

ปีงบประมาณ	รายการ	จังหวัดสกลนคร	จังหวัดนครพนม	จังหวัดมุกดาหาร	รวม
๒๕๕๘	จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า (ราย)	๓๐๘,๘๘๐	๑๙๐,๑๐๙	๙๔,๙๔๔	๕๙๓,๙๓๓
	พลังงานไฟฟ้าที่จำหน่าย (กิโลวัตต์-ชั่วโมง)				
	ที่อยู่อาศัย	๒๗๕,๑๖๓,๗๕๙.๖๐	๑๘๓,๗๑๕,๑๐๔.๔๕	๑๐๐,๕๕๖,๐๓๕	๕๕๙,๔๖๔,๘๙๙.๐๕
	สถานธุรกิจและอุตสาหกรรม	๒๕๗,๘๕๔,๐๗๓.๗๖	๑๖๖,๐๕๘,๗๐๒.๔๒	๑๔๕,๕๑๑,๓๘๓	๕๖๙,๔๒๔,๑๕๙.๑๘
	สถานที่ราชการและสาธารณะ	๘,๕๕๔,๕๒๔.๑๒	๒๐,๗๘๔,๖๘๖.๘๑	๑๑,๐๗๘,๕๔๘	๔๐,๔๑๗,๗๕๘.๙๓
	อื่น ๆ	๙,๒๑๔,๔๘๐.๓๒	๘,๐๖๗,๐๐๙.๖๑	-	๑๗,๒๘๑,๔๘๙.๙๓
	รวม	๕๕๐,๗๘๓,๘๓๗.๘๐	๓๗๘,๖๒๕,๕๐๓.๒๙	๒๕๗,๑๔๕,๙๖๗	๑,๑๘๖,๕๕๔,๓๐๘.๐๙

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดสกลนคร นครพนม มุกดาหาร

๒) ปริมาณการใช้เชื้อเพลิงประเภทน้ำมันแยกตามประเภทของกลุ่มจังหวัด (พันลิตร)

ชนิด	ปี ๒๕๕๖	ปี ๒๕๕๗	ปี ๒๕๕๘	รวม
แก๊สโซฮอล์ E85	๙๙	๑,๙๕๐	๑,๕๗๔	๓๖๒๓
แก๊สโซฮอล์ E20	๒๐,๒๗๕	๒๓,๐๖๘	๓๐,๓๐๔	๗๓,๖๔๗
แก๊สโซฮอล์ 91	๓๗,๒๘๑	๔๑,๒๔๒	๔๕,๘๘๒	๑๒๔,๔๐๕
แก๊สโซฮอล์ 95	๒๒,๑๒๘	๒๕,๘๖๐	๓๒,๑๕๒	๘๐,๑๔๐
เบนซิน 91	๑,๔๘๐	-	-	๑,๔๘๐
เบนซิน 95	๒,๘๗๔	๑,๙๘๘	๑,๙๕๕	๖,๘๑๗
ดีเซลหมุนเร็ว	๑๘๙,๕๑๙	๑๙๔,๔๒๖	๒๐๙,๓๖๕	๕๙๓,๓๑๐
น้ำมันเตา	๑,๓๐๐	๑,๔๕๒	๑,๒๔๑	๓,๙๙๓
ปริมาณรวมทั้งสิ้น	๒๗๔,๙๕๖	๒๘๙,๙๘๖	๓๒๒,๔๗๓	๘๘๗,๔๑๕

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดสกลนคร นครพนม มุกดาหาร